Оила ва жамият

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

26 (972)-сон
1 — 7 июль 2010 йил
Web-site: oilavajamiyat.uz

3

АВВАЛ ЎЗИНГИЗГА ИШОНИНГ

4

РАЪНО ЯРАШЕВА: **ТЕАТР — ҲАЁТИМ МЕНИНГ, ТАҚДИРИМ МЕНИНГ**

6

ҚАНДАЙ СУТ ИЧГАН МАЪҚУЛ?

УЛКАН БОДРИНГ

14

Собир НАРЗИЕВ
сурат-лавҳаси.

Ярашади бошга дўппилар.

КЕЧА:

➔ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни муносабати билан соҳа вакилларига табрик йўллади.

➔ "Жаҳон" ахборот агентлигининг хабар беришича, мамлакатимизнинг Франциядаги элчихонасида Ўзбекистон Республикасининг Шанхай ҳамкорлик ташкилотига раислиги якунларига бағишланган брифинг бўлиб ўтди. Тадбир иштирокчилари Ўзбекистоннинг ШҲТдаги раислиги даврида эришилган қатор муваффақиятларни алоҳида эътироф этдилар.

➔ Пойтахтимиздаги "Ўзбекистон" спорт мажмуида муай-тай бўйича ниҳоясига етган X Осиё чемпионатида мамлакатимиз терма жамоаси аъзолари медаллар сони бўйича энг юқори поғонани эгаллашди.

БУГУН:

➔ Тошкентдаги "Ўзэкспомарказ" мажмуида ўтказилаётган Халқаро саноат ярмаркаси ва Кооперация биржасининг биринчи доирасидаги саноат тармоқ ярмаркалари яна ўз ишини давом эттиради.

➔Бундан 16 йил аввал, яъни 1994 йилнинг 1 июлида Ўзбекистон Республикасининг миллий валютаси — сўм муомалага киритилган эди.

ЭРТАГА:

➔ Ўзбекистон Республикаси Давлат герби қабул қилинган кун(1992) сифатида нишонланади.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА:

Хизматга шай посбонлар 2
Махфий васият қандай тузилади? 3
Номи бутун одам 5
Қиёматга қолмаган қарз 5
Жинсий ҳаёт кийимга ҳам боғлиқ 6
Теледастурлар 8–9
Аёлларнинг сирли «қуроли» 11
Рене Декарт: буюк ҳасадгўйнинг сўнгги армони 13
Энг арзон ижара уй 14
Уйқу афзалми ё таом? 16

ЎЗБЕКИСТОН ХИТОЙДА ЎТКАЗИЛГАН ХАЛҚАРО ФЕСТИВАЛДА

БИЗ ВА ЖАҲОН

Пекинда Миллий либослар намойиши бўйича 13-халқаро маданият ва дўстлик фестивали бўлиб ўтди.

Хитой халқаро маданият ва дўстлик фестивали ҳамда Шанхайда бўлиб ўтаётган «ЭКСПО — 2010» Бутунжаҳон ярмаркаси ташкилий қўмитаси томонидан уюштирилган тадбирда хорижий дипломатия ваколатхоналари жамоалари, Даляна, Ханчжоу, Пекин ва ушбу мамлакатнинг бошқа шаҳарлари бадиий ансамбллари ҳамда Жануби-Шарқий Осиё минтақаси айрим давлатларининг делегациялари иштирок этди.

Фестиваль меҳмонлари ранг-баранг миллий либослар, мусиқа асбоблари, қўшиқ ва рақслар мажмуасидан баҳраманд бўлишди ҳамда дунёнинг турли мамлакатлари халқларининг анъаналари билан танишишди.

Пекиннинг Тил ва маданият университети, Ценьхуа университети, Халқаро бизнес ва иқтисодиёт университети каби нуфузли олий ўқув юртларида таҳсил олаётган ўзбекистонлик талабаларнинг чиқишлари фестивалнинг энг эсда қоладиган воқеаларидан бири бўлди.

Улар ўзига хос рақсларни, миллий кийимларни, Ўзбекистоннинг халқ амалий усталари томонидан қўлда тикилган ва ишланган ноёб ўзбек сўзаналари ҳамда идиш-товоқларни намойиш этишди, шунингдек, меҳмонларни ўзбекона чойхўрлик анъаналари билан таништиришди.

Фестиваль якунида ўзбекистонлик иштирокчилар ташкилотчиларнинг махсус совғалари билан тақдирланишди.

«Жаҳон» АА. Пекин

ВАТАН ҲИМОЯСИ — МУҚАДДАС БУРЧ

ОСОЙИШТАЛИК ПОСБОНЛАРИ ХИЗМАТГА ШАЙ

Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида ички ишлар тизимини ислоҳ қилишга қаратилган чора-тадбирлар ўз самараларини бермокда. Ҳуқуқ-тартиботни сақлаш ва жиноятчиликка қарши курашнинг замонавий усул ва воситаларидан кенг фойдаланган ҳолда, жамоат хавфсизлиги, фуқаролар осойишталигини таъминлаш тизими мустаҳкам қарор топди.

Соҳа юксак малакали, профессионал кадрлар билан таъминланмоқда. Жумладан, Ўзбекистон Ички ишлар вазирлиги академияси, Ёнғин хавфсизлиги олий техник мактаби, Тошкент Олий ҳарбий-техник билим юртида ана шундай кадрлар тайёрланмоқда.

Айни кунларда мазкур даргоҳларда ўқишни тамомлаётган ёшлар халқимиз осойишталигини сақлашдек муқаддас бурчини адо этишга йўл олаётир. Ўзбекистон Ички ишлар вазирлиги академиясида навбатдаги битирув тантанаси бўлиб ўтди — кундузги таълим ва олий академик курсни тугатган тингловчиларга дипломлар топширилди. Унда давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, битирувчиларнинг ота-оналари иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазири, генерал-лейтенант Б.Матлюбов Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида мамлакатимиз ички ишлар тизимида амалга оширилаётган ислоҳотлар эл-юртимиз тинчлиги ва осойишталигини янада мустаҳкамлашда муҳим омил бўлаётганини алоҳида таъкидлади.

1992 йилда ташкил этилган мазкур академия битирувчилари ўтган йиллар мобайнида тегишли мутахассислиги бўйича фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, жамоат тартибини сақлаш ва хавфсизликни мустаҳкамлаш, жиноятчиликка қарши курашиш, шунингдек, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш соҳасида фаолиятни амалга ошириш учун зарур билим ва кўникмага эга бўлди.

— Юртимиз тинчлиги ва осойишталигини сақлаш ҳар бир фуқаронинг муқаддас бурчидир, — дейди битирувчи Ўткирбек Юнусов. — Бу шарафли бурчни касб сифатида танлаган биз, ёшларнинг зиммасига эса янада улкан масъулият юклайди. Мен буни доимо қалбан ҳис этиб, элу юртимизга садоқат билан хизмат қиламан.

Академиянинг олий академик курсларида раҳбар кадрларни тайёрлаш йўлга қўйилган. Бу курсларда олий юридик маълумотга эга мутахассислар малакасини оширади. Мазкур курсларни битирган офицерларга жиноятчиликка қарши курашиш ва жамоат хавфсизлигини сақлашни бошқариш ташкилотчиси квалификацияси берилади.

Норгул АБДУРАИМОВА,
ЎзА мухбири.

“ОБУНА — 2010”

Муҳтарам муштарий!
2010 йилнинг иккинчи ярми учун обуна давом этмоқда.
Хонадонимизда эзгулик, бағрикенглик, аҳиллик ришталари мустаҳкам бўлсин, кўнглимиздан эса ҳар қандай бойликдан-да улуғроқ неъмат — меҳр-муҳаббат туйғуси аримасин десангиз, «Оила ва жамият»-га обуна бўлинг!

ИНДЕКС:

Якка обуначиларга – 176
Ташкилотларга – 177

ҲУРМАТЛИ ИСТЕЪМОЛЧИЛАР!

Агар товарлар харид қилганингизда, бирор хизматдан фойдаланганингизда сизнинг ҳақ-ҳуқуқларингиз ишлаб чиқарувчи, ижрочи ва сотувчи томонидан бузилса, шунингдек, тўловларни пластик карточкалар орқали амалга оширганингизда, нархлар асоссиз оширилса ёки қўшимча ҳақ талаб қилинса, Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси ҳамда унинг ҳудудий органларига мурожаат қилишингиз мумкин.

ҲУДУДИЙ БОШҚАРМАЛАР	ИШОНЧ ТЕЛЕФОНЛАРИ
Қорақалпоғистон Республикаси	8(361) 222-30-11
Андижон	8(374) 222-17-01
Бухоро	8(365) 223-70-48
Жиззах	8(372) 226-10-01
Қашқадарё	8(375) 226-24-01
Сурхондарё	8(376) 223-63-25
Наманган	8(369) 233-29-56
Навоий	8(436) 226-11-74
Хоразм	8(362) 226-30-93
Фарғона	8(373) 224-08-25
Сирдарё	8(367) 225-07-30
Самарқанд	8(366) 235-88-44
Тошкент вилояти	8(371) 241-67-98
Тошкент шаҳри	8(371) 233-09-39

БЎСТОНЛИКДА ЁШЛАР ФЕСТИВАЛИ

Тошкент вилоятининг хушманзара ва сўлим гўшаларидан бири бўлган Бўстонлиқ туманида вилоят хотин-қизлар қўмитаси, “Камолот” ЁИҲ вилоят кенгаши, ОИТСга қарши курашиш маркази, “Маҳалла”, Болалар спортини ривожлантириш жамғармалари ва бошқа ташкилотлар ҳамкорлигида **“Ёшлар — гиёҳвандликка қарши!”** мавзуида фестиваль ўтказилди.

Тадбирда инсоният учун энг жиддий хавф туғдираётган гиёҳвандлик иллатига қарши кураш борасида дунё миқёсида, шу жумладан, бизнинг республикамизда ҳам кенг кўламдаги ишлар олиб борилаётганлиги алоҳида таъкидланди. Энг муҳими, бу офатнинг олдини олиш ҳамда бартараф этишда аҳолининг барча қатламлари, шу жумладан, ёшлар орасида ҳам кенг тарғибот-тушунтириш ишларини кучайтириш асосий ўрин тутади. Шу маънода Тошкент вилоятида ушбу долзарб муаммони ҳал этиш билан боғлиқ мулоқотлар, мутахассислар иштирокида уюштирилаётган давра суҳбатлари ижобий самара бераётир.

Тадбир иштирокчилари “Ёшлар — гиёҳвандликка қарщи!” фестивали доирасида ташкил этилган жонли мулоқотлар, саҳна кўринишлари ўзининг мазмун-моҳияти жиҳатидан аср вабосига қарши курашда муҳим тарғибот воситаси эканлигини ҳам қайд этишди.

Наргиза ШИРИНОВА

КИТОБ ТАҚДИМОТИ

Бир замонлар машҳур ҳофизлардан бири Искандар Ёқуб ўғли “Хоразм танбур чизиғи” деб номланган нодир асар намунасини ўз авлодларига мерос қилиб қолдирган эди. Унинг набираси Ҳофиз Оллаҳазаров ўтган асрлардан мерос сифатида сақланиб келаётган ушбу асар қўлёзмасини 2002 йилда Юртбошимизга тақдим этган ва бу ноёб асар Ўзбекистон Давлат консерваториясига туҳфа сифатида топширилган эди.

Яқинда ана шу қўлёзма асосида мусиқашунос олимлар Отаназар Матёқубов, Рустам Болтаев ва Ҳамидулла Аминовлар томонидан “Хоразм танбур чизиғи” деб номланган китоб чоп этилди. Тошкентдаги Миллий санъат марказида ушбу китобнинг тақдимоти ўтказилди. “Фонд Форум”, “ Хоразм Маъмун академияси, Ўзбекистон Давлат консерваториясининг ихтисослаштирилган илмий тадқиқот маркази ҳамда Шарқшунослик институти ҳамкорлигида уюштирилган бу тадбирда санъатшунос олимлар, тадқиқотчи ва талаба-ёшлар, санъат мухлислари қатнашдилар. Сўзга чиққанлар бу китоб нафақат соҳа мутахассислари учун, балки кенг аудиториядаги мусиқа шинавандалари учун ҳам ўзига хос совға бўлганлигини таъкидлашди.

Ўз мухбиримиз

МОҲИР МАТБУОТ ТАРҚАТУВЧИ КИМ?

Ҳар йили «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик компанияси тасарруфидаги даврий нашрларни тарқатиш тизимида хизмат қилаётганлар ўртасида анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган «Энг моҳир матбуот тарқатувчи» кўрик-танлови ғолибларини аниқлаш ҳайъат аъзоларига бу гал ҳам осон кечмади.

Ниҳоят мазкур кўрик-танловда биринчи ўринга Шоира Азизова ва Рихси Махаматовалар муносиб деб топилди. Шунингдек, бошқа номинациялар бўйича ҳам ғолиб ва совриндорлар аниқланиб, уларга диплом ва қимматбаҳо совғалар топширилди. Мукофотларни Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги бош директори Ҳ.Муҳиддинов топширди.

Тамара ХУММАМАТОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.

СОҒЛОМ ОНА — СОҒЛОМ БОЛА

АВВАЛ ЎЗИНГИЗГА ИШОНИНГ...

Инсон соғлиги билан боғлиқ руҳшунос тадқиқотларидан бирида шундай фикрлар келтирилган: «Биз дорини ичаётганда уни қандай қабул қиламиз: шу дори билан тузаламан дебми ёки бу нарсанинг фойдаси бормикан ўзи, деган ўйда бўламизми? Агар иккинчи фикр билан дори қабул қилаётган бўлсангиз, бу муолажадан ростдан ҳам яхши натижа чиқишига умид қилманг».

Бугун туғруқхонага йўл олаётган аксарият аёлларнинг кўнглида ҳам шунга ўхшаш бир ишончсизлик бор. «Бугун навбатчилик қилаётган доялар яхшимикан, ишқилиб...» Муддатидан аввалроқ турли шифокорлар билан «гаплашиб» қўйган ёки хусусий шифохоналар аҳволи билан қизиқиб юрадиган аёлларимиз эса кўпчиликни ташкил этади. Бу қайсидир маънода яхши. Ахир ҳар бир инсоннинг танлаш имконияти бор, демак шунга кўра шифохоналарда рақобат юзага келади, ҳар бири шароитини янада яхшилашга интилиб, мутахассисларнинг малакали бўлишларига яна ҳам кўпроқ эътибор қаратишади.

Яқинда шаҳардаги туғруқхоналарда ишлаётган мутахассислардан бири қабул қилаётган беморларимизнинг олтмиш фоизини қишлоқ ҳудудларидан келаётган аёллар ташкил қилади, деган фактни таъкидлаб ўтганди. Бу ҳам аёлларнинг сифатли тиббиётга интилиши тобора ортаётганидан далолат.

Аслида... Келинг, шу ўринда рақамларга мурожаат қиладиган бўлсак. Ўтган йил ҳамда жорий йилнинг шу даврига қадар биргина Самарқанд вилоятида 17 та туғруқ мажмуалари қайта таъмирланиб, капитал реконструкция ишлари бажарилди. Шаҳардаги 2-сонли туғруқхона мажмуасида янги бўлим қурилишининг ўзига 749 миллион сўм маблағ сарфланди.

— Ўтган йил давомида туман туғруқхонасида ўн бир миллион сўмлик таъмирлаш ишлари бажарилди, — дейди **Пастдарғом туман тиббиёт бирлашмаси раҳбарининг оналик ва болалик масалалари бўйича ўринбосари Шукрулло ХОЛИЁРОВ**. — «Саломатлик-2» лойиҳаси асосида эса туғруқхона учун зарур бўлган турли асбоб-анжомлар ажратилмоқда. Замонавий технологияларнинг ишлатилиши бўйича мутахассисларимиз Тошкентда ўқув амалиёти ўтаб қайтишди. Умуман, бугун ҳар соҳада бўлгани каби тиббиётда ҳам ўзгаришлар кўп. Янгиликлардан хабардор бўлиб туриш, соҳадаги ўзгаришларни туманларда ҳам қўллаш учун ўтган йил давомида 19 нафар шифокор малакасини ошириб келишди.

Бу каби ишлар деярли барча туманларда бажарилмоқда. Умуман ушбу соҳага эътиборни ҳар бир туғруқхона, поликлиникага йўл олсангиз кузатишингиз мумкин. Қолаверса, жойларда саломатликка доир тарғибот ишлари ҳам кучайтирилган.

* * *

— Болам жуда нимжон туғилди, — дейди яқиндагина учинчи фарзандини дунёга келтирган аёл. — Тўғри, дўхтирлар ҳомиладорлигимдаёқ, аввал яхшилаб даволаниш керак дейишганди. Мен бу шифокорларнинг ҳар доимги ваҳимаси, деб ўйлабман-да. Ҳозир фарзандим ҳам, ўзим ҳам муолажалар оляпмиз. Дўхтирлар яхши бўлиб кетасиз, дейишяпти.

Мана шундай, шифокорларнинг «ваҳимаси»га эътибор бермаётган аёллар афсуски, бугун орамизда жуда кўп. Ва айнан шу ишончсизлик туфайли болаларнинг носоғлом туғилиши, ҳатто ўлими ҳолати ҳам учраяпти.

— Болалар ўлими кўпроқ 18 ёшгача ёки 35 ёшдан юқори бўлган аёлларнинг фарзандлари ўртасида содир бўлмоқда, — дейди **Ургут туман тиббиёт бирлашмасига қарашли туғруқ мажмуаси бўлими раҳбари Усмон ТЎРАЕВ**. — 35 ёшдан юқори бўлган аёлларда турли хасталиклар кўпроқ учраса, 18 ёшгача бўлган қизлар организми ҳали туғруқ учун унчалик тайёр эмаслар. Шунингдек, турли инфекциялар ҳам болаларнинг хаста туғилишига сабаб бўлади. Агар аёл туғруқ оралиқларига риоя қилса, ўз вақтида даволаниб, соғлигига эътиборлироқ бўлса, кўп хасталикларнинг олди олинган бўларди.

Дарвоқе, Ургут туман марказидаги туғруқхонада аёлларнинг фарзандини соғлом дунёга келтиришлари учун шароит етарли. 130 ўринга мўлжалланган туғруқхонада 30 нафар шифокор фаолият юритиб, уларнинг 11 нафари олий тоифалидир.

— Ўтган йил давомида туғруқлар сони 6900 тани ташкил этган бўлса, ҳозирга қадар туғруқлар сони 1060 тадан ошиб қолди. Шу ернинг ўзида оналарга шифокорларимиз томонидан зарур тавсиялар берилмоқда. Бундан ташқари, туғруқхона ходимлари жамоатчи ташкилотлар мутахассислари билан ҳамкорликда жойларда тушунтириш ишлари олиб боришяпти, маҳаллаларда учрашувлар ўтказилиб, аёлларни тиббий кўрикдан ўтказиш ишларида иштирок этишмоқда.

Фақат Ургут тумани эмас, балки айни шу кунларда ҳам бутун вилоятимиз миқёсида аҳолини тиббий кўрикдан ўтказиш ишлари олиб борилмоқда. Маълумотларга қараганда туғиш ёшидаги 824116 нафар аёллардан 820490 нафари тиббий кўрикдан ўтказилди. 2009 йил мобайнида 66402 нафар ҳисобга олинган ҳомиладор аёлларнинг 10798 нафари скрининг марказида текширишдан ўтказилган. Аммо... Оналар ўлими Пайариқ туманида икки нафарга, Самарқанд шаҳри, Оқдарё, Нуробод туманларида бир нафарга кўпайган. Туғма нуқсонлар билан туғилган чақалоқлар сони Самарқанд шаҳрида 17 тага, Пастдарғом туманида 15, Қўшработ туманида 7, Ургут туманида 6 нафарга ошган.

Ушбу рақамларни келтиришдан мақсад аёлларнинг эътиборини бироз бўлса-да ўз соғликлари устида жиддийроқ ўйлашга қаратиш, десак, тўғрироқ бўлади. Юқорида ишонч ҳақида бежиз мисол келтирмадик. Сабаби, кимгадир ишонмасликдан аввал ўзингизга ишонинг, деган фикрни кўп таъкидлашади руҳшунослар. Инсоннинг ўзига бўлган ишончи эса ўз-ўзидан юзага келавермайди. Айниқса, соғлиги борасида. «Ҳаммаси яхши бўлади», деган умидда юрган яхши, албатта. Аммо ўз вақтида тиббий кўрикдан ўтиб, айниқса, соғлом фарзанд туғилиши учун анча аввалроқ ҳаракатни бошлаганда сўнгги ўзингизга ишонсангиз нур устига аъло нур.

Ахир кўзи ёриш арафасида турган аёлни «икки дунё оралиғида, шу пайти осонидан берсин», деб бежиз айтишмайди-ку. Кўпинча турли турмуш икир-чикирлари, майда ташвишлар деб вақтимизни бир соатлик тиббий кўрикдан қизғанишимиз минг машаққат билан туғилган фарзанднинг носоғлом бўлишига олиб келишини баъзан кеч англаймиз. Ахир, оталик, оналик бахти қувонч олиб келиши кўпроқ ўзимизга боғлиқ-ку..

...Тумандаги туғруқхоналардан бирига қўлида бир даста гул кўтарган ота кириб келди. Кўпчилик гулларни унинг рафиқасига аталган бўлса керак, деган хаёлда кўзидан қувонч порлаб турган отага ҳавас билан қарашди. «Қандай эътиборли ота экан-а». Лекин ота бўлмиш тўғри шифокор-доянинг хонасига бориб, унга гулларни тақдим қилди. «Опажон, сиз оиламизнинг бутунлигини асраб қолдингиз, ҳаётимизга қувонч олиб келдингиз. Сизга мингдан-минг раҳмат. Шу гулларни олинг...» Дўхтир опа йигитнинг аҳволини тушунди: «Бу гулларни аёлингизга беринг, менга сизларнинг бахтли, гўдакнинг соғлом экани ҳам етарли».

Туғруқхонадаги суюнчи пуллари-ю, яна аллақандай «бер-бер»лар ҳақидаги турли гаплар туғруққа қадар анча қулоғига қуйиб келинган йигит бу гапларга парво қилмади. У Оталик бахтидан масрур эди...

Гулруҳ МЎМИНОВА,
«Оила ва жамият» мухбири
Самарқанд вилояти.

ҲУҚУҚ

МАХФИЙ ВАСИЯТ ҚАНДАЙ ТУЗИЛАДИ?

Кейинги вақтларда қариндош-уруғлар орасида мерос талашиш ҳолатлари кўплаб учрамоқда. Ака билан укани, опа билан сингилни юзкўрмас қилиб юбораётган бундай можаролар аччиқ ичакдек чўзилиб кетаверади. На бир томонга ҳал этилади, на ўзаро келишилади. Бош-адоғи йўқ жанжалларга биргина ҳужжат, таъбир жоиз бўлса, бир парча қоғоз –"васиятнома қонуний барҳам бериши мумкин. Афсуски, халқимиз орасида васият кўпинча оғзаки равишда бўлади, уни нотариал тасдиқлаш тажрибаси кенг оммалашмаган. Бу эса ўз-ўзидан кунда-кунора гувоҳи бўлаётганимиз хунук манзараларни келтириб чиқармоқда.

Васиятнома — фуқароларнинг ўзига тегишли мол-мулк ёки унга бўлган ҳуқуқни вафот этган тақдирда тасарруф қилиш хусусидаги хоҳиш-иродасидир. Васиятнома шахсан тузилиши лозим, вакил орқали тузилишига йўл қўйилмайди.

Фуқаро барча мол-мулкини ёки унинг муайян қисмини, меросхўрлар доирасига кириш-кирмаслигидан қатъи назар, бир ёки бир неча шахсга, юридик шахсларга, давлат ёки фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органларига васият қилиши мумкин.

Васиятнома матни васият қилувчи томонидан ёзилган бўлиши лозим. Унда ёзилган жойи ва вақти кўрсатилиб, фуқаронинг ўз қўли билан имзоланиши, фамилияси, исми ва отасининг исми тўлиқ кўрсатилиши шарт. Агар васият қилувчи жисмоний нуқсонлари, касаллиги ёки саводсизлиги туфайли бу ҳужжатни ўз қўли билан имзолай олмаса, нотариус иштирокида унинг илтимосига биноан бошқа шахс васиятномага имзо қўйиши мумкин. Бундай ҳолда нотариус имзо чеккан фуқарога мерос очилгунга қадар васиятноманинг мазмуни, тузилиши, бекор қилиниши ёки ўзгартирилишига дахлдор маълумотларни ошкор қилишга ҳақли эмаслигини тушунтиради, бу ҳақда васиятнома матни ва уни тасдиқловчи ёзувда қайд этилади.

Нотариус ёки васиятномани тасдиқловчи бошқа шахс; васиятнома кимнинг фойдасига тузилган ёки кимга мажбурият юклатилган бўлса, ўша шахс ва унинг эр(хотин)и, болалари, ота-онаси, невара ва чеваралари, шунингдек, қонуний меросхўрлар; тўлиқ муомала лаёқатига эга бўлмаган фуқаролар; саводсиз ёки васиятномани ўқий олмайдиган олмайдиган бошқа шахслар; ёлғон гувоҳлик бергани учун муқаддам судланган кишилар васият қилувчининг ўрнига васиятномани имзолаши мумкин эмас.

Васият қилувчининг илтимосига биноан васиятномани тасдиқлашда гувоҳлар иштирок этса бўлади. Бундай ҳолда ҳар икки нусхага бу ҳақда ёзиб қўйилади. Шунингдек, фуқаронинг хоҳишига кўра, нотариус мазмуни билан танишиб чиқмасдан ҳам васиятномани тасдиқлаши мумкин. Махфий васиятнома икки гувоҳ ва нотариус иштирокида хатжилдга солиниб, елимланади. Унга гувоҳлар ўз исм-фамилияси, отасининг исми ва доимий рўйхатга олинган манзилини кўрсатиб, имзо қўядилар. Кейин бу хатжилд бошқа хатжилдга солиниб, елимланади. Унга эса нотариус тасдиқловчи ёзувни босиб қўяди. Шундан сўнг махфий васиятнома реестрда қайд этилиб, алифбо китобига киритилади ва йиғмажилдда сақланади.

Васиятнома очилгунга қадар меросхўрнинг вафот этиши ёки қонуний шартларни бажармаслиги, меросни қабул қилмаслиги, ундан воз кечиши ёхуд нолойиқлиги сабабли мерос олишдан четлаштирилиши эҳтимоли назарда тутилиб, ворисдан кейинги ворис тайинланиши мумкин.

Мерос қолдирувчи васиятномасини истаган вақтда бекор қилиши ва ўзгартириши мумкин ва бунинг сабабларини кўрсатишга мажбур эмас. Унинг бу ҳақдаги аризаси нотариал шаҳодатлантирилиши керак. Бундай пайтда нотариус ўзида сақланаётган нусхасига, реестр ва алифбо китобига шу ҳақда ёзув киритади. Васият қилувчи ўзидаги нусхасини тақдим этса, васиятноманинг ўзгартирилгани ёки бекор қилингани тўғрисида унга ҳам ёзиб қўйилади. Ариза эса нотариал идорада юритиладиган битимларни бекор қилиш тўғрисидаги алоҳида йиғмажилдда сақланади.

Васиятнома тасдиқлангандан кейин васият қилувчининг фамилияси, исми, отасининг исми, тасдиқланган санаси ва реестр рақами ҳамда унга ўзгартириш киритилган ёки бекор қилингани ҳақидаги маълумотлар васият қилувчининг доимий рўйхатга олинган жойдаги мерос расмийлаштириладиган давлат нотариал идорасига ўн кун муддатда юборилиши лозим. Давлат нотариуси сақлаш учун келиб тушган васиятномани текшириб кўриши ва унинг қонун ҳужжатларига номувофиқлигини аниқлаган тақдирда, бу хусусда васият қилувчига ва васиятномани тасдиқлаган мансабдор шахсга маълум қилиши шарт.

Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида васиятномалар юзасидан бошқа бир қатор ҳолатлар ҳам белгилаб қўйилган. Уларни мукаммал билишимиз ҳаётий зарурат бўлиб, ўз ҳуқуқларимизни ҳимоя қилишимизда жуда асқотади. Зеро, қадимги юнон донишмандлари айтганидек, қонунлар доирасида яшаш энг яхши, энг бахтли яшашдир.

Н. МАҲМУДОВ,
Жиззах шаҳар 2-сонли давлат нотариал идораси катта нотариуси.

РАЪНО ЯРАШЕВА:

ТЕАТР — ҲАЁТИМ МЕНИНГ, ТАҚДИРИМ МЕНИНГ

Бугунги суҳбатдошимиз — Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Раъно Ярашева турли қарама-қаршиликларни енгиб, қўлида ёш боласи билан 27-28 ёшида ўқишни аъло баҳоларга туғаллайди. Саҳнадаги биринчи роли Чўлпоннинг "Ёрқиной" драмасидаги Ёрқиной образидир. 35 ёшида эса илк марта кинода суратга тушди.

Тасодиф ва омадга, мўъжизаларга ишонувчи бу аёлнинг ҳайратлари чексиз. Ҳаётдан завқланиб яшашни истайди. Аниқ ва тўғри хулосалар чиқаришга одатланган. Хотирасига ва энг муҳими, ўзига қаттиқ ишонади. Яхшиликни ҳеч қачон унутмайди, ёмонликни эса шу заҳотиёқ эсдан чиқаришга ҳаракат қилади. Ишончини суиистеъмол қилганларни ва ёлғончиларни ҳурмат қилмайди. Тўғри, унинг ҳам ҳаётда йўл қўйиган хатолари бор, бироқ у буларни надомат ва афсусларга арзирли эмас, деб ҳисоблайди. Энг катта бойлиги — ота-онаси, фарзандлари, яқин жигаргўшалари, ҳар қандай кунда ёнида турадиган ёру дўстлари.

РАДИОДАН ЎҚИЙМИЗ!

— Раъно опа, 13-студиямизга хуш келибсиз!

— Хушвақт бўлинглар.

— Сиз ҳам бир пайтлар оддийгина томошабин эдингиз. Ўшанда мухлис сифатида қайси актёрлар ижросига тан бергансиз?

— Ҳали-ҳали хўрсиниб эслайман, деярли ҳамма яхши актёрларнинг театр ва кинолардаги ажойиб чиқишларини қаттиқ ҳаяжон билан кузатар эдим. Улар орасида Рихси Иброҳимова, Тўти Юсупова, Дилбар Икромова, Гулчеҳра опалар **(Г. Саъдуллаева ва Г. Жамиловаларни назарда тутяпти — таҳр.)** ва бошқа яна ўнлаб элимизнинг суюкли санъаткорларига жуда ҳавас қилардим. Айниқса, Сайёра Юнусова ижро этган Зебунисо, Зуҳра Ашурова талқинидаги Унсин роллари юрагимга ниҳоятда яқин эди. Уларни ўзгача бир меҳр-муҳаббат ва ҳайрат билан томоша қилганман.

— Қандай оилада вояга етгансиз, ота-онангизнинг санъатга, адабиётга дахлдорлик жиҳатлари борми?

— Ҳар қандай шароитда ҳам ўзимиз яшаётган муҳит, энг аввало, оилавий шарт-шароит албатта бизнинг келажагимизга ўз таъсирини ўтказмасдан қолмайди. У ҳар томонлама, шахсий ҳаётда бўладими, касб ёки ҳунар танлашдами, барибир бизга катта ёрдам беради. Ёки аксинча, муҳит носоғлом бўлса, тўсқинлик қилади. Менинг ўзимга келсак, зиёли-педагоглар оиласида вояга етганман. Биз кўпроқ китоб ўқиш билан машғул бўлганмиз. Ўша пайтларда телеэкран орқали намойиш этилган "Қисмат" видеофильмини кўрганимдан сўнг актриса бўламан, деб қатъий қарорга келганман.

Тақдир экан, 23 ёшимда талабаликка қабул қилинганман. Бу пайтда менинг тенгдошларим институтларни битириб, анча-мунча танилиб, ўз ижодий фаолиятларини бошлаб юборишган эди. Уларга чин маънода ҳавасим келарди. Ва албатта бирортасидан ортда қолиб кетмаслик учун тинимсиз ҳаракат қилганман, изланганман. Кўпчилик менинг ҳаётим, ижодим ҳақида эшитган, ўқиган. Такрорлаб ўтиришим шарт эмас. Шунинг учун очиғини айтишим керак, Каттақўрғондай жойдан пойтахтдаги катта саҳналарга етиб келишим осон бўлмаган. Санъат йўлига тушиб олиш учун ҳам жуда катта заҳмат, меҳнат, машаққатларни бошдан кечирдим. Устозимнинг айтган бир гапи кечагидек эсимда:"Сен тенгдошларингдан бироз кеч келдинг, агар улар бир карра меҳнат қилсалар, сен икки карра меҳнат қилишинг керак". Тинимсиз меҳнат, ҳаракат ва ўз навбатида катта заҳматлар туфайли йиғлаб-кулиб, йиқилиб-туриб шу кунларга етиб келдим.

— Инсоннинг ташқи кўриниши ҳам у ҳақда маълум маънода турли хулосалар чиқаришга асос бўлади. Сизни бир кўрган инсон юмшоқ феълли деб ўйлаши мумкин. Аслида-чи? Ана шу биз айтаётган таъриф сизга мос келадими?

— Ўзим ҳақимда гапиришим бироз ноқулай. Аммо... жуда мулойим, вазминдай кўринсамда, ўзимга яраша қаттиққўлман, баъзан инжиқлигим ҳам йўқ эмас.

— Аёл киши, хусусан актриса учун ташқи кўриниш, гўзалликнинг нечоғли аҳамияти бор деб ўйлайсиз?

— Оллоҳга минг бора шукр қилайлик, бизларни ҳусну латофатда сийлаган. Демоқчиманки, бу дунёда хунук аёлнинг ўзи йўқ. Фақат ёмон феъл-атворни ҳисобга олмаганда, албатта. Момомнинг бир гаплари ҳалигача эсимда: "Эрталаб турдингми, қошингга ўсма, кўзингга сурма суриб ол", деб кўп такрорлар эдилар. Мен уйда бўлсам, ўсманинг нима кераги бор, деб ҳайрон қолардим. Энди-энди ўша ажойиб ҳикматнинг мағзини чақаяпман. Ўйлаб кўрсам, аёл зоти энг аввало ўзини ҳурмат қилмоғи, ўзини яхши кўра билиши лозим экан.

Актриса ва ташқи кўриниш масаласига келадиган бўлсак, бу табиийки, зарурий шарт. Чунки томошабин ҳам ички, ҳам ташқи олами, шу билан бирга кўриниши ҳам гўзал ва чиройли бўлган образларни ёқтириб қолади. Бу борада барибир истайсизми, йўқми, ижро маҳорати, истеъдод, санъаткорлик даражаси тарозининг асосий палласини босиб туриши керак. Афсуски, баъзи фильмларимизни кузатадиган бўлсак, ана шу талаб-мезонлар эътибордан четда қолаётганга ўхшайди. Чунки оддий бир ҳақиқатни унутмайлик, ташқи кўриниш ҳеч қачон иқтидорни белгиламайди.

— Раъно опа, сиз давлат буюртмаси, шу жумладан, тижорат йўли билан суратга олинган фильмларда ҳам суратга тушгансиз? Улар ўртасидаги фарқ деймизми ёки рақобатними, қандай баҳолаш мумкин? Уларнинг қай бирида иштирок этиш сиз учун қизиқарлироқ?

— Менинг назаримда кинога муносабат билдирилганда давлатники ёки хусусий, деб қараш нотўғри. У қандай йўналишда бўлишидан қатъи назар, санъат асари бўлмоғи керак. Ана шундагина томошабин юрагини титратадиган, кўнглига завқ-шавқ бағишлайдиган, ўйлашга мажбур қилиб, фикрлашга чорлайдиган асарлар дунёга келади, деб ўйлайман.

— Кўп марта гувоҳи бўляпмизки, номдор ва маҳоратли санъаткорлар киноларда бирорта роль ижро этади-ю, лекин шу образга бошқа бир актёр овоз беради. Бу ҳолатни қандай изоҳлайсиз?

— Биласизми, овоз бериш бу асарнинг тўлмаган жойини тўлдириш билан баробар. Роль ижроси билан овоз бериш ўртасида каттагина фарқ бор. Масалан, ўзим иштирок этган айрим фильмларга ҳам бошқа актрисалар овоз берган. Бу табиий жараён, ҳеч ажабланадиган ва нолийдиган жиҳати йўқ.

— "Театр мен учун энг муқаддас гўша. Шу даргоҳ мени эл-улус орасида Раъно Ярашева сифатида баҳоли қудрат танилишимга катта ҳисса қўшди. Усиз бирор кунимни ҳам тасаввур қилолмайман" деган сўзларни кўп такрорлайсиз. Энди очиғини айтинг-чи, саҳнадан зериккан, чарчаган вақтларингиз ҳам бўлганми?

— Яна таъкидлайман, бу муборак ва табаррук остонага етиб келгунимча бошимдан кечган қийинчиликлар, синовлар катта бир китобга сиғмайди. Театр — менинг ҳаётим, тақдирим. Дарҳақиқат, театрда ишлаш осонмас, бунинг учун нафақат иқтидор ёки қизиқиш, балки катта фидойилик керак. Албатта кинонинг йўриғи бошқа. Олайлик, бирор кўнгилсизлик бўладими, тўй-ҳашамингиз борми, уйингизга меҳмон келдими, буларнинг бари театр ҳаётида иккинчи даражали масалалар саналади. Битта оддий мисол келтираман. Ҳамкасбимиз Муқаддас Ҳолиқованинг қайнонаси қазо қилиб қолди. Ўша кунлари бизда "Чимилдиқ" спектакли номойиш этилаётган эди. Муқаддаснинг дублёри йўқ. Қайнонасининг таъзиясидан чиқиб келиб, кечқурун ўзининг комик ролини ижро этди. Биламан, бу билан у қаҳрамонлик кўрсатди демоқчи эмасман, лекин юракни иккига бўлиб, ўз вазифасини бажариш осон дейсизми? Бунинг учун мустаҳкам ирода бўлиши керак.

— Сиз яна бир ижодий қиррангиз билан ҳам мухлислар кўнглига йўл топгансиз. Яъни шеърлар ҳам машқ қиласиз, китобларингиз чоп этилган. Санъат соҳаси, театрдаги ташвишлардан ортиб, шеъриятга ошно бўлиш осон кечяптими?

— Пиёлага меъёридан ортиқроқ чой қуйсангиз у тўкилади. Юрак ҳам гўёки пиёлага ўхшайди. У тўлиб кетса, шеър тўкилади, дардлар чекинади. Тўғри, мен ҳеч қачон профессионал шоираликка даъво қилмаганман. Энди... нима десам экан, дарду дунём тўлиб кетганида ҳеч кимга айтолмаган сирларимни оппоқ қоғозга тўкаман.

— Раъно опа, энди бевосита оилангиз ҳақида ҳам тўхталсангиз.

— Ўғлим Комилжон отаси раҳматлининг касбини танлади — ички ишлар соҳасида хизмат қилаяпти. Келиним Наргизахон жажжи набирамиз Ғофиржонни тарбиялаш билан банд. Қизим Мадинахон Тошкент Давлат консерваториясининг 2-босқичида таҳсил кўраяпти.

— Қизингиз ҳам мана, санъат соҳасини танлабди. Ўзингиз шу соҳанинг аччиқ-чучугини тотган инсон сифатида фарзандингизга қаршилик билдиргандирсиз?

— Баъзан айрим ҳамкасбларимнинг "Ҳеч қачон ўғлим ёки қизимни менинг изимдан кетишини истамайман. Мен кўрган қийинчиликларни улар кўрмасин" деган гапларини эшитиб, ўқиб қоламан. Назаримда бундай қараш нотўғри. Нега десангиз, ҳали бирор тайинли касб ё ҳунарни оппа-осон эгалладим, маза қилиб яшаб, ишлаяпман, деган одамни кўрганим йўқ. Ё нотўғрими? Ҳаммасига қийинчилик, заҳмат билан эришилади. Мадина қизимга келсак, у санъат соҳаси, аниқроғи, театрдаги ҳаёт ичида ўсиб, улғайди. Демоқчиманки, тасодифан ёки ҳавасмандлик туфайли шу йўлни танлагани йўқ. Астойдил қизиққани учун рози бўлдим. Қолгани энди ўзига боғлиқ, изласин, интилсин.

— Оилангизда ўзингизни қандай она, қайнона деб ҳисоблайсиз? Қаттиққўлмисиз ёки меҳрибон?

— Бир она сифатида айтадиган бўлсам, қаттиққўлман. Болаларимни ҳаддан ташқари эркатой қилиб ўстирганим йўқ. Масалан, кичкиналигида, қўлидан иш келадиган вақтида бирор ишни тайинлаб кетган бўлсаму, лекин улар шуни бажармаган бўлса, уйқусидан уйғотиб қилдирганман. Менимча, бундай йўл тутиш масъулиятни ошириш билан бирга, рўзғор ишлари фақат бир кишининг зиммасидаги юмуш эмаслигини ҳам кўрсатади.

— Ҳозирги ёш актрисалардан қайсиларининг ижодини кўпроқ кузатасиз ва қадрлайсиз?

— Қадрдон театримиздаги ёшларнинг аксарияти истеъдодли ва энг муҳими, ўз йўлини топишга интилишмоқда. Менда иқтидорли актрисалардан Дилноза Кубаеванинг ўйнаётган роллари яхши таассурот қолдиряпти. Уни яқин шогирдим сифатида керак пайтда мақтайман ва ўз навбатида танқид ҳам қиламан. Менинг самимий маслаҳат ва йўл-йўриқларимни тўғри қабул қилади. Шунингдек, Шодия Тўхтаева, Гулчеҳра Эшонқулова сингари иқтидорли қизларимизнинг изланишлари ҳам мени қувонтиряпти.

— Сир эмаски, ҳар бир актрисанинг ушалмаган орзуси яъни унга насиб этмаган ва эришолмаган роли бўлади?

— Менинг бирдан бир орзуим "Меҳробдан чаён"даги Раъно образини яратиш эди. Афсус, у бир умрлик армоним бўлиб қолди. Лекин шукур қиламан, видеофильмда Раънонинг онаси Нигоройим ролини ўйнаш бахтига муяссар бўлдим.

"13-СТУДИЯ" ИЖОДИЙ ГУРУҲИ АЪЗОЛАРИ:

Қаҳрамон АШУРОВ,
Дилдора МАРДИЕВА,
Мавлуда ТОШПЎЛАТОВА,
Насриддин АСРИДДИНОВ,
Шаҳноза РОФИЕВА
(таҳририят).

ҚИРҚ ЙИЛЛИК ЮК

ЎЗБЕК ФЕЪЛИ

Ёши саксонни қоралаган Асрор бобо ҳовлидаги чорпояда ёстиққа суянган кўйи ғамгин ўтирарди. Касалчилик ва қаричилик чолни анчагина ҳолдан тойдириб қўйган. Отасининг раъйига қараб, муте турган қирқ ёшлар чамасидаги ўғли Собир нимадандир хижолатда. У безовталигини сездирмаслик учун истамаса-да, ҳадеб чойдан ҳўплаб, отасига минғирларди:

— Мунча эзилманг, ота. Бир гап бўлар.

Ўғлининг бу гапидан ранжиган чол таъна қилди:

— Бир гап бўлар эмиш... Мен на у ёқлик, на бу ёқлик бўлолмай ётибман-у, бунинг гапини қаранг. Мен шу аҳволда ўлиб ўлолмайман, қолиб қололмайман.

— Бироз вақтим бўлиши билан шу ишга киришаман, — деди Собир.

Ота эса ҳорғин кўзларини ўғлининг кўзларига қадаб:

— Сенинг вақтинг бўлишига менинг вақтим қараб турмайди, ўғлим. Ёшнинг вақти бошқа, қарининг вақти бошқа бўлади. Изла! Қаердан бўлса ҳам топ! Тополмасанг, ана "Мехр кўзда"га бер. Ёрдам қилишади, — деди.

— Топаман. Хафа бўлманг, ота. Майли, эртагаёқ йўлга тушаман. Сиз ҳеч безовта бўлманг. Ҳаммаси сиз айтганингиздай бўлади.

Асрор бобонинг юзига нур югурди. Салқи ажинлари бироз ёйилгандай бўлди.

— Қашқадарёга бориб, мен айтган жойларга кириб суриштир. У одамнинг исми шарифи — Муҳиддин Ярашев. Илгари вилоят сув хўжалигида ишлаган. Чин кўнгилдан изласанг, у одамни топиш қийин эмас, ўғлим. Одам бир буюм эмаски, йўқолиб қолаверса.

— Хўп, ота... Эртагаёқ йўлга тушаман, — деб Собир ўрнидан қўзғалди.

* * *

Собир йўл юрди, йўл юрса ҳам мўл юрди. Ахийри, отаси айтган манзилга етиб борди. У Қаршига бориб идорама-идора юриб, маҳаллама-маҳалла кириб, бир одамни излади. Кўчалардаги ва ишхоналардаги кишилардан сўраб-суриштирди: "Муҳиддин ака Ярашев, илгари сув хўжалиги соҳасида ишлаган. Асли ғаллаороллик". Билганлар нимадир айтди. Охири у бир уйнинг қошида тўхтади ва уй қўнғироғини босди. Уйдан ўрта ёшлардаги бир киши чиқди. Собир умидвор оҳангда сўради:

— Муҳиддин амакининг уйлари шуми?

— Келинг...Марҳамат киринг... −деб эшикни катта очди мезбон.

Собир эшикдан кираётиб:

— Муҳиддин аканинг ўзлари уйдамилар? — деб сўради.

Мезбон унга ҳайрон қараб қўйди-да: "Кираверинг-чи", деб қўйди.

Улар шинамгина ҳовлига киришиб, ўрик тагидаги супага ўтиришди. Ҳол-аҳвол сўрашишди. Уларнинг қошига келган уй бекаси ҳам сўрашиб, бир зумда дастурхон тузаб, чой олиб келди. Йўл юриб ҳориган Собир тезроқ муддаони айтиш мақсадида ўзини таништирди:

— Менинг исмим — Собир.

Мезбон ҳам унинг гапига эргашди:

— Меники эса Нажмиддин.

— Муҳиддин акани излаб, Андижондан келдим.

Нажмиддин бироз ўнғайсизланиб турди-да, тезда ўзини қўлга олди:

— Хабарингиз йўқмиди? Отамизни ўтган йили кўпга қўшганмиз...

Собир хижолат тортди. Шошилганига ичида ўзини койиди.

— Ие... Узр... Худо раҳматига олган бўлсин!

Нажмиддин меҳмонни хижолатпазликдан қутқазиш учун гапга гап қўшди:

— Дадамиз билан таниш бўлганмидингиз?

— Йў-йўқ, — деди Собир зўрға тортиниброқ, — мени бу ерга дадам юборувди. У кишининг ёшлари етмиш тўққизда. Дадам дадангизнинг яқин оғайнилари экан. Шунга...

— Ҳа-а, у кишининг қадрдон дўстлари кўп эди.

— Мен муҳим бир юмуш билан келганман, — деди Собир тараддудланиб.

— Шунча жойдан бизни йўқлаб келибсиз, қандай кўмак бўлса, бош устига. Сираям тортинмай айтаверинг.

— Нима десам экан?.. Дадамиз бир нарсадан кўп безовталар...

— Айтаверинг.

— Бир пайтлар... Бундан қирқ йил олдин... Дадамнинг бошига бир иш тушиб бу ёқларга келиб қолганда, дадангиз катта ёрдам берган экан.

Нажмиддиннинг кўнглида балққан фахр юзига нур сочиб ўтди.

— Ҳа-а, раҳматли дадамнинг бир оти яхшилик эди, — деди у мамнун.

— Ўшанда дадамнинг бўйнида дадангиздан омонат қарз қолган экан... Пул қарз эканлар...

— Э-э, нималар деяпсиз, меҳмон. Бир пирдан бир муриддан деганларидай, кимнинг кимга ҳаққи ўтмаган дейсиз. Лекин қирқ йилда қарз қоладими? Бўлса бўлгандир. Отам раҳматли бундай нарсаларга эътибор бериб ўтирмасдилар. Қўйинг бу гапларни. Шунча йўл босиб келибсиз. Энди биз сиздан қарздормиз.

Собир қатъият ила сўзида давом этди:

— Дадамнинг илтимоси шуки, ўша қарзни қайтаришим керак. Ўша пайтдаги пулни бугунги қийматда ҳисоблашиб, сизга қайтарсам, Нажмиддин ака.

— Асло ундай деманг, Собиржон! Биз минг қатла розимиз. Биламан отам ҳам розилар. Қирқ йил ўтиб бизни излаб келибсиз, шунгаям қойилман. Баракалла! Лекин пулингизни олмайман. Келинг, шу баҳонада ака-ука бўлиб қолайлик. Акаукалик сиз берадиган пулдан кўра қимммат-ку. Қўйинг энди шу гапларни.

— Нажмиддин ака, бизнинг ака-укачилигимиз ўз йўлига. Лекин дадам жуда кексайиб, ҳориб қолганлар. У кишини ноумид қилманг. Агар қарзни олмасангиз, қаттиқ хафа бўлади. Бизни тушунинг...

— Мен сизни тушундим, Собиржон. Дадангизни ҳам тушундим. Барака топинглар! Кўп яхши одам экансизлар. Майли! Лекин, битта шарт билан, камида икки кун менинг меҳмоним бўласиз. Сизни далаларга олиб чиқай, тоғларимизни, адирларимизни кўрсатай. Қариндош-уруғларимга, биродарларимга таништирай...

— Майли, Нажмиддин ака.

Собир икки кун Қашқадарёда меҳмон бўлди. Нажмиддиннинг қариндошлари, биродарлари меҳмоннинг иззатига етиб, навбат билан уйларига чақиришди. У учинчи кун ўз ишидан мамнун бўлиб отасининг ёнига қайтди. Бошқа бир оламни кўриб келгандай отасига кўп гурунглар берди.

— Жуда ажойиб одамлар экан. Кўп дўст-ёрлар топиб келдим, дада. Ҳаммаси сиз айтгандай бўлди. Энди улар бизникига келишади. Чақириб келдим...

Асрор бобонинг кўнглидаги нур юзига табассум бўлиб ёйилди:

— Раҳмат, болам, барака топ. Менинг қирқ йиллик қарзимни тўлаб, елкамдаги қирқта тоғни ағдардинг. Энди ҳаммасидан кўнглим тинч. Раҳмат, болам...

Эшқобил ШУКУР

ХОТИРА ЁҒДУСИ

НОНИ ВА НОМИ БУТУН ОДАМ

Бундай тақдир ҳар кимга ҳам насиб қилавермайди. "Пойдевор", "Нотаниш полвон", "Ургутлик афандилар", "Учинчи тилак" бадиий фильмлари, "Бурч", "Севги фариштаси" кўп қисмли видеофильмлари, "Жаҳолат", "Азизим","Аср вабоси", "Буюк аждодларимиз" сингари ўнлаб ҳужжатли ва тарихий асарлар муаллифи, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган маданият ходими, таниқли режиссёр Нуриддин Қосимов ана шундай инсонлардан бири эди...

Нуриддин ака билан телевидениеда беш-олти йил бирга ишлаш насиб этди. Унинг бошқалардан фарқланадиган ўзига хос жиҳатлари жуда кўп эди. Айниқса, феъл-атвори, диди, савияси, шу билан бирга, ниҳоятда соддалиги билан алоҳида ажралиб турарди. Яхшиси, у ҳақда ўзим гувоҳ бўлган иккиучта ҳаётий воқеаларни келтирай.

Бир гал Сурхондарёга Наврўз байрами арафасида сафарга бордик. Деновда бир кун ҳам турolмадик, устига устак, умрида бирор марта бировнинг уйида ётиб ўрганмаган машҳур тасвирчи Шариф Қодировни ҳам тоғли Сангардакда ётиб қолишга кўндирди. У тарафларни март ойида ҳам қор босиб ётади. Кун совуқ. Бир пайт саҳармардондаёқ уйғонган Нуриддин ака қайсар тасвирчини аврарди: «Ака Шариф, бир пачка сигарет мендан, илтимос, Сангардакда қуёшнинг чиқишини олайлик. Оригинал кадр бўлади, ҳеч ким ололмаган бу ерда, жон ака, тура қолинг». Мен ҳам уларнинг ортидан эргашдим. Мезбонлар эса қўлларида чопон кўтариб, бу икки сипойи «дарвишлар»нинг (кўплар яхши билади, иккаласиям ҳам доим энг сўнгги русумда кийинишарди) совқотишидан кўра шамоллаб қолишидан хавотирланишарди. Хуллас, улар қалин қорларни оралаб, тоғлар бағрига чиқиб кетишди. Ярим соатлардан сўнг қайтиб келишгач, камерани ёқиб, шунақа қувонишдики...

Бу ҳам майли, кейин пастга — Сангардак шаршараси ёнига бордик. Яна Нуриддин ака "йўқолиб" қолди. Бир маҳал қўв тепаликдаги булоқ ёнига тасвирчини чорлади. Борсак, тошлар бағрини ёриб, қорлар қўйнидан барг ёзаётган бир донагина бойчечакни кўрсатиб жилмаярди. Ана шу бетакрор тасвир неча ўн йиллардан бери "Ассалом, Ўзбекистон!" кўрсатувида намойиш этилади.

* * *

...2002 йилнинг авжи саратони эди. Ҳаммаёқда арпа-буғдойлар етилиб пишган, ўримйиғим қизиган маҳал. Қашқадарёга ижодий сафарга кетаётганимни кимдандир эшитган экан-да, Нуриддин Қосимов ёнимга келиб, "Жўра, сиздан бир илтимосим бор, агар малол келмаса, Шайхлитардагиз бир донагина буғдой нон олиб келинг. Кейин Қаршида энг яқин оғайним бор. Мана шу омонатни у кишига бериб қўясиз", деб қўлимга кассета тутқазган эди. Орадан бир ҳафта ўтиб, сафардан қайтиб келдим ва Нуриддин акани излаб топиб, ўзимизнинг жануб офтобида пишган буғдой нонларини бердим. У киши болалардай суюниб кетди...

Очиғини айтиш керак, телевидениеда ўзига хос режиссёрлик мактаби яратилган. Мақсуд Юнусов, Ҳайбат Алиев, Маҳкам Муҳамедов, Мирсидиқ Устабобоев, Ҳамид Қаҳрамонов, Ғайрат Убайдуллаев ва бошқа яна ўнлаб номдор ижодкорлар томонидан яратилган асарлар бугунги кунда ҳам мухлислар эътиборини қозонмоқда. Табиийки, ана шу ўзига хос ижод дорилфунунида Нуриддин Қосимов ҳам қайнаган, пишган. Дастлаб театр санъатида ўн йилча вақт ўз иқтидорини синовдан ўтказган режиссёр кейинчалик телевидение, сўнг эса кинода ҳам мувафақиятли фаолият кўрсата олди. У кейинги йилларда "O'zbektelefilm"да ишлаб, қатор янги лойиҳаларни амалга оширишга улгурди. Ҳамкасбларининг айтишларича, яқиндагина ҳарбийлар ҳаётидан ҳикоя қилувчи «Сержантлар» деб номланган кўп қисмли ҳужжатли фильмни ҳам суратга олиб бўлган экан.

Давраларда Нуриддин ака ҳақда гап очилса, "Бағрикенг, меҳр-мурувватли ота", "Қаттиққўл, талабчан режиссёр", "Садоқатли ва вафодор дўст" деган иборалар албатта айтиларди. Бу ҳам бежиз эмас эди. У ана шундай — ўз касбини жону дили билан яхши кўрар, бошлаган ишини охирига етказмагунча ҳеч қачон тиним билмасди.

Яна бир қизиқ жиҳати, раҳматли Нуриддин аканинг кўҳна Хоразм заминига меҳри, муҳаббати негадир бўлакча эди. Деярли ҳар йили бир, бўлмаса икки марта воҳага бориб келар, қайтганидан кейин кўрган-кечирганларини ҳайрату ҳаяжон билан ҳикоя қилиб юрарди. Бир гал кўришганимизда у шоир Сирожиддин Саййиднинг "Хоразмга бораман" деб номланган шеъридаги ушбу сатрларни ўқиб берганди:

Паҳлавон Маҳмудни
энди танидим!
Сенга етганим йўқ.
Тарих билади.
Хоразм, мен сенга
етмоғим учун
Бутун абадият
камлик қилади!

Қисматни қаранги, ўтган ҳафтада эндигина 53 ёшни қаршилаган, айни ижоди гуллабяшнаётган режиссёрнинг юраги навбатдаги ижодий режаларини амалга ошираётганида... қадим Хоразм тупроғида уришдан тўхтади!

Лекин кўнгилга таскин берадиган жиҳати, Нуриддин Қосимов ўзининг қисқагина яшаб ўтган умри давомида асрларга етгулик бой ижодий мерос қолдиришга улгурди, десак муболаға бўлмас. Унинг чин маънода нони ҳам, номи ҳам бутун эди...

Норқобил ЖАЛИЛ

МАВЗУ

ҚАНДАЙ СУТ ИЧГАН МАЪҚУЛ?

Нафиса ташвишда қолди. Ҳали чилласи чиқмаган чақалоғи оғзига тутилган кўкракни олмас, тинмай чириллаб йиғларди.

— Болам, сутингиз айниган кўринади, дўхтирга учранг. Бўлмаса бинойидек эмиб турган чақалоқ бундай қилмас эди, — деди қайнонаси неварасининг ёш тўла кўзларига ачиниб термилар экан.

— Энди нима қиламан, ойижон? Сойибжон оч қолади-ку!

— Қўрқманг, худога шукр, ҳар куни эшигимиз тагига сут олиб келади. Сойибжон ҳали кичкина, сутга озгина қайнаган сув аралаштириб бериш керак. Бўлмаса, қорнчаси дам бўлиб қолади. Раҳматли энамнинг ҳам кўкрагидан сут қочиб, мени сигир сути билан катта қилганлар. Буни кўп айтардилар.

Лутфихон опа гапини тугатмасидан дераза тагида сут сотувчи хотиннинг овози эшитилди «Моло-к-о-о. Сут, қатиқ, қаймоқлар бо-о-р». Нафиса шошганича эгнига халатини илди-да, шиша идишни кўтариб, ташқарига отилди.

— Сутингиз янгими, опажон? Чақалоғимга олмоқчи эдим.

— Ҳа, айланай, эрталаб соққанман. Роса қаймоқли. Мана кўринг.

Сутчи аёл «Скипидар» деб ёзилган баклашкадаги сутдан қопқоғига озгина қуйиб, Нафисага тутди.

— Манг, ичиб кўринг.

— Бу сутингизнинг қаймоғи олинмаган бўлса, унда қаймоқни нимадан оласиз?

— Вой қоқиндиқ, бошимни қотирмай, сутни олсангиз олинг. Бошқа «клиент»ларим кутиб турибди.

Нафисанинг ёдига бирдан кўзлари қизарган ўғилчаси тушиб, қўлидаги пулни аёлга узатди. Қорни тўйган Сойибжон шу заҳотиёқ пишиллаб ухлаб қолди.

Орадан икки ҳафта ўтди. Тунда Нафиса Сойибжоннинг бўғиқ йиғисидан уйғониб кетди. Унинг иситмаси баланд, тез-тез нафас олар, уйининг ичи салқин бўлишига қарамай терлаб кетган эди. Зудлик билан чақалоқни эри иккаласи касалхонага олиб боришди. Эртаси куни Сойибжонни текширтириш билан ўтди.

— Болангизни эмизмайсизми? — сўради шифокор Нафисадан.

— Йўқ, сутим тортилган эди. Шунга сигир сути, баъзида болалар озуқасини бераётгандик. Нима бўпти, опажон?

— Ҳм-м... дўкондан қадоқланган сут олармидинглар ёки қўлдан? Сут олаётган одамингизнинг сигирини кўрганмисиз? Касал эмасмиди?

— Вой, сигирини қаёқдан кўраман. «Дом»да турамиз, сутни олиб келиб сотишади.

— Болангизда сил менингити, яъни мия қобиғи яллиғланиши бошланган кўринади. Чунки олинган анализлардан сил таёқчалари топилди. Уйингизда ҳеч ким сил билан касалланмағанми? Бола билан меҳмонга, тўйга, жамоат жойига бормаганмисиз?

— Йўқ...

Нафиса қўрқиб кетиб, эрига қаради, Суҳроб ҳам елка қисди.

— Фақат эмлатиш учун бир марта поликлиникага олиб чиққанман, холос.

Шифокор ўйланиб турди-да «Касални даволаса бўлади, аммо бунга анча вақт керак», — деди...

МУТАХАССИС ИЗОҲИ:

Баҳриддин ЭШДАВЛАТОВ, тиббиёт фанлари номзоди, Тошкент педиатрия тиббиёт институтининг доценти:

— Она сутини эмган бола ёшига нисбатан тўлақонли ўсади. Агар унга сигир ёки эчки сути берилса, ўсиши ёки саломатлигида баъзи муаммолар пайдо бўлиши мумкин. Сигир сути таркибий жиҳатдан она сутига яқин, аммо тузилиши жиҳатдан фарқ қилади. Масалан, сутдаги оқсил моддаси уч хил бўлади: казеин (казеиноген), лактоальбумин ва лактоглобулин. Сигир сутида эса улар дағал кўринишда учрагани боис уни ҳазм қилиш болалар учун бироз қийинроқ. Шунинг учун ёшига етмаган болага сигир сутини берганда, озроқ сув қўшиш керак. Бунда сутдаги оқсиллар миқдори сувда эриб, углеводлар миқдори камаяди.

Оқсил — ҳаёт манбаи. Сут таркибидаги иккинчи асосий модда – углевод эса қувват манбаидир. Демак, инсон фақат болалигида эмас, қариганда ҳам сут истеъмол қилиш керак. Айниқса, ўқувчилик даврида сут ичиш жуда зарур. Бу пайтда организмда ўсиш жараёни тез кечади, сут тинимсиз ҳаракат ва билим олиш жараёнида болага қувват бўлади, иммунитетининг ошишига хизмат қилади. Қолаверса, лимон кислотаси ёш бола организмига лимон, анор меваларидан кўра кўпроқ сут билан киради. Мактаб боласи соғлом-бақувват бўлиб ўсиши учун бир кунда камида 200 мл сут ичиши керак. Бунда организм кундалик кальций ва B_2 миқдорининг 40 фоизи, А витамини, ёғ ва оқсилларнинг 16 фоизи билан таъминланади.

Юқорида ҳикоя қилинган воқеага тўхталадиган бўлсак, сут соғиб олингани дан кейин беш соат ичида ичилиши керак. Эрталаб сотишга олиб келинаётган сут эса одатда кечқурун соғилган бўлади. Аксарият сотувчилар сутни олиб, кейин сотишади. Лабга олинган идишларни бетидаги қаймоғини олиб, ган, қайнатилмаган идишдагиДизенфекцияланмаган сут организмга турли бактерияларга сут солиш бола баб бўлиши, бу эса қатор касалликларни келтириб чиқариши мумкин. Баклашкаларни қайнатиб бўлмайди. Шунга қарамай, кўпинча турли хил кимёвий таркибга эга ичимликлар, ҳаттоки баъзида заҳарли эритмалардан бўшаган пластик идишлардан ҳам фойдаланилади. Одатда, бундай идишлар стерилланмайди, совуқ сувда бир чайиб олинади, холос. Бундан ташқари, сут сотиб олаётганимизда сигир нима билан озиқланган, қандай юқумли касалликлар билан касалланганини ҳам билмаймиз. Аслида, сутнинг қиймати айнан ана шу омиллар билан ҳам белгиланади.

Афсуски, **кўпгина сотувчилар кўпроқ фойда олиш учун сутга сув, кислоталилигини камайтириш учун чой содаси, қуюқлигини ошириш учун крахмал қўшишади. Касал сигирнинг сутини истеъмол қилиш натижасида эса қорасон, бруцеллез, сил касалликлари ҳам юқиши мумкин. Шу боис хоҳ у бола, хоҳ у катта ёшдаги одам бўлсин, текширилган, сифати кафолатланган сут ичгани маъқул. Бундай махсулотни эса фақатгина дўконлардан топиш мумкин.** Қадоқланган сут юқори ҳароратда ультрапастеризация қилиниб, бир неча сонияда 135–145 градус ҳароратда қиздирилади ва шу заҳоти совутилади. Бу жараёнда сутдаги зарарли бактериялар ўлиб, озуқавий моддалар ва витаминлар сақланиб қолади.

P.S. Саҳармардондаёқ яна овозлар эшитилади: «Сут келди-и-и! Қаймоғи олинмаган. Сотаману кетаман». Ўзини асраганни Ўзи асрайди, деб бежиз айтишмайди. Шунинг учун хоҳ боламизга, хоҳ бошқаларга ҳам кўча-кўйдан сут сотиб олишда етти ўлчаб, бир кесайлик.

Наргис ҚОСИМОВА, журналист

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

ЖИНСИЙ ҲАЁТ КИЙИМГА БОҒЛИҚМИ?

DOCTOR-D клиникаси раҳбари, тиббиёт фанлари номзоди Дилмурод Эргашев жавоб беради:

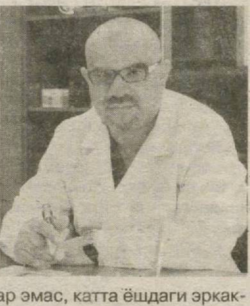

Қуйида келтирилаётган маслаҳатларни ҳар бир эркак билиши ниҳоятда зарурдир. Уларни билмаслик жинсий ҳаётда, демакки, кундалик турмушда ҳам қатор кўнгилсизликларга олиб келади, соғлом ҳаётга халақит берувчи ноxуш хасталикларга сабаб бўлади. Бу эса вақти келиб, эркакни жинсий яқинликка қобиллик имкониятидан маҳрум этади, пуштсизликка олиб келади. Импотенция ҳам, бепуштлик ҳам эру хотин ўртасида теран келишмовчиликлар туғдириши, ҳатто уларнинг аҳиллиги, оиласини бузиши мумкин.

КИЙИМ. Масалан, нотўғри кийиниш ва бунинг оқибатида эркак мояклариниг қизиб кетишини олайлик. Ноқулай бўлган кийимни кийиш, эркакни мижоз сустлигига ва ҳатто пуштсизликка олиб келиши тиббиётда исботланган. Аниқланишича, фақат ёш йигитлар эмас, катта ёшдаги эркаклар ҳам ёзда шим ичидан калта чит иштон (трусик) кийиш ўрнига, тор эластик плавкалар ёки қисқа узун ички иштонлар кийишдан уялиб, яна тор жун плавкалар кийиб юришлари оқибатида турли хил муаммолар келиб чиқади.

Ўйлаб кўрганмисиз, нима учун эркак мояклари тананинг ичида эмас, қорнининг қуйи қисмида, ташқарида, махсус ёрғоқ (халтача) ичида жойлашган? Соғлом инсон танасининг ўртача ҳарорати 37 даража, моякларда эса бундан 2-3 даража паст бўлган ҳароратда бўлади ва уларнинг фаолияти ана шу ерда кечади.

Тор плавкалар мояклари қориннинг қуйи томонига босиб туради ва бу билан моякдаги ҳароратни ўзгартириб, сперматозоидларнинг фурсатидан илгари уйғонишига сабаб бўлади, натижада ўз муддатидан аввал ҳаракатлана бошлайди, аксинча керакли вақтда эса ҳаракати сусаяди, бунга қувватлари қолмайди.

Хулоса шуки, эркакнинг ички кийими кенг бўлиши керак. Токи, мояклар бемалол салқинда ва қизимай турсин. Фақат ички кийимлар эмас, балки ҳаддан ташқари ёпишиб турадиган тор шимларни мунтазам кийиб юриш ҳам ана шундай кўнгилсиз оқибатларга олиб келишини унутмайлик.

Бу борада бизнинг "DOCTOR-D" ихтисослаштирилган клиникамизда керакли муолажалар, тиббий ёрдамлар кўрсатилади (тел:+99871-113-00-57).

E-mail: hospital@doctord.uz.

URL: http://www.doctord.uz **(t)**

МУЛОҲАЗА

ТИББИЁТ ВА ТАБОБАТ УЙҒУНЛАШСА...

Бемор тузалиб кетишига ишониши ва иродасини тўлиқ ишга солиши учун унинг руҳиятига таъсир қилишга ҳам интилиш зарур. Бунда бизга мануал терапия, рефлексотерапия ва бошқа дорисиз даволаш усуллари жуда катта ёрдам беради.

Ҳаммага маълум, танада муайян биологик фаол нуқталар бўлади. Уларга таъсир ўтказиб, беморнинг ички имкониятларини тўлиқ ишга солиш, шифо топиши учун рағбатлантириш мумкин. Бунинг учун рефлексотерапиядан фойдаланиш мумкин. Фаол нуқталарга таъсир қилишнинг бошқа йўллари ҳам мавжуд. Масалан: **иглотерапия** — нина билан даволаш, **гирудотерапия** — зулук солиб даволаш, **акупунктура** — ташқаридан ички аъзоларга таъсир ўтказиш, **магнитотерапия** — ижобий магнит майдони ҳосил қилиш йўли билан даволаш, **гидротерапия** — совуқ сув таъсирида даволаш (чиниқтириш, иммун тизимини рағбатлантириш), **озонотерапия** — актив кислород (О3) билан даволаш (бунга қон кислородга тўйинади, ҳимоя қуввати ортади ва касалликнинг тузалишини тезлаштиради) ва бошқалар. Бу даво усуллари касалликнинг тури ва даражасига қараб белгиланади.

Муолажалар ичида энг муҳим даво усулларидан бири — **фитотерапия.** Шуни унутмангки, шифобахш ўсимликлардан мукаммал дори йўқ. Фармацевтлар кимёвий усуллар билан қанчалик ноёб, қиммат дориларни яратишмасин, барибир уларнинг кўпчилиги оддий мойчечак, наъматак ёки тоғрайҳонга етмайди. Асал, мумиё сингари табиат неъматларини эса айтмасак ҳам бўлади. Фақат уларни тўғри қўллашни билсак бўлгани.

Кимёвий йўл билан тайёрланган дорилар битта аъзога яхши таъсир этса, бошқасига зарар етказиши мумкин. Кейин, бундай дорилар касалликни бутунлай даволамайди, балки даволанишга кўп вақт кетса ҳам, касалликнинг «айнан ўзи»нигина нишонга олади — дардни ва уни келтириб чиқарган сабабларни даволайди. Айниқса, юртимизда ўсаётган доривор гиёҳлар бизга кўпроқ фойда беради. Чунки биз мана шу иқлим, замин, тоғ-адирлар, сув, дарахт ва ўтларнинг биологик соати билан бир ритмда яшаймиз. Шунинг учун, ўлкамизда ўсаётган шифобахш ўсимликлар бизнинг танамизга яхшироқ сингади.

Масалан, остехондроз — суяк ва тоғай тўқималарининг ўзгариши; гипертония — қон босимининг кўтарилиши; невроз — асаб тизимининг бузилиши каби касалликлар; қандли диабет — инсулин етишмаслиги ва моддалар алмашинувининг бузилиши; гиёҳвандлик, ичиш-чекишга берилиш каби ёмон одатларни (булар ҳам касаллик ҳисобланади) тиббиёт каби, табобат усулида ҳам даволаш мумкинлиги бунга исбот бўла олади.

Холмурод ДАДАЕВ, Тошкент врачлар малакасини ошириш институти доценти.

ФАРИШТАНИНГ НОЛАСИ

1.

Севги!
Нима у?
Ким айта олади унинг аслини?
Моҳиятини тушунтира олар ким?
Афсус...

У — баҳайбат, улкан сир. Эшик-туйнуги йўқ қалъа. Ҳар гал уни забт этдим деб ўйларлар. Билмасларки, ўзлари — асир, банди...

Севги — кўҳна зиндон.

Маҳкумлар бесаноқ: Мажнун, Фарҳод, Ромео, князь Мишкин, Анна Каренина...

Улар гир айлана бўлиб давра қуриб ўтиришаркан, ўртадаги ёлғиз атиргулга киприк қоқмай термилишади. Гоҳ-гоҳ кимдир оҳ тортаркан, атиргул ғунчаси енгил елпинади. Гулбаргларидаги шабнам — ошиқлар кўзёши. Шайдолар дунёсига нур сочади бу Гул. Бироқ у қаердан келган, бу чиройни унга ким бахш этган, сири нимада — ҳеч ким билмайди...

Ишқ аҳлининг кўксида уриб турган ҳам аслида юрак эмас, қирмизи атиргул...

Ким билади, балки Арш ҳам атиргул шаклидадир...

2.

— Севги йўқ нарса, — дейди дунёнинг қирқига чидаб, эллиги сари эна бошлаган акамиз.

— Бор! — дейди ўжарлик билан ёш йигитча. — Фақат, уни ҳис қилиш учун юрак керак...

— Ҳали ёшсан-да, — унга ачингандай қарайди суҳбатдоши. — Уйлан, оила қур — кейин биласан севги борми-йўқми...

Йигитча индамайди.

Хаёлида чиройли қизнинг фариштамонанд чеҳраси жонланади. Ўзи билиб-билмай жилмая бошлайди. Унинг сирли табассумини кўрган суҳбатдоши бу ҳолни ўзича талқин қилади: демак, охир-оқибат, менинг фикримга қўшилди...

Ҳолбуки... бунгача ҳали кўп бор.

Ҳали чиройли қизни бошқа бировга узатиб юборишади.

Ҳали йигит "Менга усиз ҳаёт йўқ" дейди.

Ҳали у тақдирга тан бериб, бир аёлнинг тан маҳрамига айланади.

Ҳали бирин-кетин унинг жужуқлари туғилади.

Ҳали у рўзғор ташвишлари остида қолиб майишади ва қотади...

...Ва бир куни ёшгина ўсмирга қарата фалсафа сўқа бошлайди:

— Севги йўқ нарса, иним. Ҳали ёшсан-да...

Шу гапни айтгач, кечаси у туш кўради: ёшлигида уйқусини ўғирлаган соҳибжамол қиз "Ҳали шунақами?" дегандай унга қараб қовоқ уяди. Аразлайди. У ҳаяжондан терлаб, уйғониб кетади. Узоқ вақт ухлай олмайди. Эски альбомни қўлига олиб, ёшлик хотираларига берилади. Бехосдан чап кўксига қўлини қўяди. Юраги борлиги эсига тушади.

Бироқ... ҳали бунгача кўп вақт бор...

3.

У ўз севган қизига уйланди. Гарчи ота-онаси, қариндош-уруғлари қарши бўлса-да, аҳдида қаттиқ турди — ниятига етди. Гўё дунёда ундан бахтли одам йўқ эди. Худди қанот ёзиб, еттинчи осмонда учарди. Бироқ бу парвоз вақт ўтган сари пасая бошлади. Ва бир куни оёғи ерга тегиб бошқалар қатори заминда пилдираб юра бошлади. Ҳар қанча қўлини силкимасин — учолмади. Унга қанот бағишлаган пари эса оддий, бошқалар қатори аёлга айланиб қолди. Сеҳрини йўқотди. Бир пайтлар уни энтиктирган қош-кўзига қараркан, елка қисиб, ҳайрон бўлади: бугун унинг ҳамма нарсаси бор, бироқ... шу... севги деганлари қаёққадир ғойиб бўлди-да. Ҳолбуки бир замонлар ҳеч нарсаси йўқ эди, севгидан бошқа... Тавба...

Энди тунлари хотинига терс ўгирилиб ётаркан, ўзича ўйлайди: севги ҳам бир матоҳга ўхшайди, шекилли — вақт ўтган сари эскираркан...

Кимдир айтган эди: севги ҳам дарахтдай гап, уни парвариш қилиб турмасанг, қурийди.

4.

Севги ҳақида ёзмаган шоир, ёзувчи, донишманд, файласуф йўқ бўлса керак. Ҳамма ўз билганини, ҳис қилганини илгари сурган. Бироқ ҳалигача ягона таъриф-тавсиф йўқ. Айтилган фикр-мулоҳазалар бир-бирига зид, қарама-қарши... Севгининг сири ҳам шунда, асли.

Севги — икки жинснинг бир-бирига табиий талпиниши ҳосиласи, у висол билан якунланади, дейди ғарблик мутафаккир.

Ишқ — бу маъшуқа чеҳрасида Ҳақнинг тажалли этишидир, дейди шарқлик донишманд.

Ҳарҳолда, ишқ деганлари севгидан кўра кенгроқ тушунча, шекилли. Навоий ҳазратларига кўра, **ишқ — пок нигоҳ билан пок юзга пок ҳолатда назар солмоқдир.**

Севги бу — кўзгу. Севгилимиз юзига назар ташларканмиз, Ҳаётбахш Кучнинг биргина зарраси инъикосидан беҳуд бўламиз. Аслини, бор бўйича кўрсак, не ҳолга тушарканмиз?! Худди томчида Қуёш акс этганидек, севги орқали бутун оламнинг, тирикликнинг моҳиятини ҳис қила бошлаймиз.

Севаётган одам бу — ўзини таниётган, англаётган одамдир.

Бир умр севмасдан ўтаётган одам — ўз моҳиятидан бехабар кимса эмасми?

Улуғ ҳакимлар севгини касалликлар сирасига қўшган эди. Майли, шундай бўла қолсин. Биз бу касаллик билан оғришга розимиз. Токи кўз олдимиздан дағал, қуруқ дунё манзаралари чекиниб, гулистон эшиклари очилсин. Булбул нағмалари, атиргул бўйлари маст қилсин бизни...

Кимки севгига чалинишдан қўрқиб ўзини эҳтиёт қиларкан, демак, у яшашдан ҳам қўрқади. Чинакамига яшашдан, демоқчиман...

Ньютон кашф қилган бутун олам тортишиш қонуни илм-фанда қандай изоҳланади — ҳозир эсимда йўқ, бироқ унинг моҳияти муҳаббатдан иборат. Негаки, бутун оламни тортиб, ўзаро бирлаштириб, мувозанатни ушлаб турган куч — Муҳаббатдир.

У йўқолган куни қиёмат қойим бўлади...

СЕВГИ

1.

Ўз вақтида келмайди
Асл севги ҳеч.
Эрта келар ва ёки
Келар пича кеч.

Келар ногоҳ уйғонган
Тунги қуюндай.
Борингни остин-устун
Қилар куюнмай.

Севги — айни саратон
Ёққан лайлакқор.
Ёки музга муз тегиб
Ўт чиқса... Зинҳор

Бу оловни ўчирма,
Кафтингда тутгил.
Атиргулга айланар
Аланга — кутгил.

Ўша — дилни музлатиб,
Яна куйдирган.
Бемаҳалда бўзлатиб,
Қаҳ-қаҳ кулдирган.

Саросимага тушма,
Ташриф қилса гар.
Юрагингга муҳрини
Босар-у, кетар.

Бу дегани — одамсан,
Ташвиш чекма ҳеч.
Асл севги ё эрта,
Ёки келар кеч...

2.

Севги — иблис чалаётган куй,
Севги — фариштанинг ноласи.
Тингламайман дейсиз-у, аммо
Унга асир бўлиб қоласиз.

Севги — чаён томизган заҳар,
Севги — асаларининг боли.
Қўл чўзмайман дейсиз-у, лекин
Туйсангиз ҳам ейсиз ётволиб.

Севги — дув-дув ёғаётган чўғ,
Севги — қиш чилласининг музи.
Этагингиз силкийсиз, бироқ
Кетолмайсиз пойингиз узиб.

Севги — чақмоқ сингари оний,
Севги — ҳар лаҳзасида бақо.
Шу боис бахт кулиб боқар-у...
Бахтли бўлолмайсиз мутлақо!

Нодир ЖОНУЗОҚ

МЕН СИЗГА ИШОНАМАН

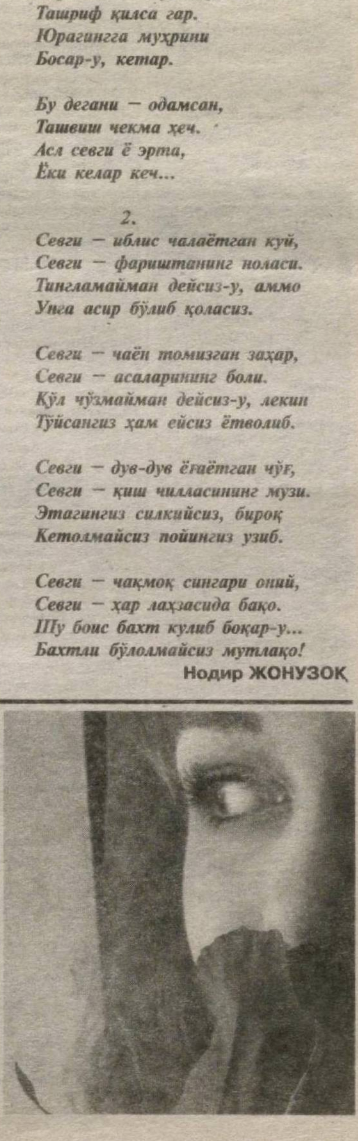

Сўзларингизни негадир узр билан бошладингиз. Тушундим. Чунки севмайсиз. Буни ўзингиз ҳам аниқ тан олдингиз. Бир пайтлар айтган дил изҳорингиз учун кечирим сўрадингиз. Буни ҳам тушундим: чунки у сўзлар ёлғон эди. Сизчи? Арзимаган ёлғонингиз туфайли бир инсон кўнглини вайрон қилганингизни биласизми? Шунга қарамай, Сизнинг хижолатли ҳолатингизни тушуниб ва аллақачон кечириб ҳам юборганман. Аслида, сиз мени кечиришингиз керак. Нимага десангиз, сизга озор бермаслигим керак эди. Ҳеч кутмаган кунингизда сизга юрагимни ёрдим. Ҳайратингиз ошди. Мен эса Сизни бир умр кимдир жонидан ортиқ кўриб яшаётганини билиш сизга озгина бўлса ҳам шодлик бағишлайди деб ўйлагандим. Аммо сиз ўта камтарлик билан менинг севгимни арзимас бир ўткинчи туйғу тушундингиз. Кўнглим оғриди. Яна тушунишга ҳаракат қилдим. Тушуниш севиш демак, деган экан кимдир. Сизни бир умр тушуниб яшаш бахт бўлиб кўринади менга. Мени тушунмаслигингиз эса катта фожеа. Чунки севмайсиз.

«Севгимдай севилиб ўламиз», деб ишонтираман юрагимни. Лекин гапларингизни эшитиб, умидларим сўнади. Агар менга тила тилагингни дейишса, сизнинг муҳаббатингизни тилаган бўлардим. Сиз эса муҳаббатдан буюксиз. Фақат мен учун эмас, қалбингизни англаган инсонлар учун ҳам шундайсиз, деб ўйлайман. Менга юрагингиз кўриниб туради, десам, ишонмассиз. Лекин шундай. Мен бу қалбни ҳаммадан қизғонаман. Сиз ўзингизни қанчалик унинг ичига яширманг, барибир топиб оламан. Бир куни шу юракнинг туб-тубидан менга бўлган муҳаббатнинг жой олганинини кўраман. Бу ҳодиса ҳаётда мен учун энг муҳимдир. Мен худодан фақат шуни сўрайман. Менга бошқа ҳеч нарса керак эмас. Муҳаббат — энг улуғ неъмат. Бир кун буни ҳис қиласиз. Сизга ишонаман.

ГУЛНОЗА,
Жиззах вилояти

ДУШАНБА 5

O'ZBEKISTON

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.10 «Икки тақдир». Т/с.
7.50 «Тонгги наволар».
8.00 «Таҳлилнома».
8.40 ТВ - анонс.
8.45 - 9.45 «Маънавият» дастури.
9.45 «Бизнинг кутубхона».
10.05 «Тайёрланмаган дарслар мамлакати». М/ф.
11.00 «Ахборот».
11.15 «Радиога ташриф».
11.30 «Қишлоқ ҳаёти».
11.50 «Юртим бўйлаб» дастури: «Паландара жилолари».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.00 Миллий кино: **«Пиёда».**
14.00 «Ахборот».
14.20 «Ватанпарвар».
15.05 «Олам ва одам» дастури: «Европа - континент тарихи».
16.15 «Менинг оилам».
16.40 «Икки дарё оралиғида».
17.00 «Ахборот».
17.15 «Одил суд».
18.15 «Ёмғир симфонияси». Т/с.
18.55 «Ватан манзиллари».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.10 Миллий сериал: **«Умр манзаралари».**
20.45 «Ватанимни куйлайман».
21.00 «Ахборот».
21.40 «Андижон ташаббуси».
22.00 «Қирол ва мен». Т/с.
22.45 «Уч ранг: кўк». Б/ф.
00.25 Кўрсатувлар дастури.

YOSHLAR

6.00 «Салом, ёшлар!»
6.40 «Рўзғор мактаби».
7.10 «Мультипанорама».
7.50 **«Кумуш».** Т/с.
8.40 «Ёшлик наволари».
9.00 «Yoshlar-FM».
9.30 «Тасвир ва таассурот».
9.50 «Огоҳ бўлинг!»
10.00 **«Давр».** Ҳафта якуни.
10.30 «Даврнинг боласи».
10.40 **«Сеҳрли тош».** Т/с.
11.10 «Салом, ёшлар!»
11.50 **«Кўнгил боғи».** Т/с.
12.40 «Ёшлик наволари».
13.00 «Зулфия издошлари».
13.10 «Айланай».
13.30 «KINOMANIYA».
14.00 Миллий кино: **«Азиз».**
15.00 «Келажак эгалари».
15.20 «Тараннум».
16.00 **«Давр».**
16.10 «Мўъжизавий дунё».
17.00 **«Пуаро».** Т/с.
17.50 «Болалар табассуми».
18.00 «Катта танаффус».
18.30 «Қишлоқ тараққиёти».
18.50 «UzEX».
19.00 **«Давр».**
19.30 **«Кумуш».** Т/с.
20.20 «Давр мавзуси».
20.40 «Автопатруль».
21.00 **«Салом шодлик, салом ғам».** Т/с.
21.40 «Ёшлик наволари».
22.00 **«Давр».**
22.30 Миллий сериал: **«Қалдирғочлар яна қайтади».**
23.10 «Ёшлик наволари».
23.30 **«Август Раш».** Б/ф.
1.30 «Шарқ гавҳари».
2.00 **«Давр».**
2.30 «Салом, ёшлар!»
3.10 **«Анна Каренина».** Б/ф. 1-қисм.
4.20 «Тараннум».
5.00 «Афсона ва ҳақиқат».
5.50 – 6.00 «Юрт тинчлиги».

TOSHKENT

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.30 «Карвонсарой».
8.40 «Эсмеральда». Т/с
9.15 «Учувчининг парвози».
10.40 «Болаликка қайтиб».
11.20 «Энг жозибали ва латофатли». Б/ф.
12.40 Нима учун гуруҳи тақдим этади: «Шунақа гаплар».
13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.00 **«Пойтахт».**
15.15 «Эсмеральда». Т/с
15.45 «Тирик сайёра: Қанотли овчилар». Х/ф.
16.35 «Чангалзор афсонаси-1». М/ф. 1-қисм.
17.35 «Қирқ тоғоранинг қирқ ноғораси». 9-қисм.
18.00 **«Пойтахт».**
18.25 «Кўнгил риштаси». Т/с
19.35 «Кадр ортида».
20.00 **«Пойтахт».**
20.20 Бизнес «Пойтахт».
20.30 «Телекурьер-маркет».
20.45 «Инсон матонати». Т/с.
21.15 Тошкент тароналари.
21.30 **«Пойтахт».** /рус/.
21.50 «Телекурьер-маркет».
22.10 «Экономическое ревю».
22.25 «Братья по крови».
23.55 Кўрсатувлар тартиби.

SPORT

7.15 Хабарлар.
7.25 **Болалар майдончаси.**
7.55 «Тренируемся вместе».
8.15 ХАБАРЛАР.
8.30 «Малахов +».
9.15 **Футбол. Ўзбекистон кубоги. 1/2 финал.**
11.00 «Спорт – менинг ҳаётим».
11.25 Стол тенниси. Япония очиқ чемпионати.
13.00 Болалар майдончаси.
13.25 Велоспорт. Тур де Франс.
14.10 Пляж Футболи. Евролига.
14.50 Стол тенниси. Япония очиқ чемпионати. Аёллар.
16.10 Формула -1. Европа гран – приси.
18.00 Болалар майдончаси.
18.25 «Мухлис».
18.45 ХАБАРЛАР.
19.10 **«Мундиал - 2010».**
19.50 Теннис. Уимблдон турнири. Аёллар. Финал.
21.20 Жаҳон спорти юлдузлари: «Зидан». Хужжатли фильм.
21.45 ХАБАРЛАР.
22.05 **Футбол. Ўзбекистон кубоги. 1/2 финал. Жавоб учрашуви**
23.55 Тунги хабарлар.

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 «Отанг билмасин»
09.00 Ўзбек наволари
09.30 «Топ-10»
10.05 Ўзбек наволари
11.30 «Перевозчик» х/ф
13.10 Ўзбек наволари
14.20 Prime time (рус)
14.30 «Отанг билмасин»
15.30 «НАЗАД В БУДУЩЕЕ»
17.00 Ўзбек наволари
17.30 «Премьера» (рус)
18.00 Ўзбек наволари
18.30 «ОТАНГ БИЛМАСИН»
19.30 Ўзбек наволари
21.00 «ЛАС-ВЕГАС»
22.00 «Безумное свидание»

nttl

06.30 Мумтоз наволар
07.00 "Бизнес-телемаркет"
07.15 "Ватан мадҳи"
07.30 "Парламент соати"
08.00 **"Йўқотилган йиллар" т/с**
09.30 **"25-кадр"**
10.00 **"Дийдор ширин"**
11:00 Худудий телестанциялар лойиҳалари
11:30 Хужжатли фильм
12:00 **"Полиция қидирув бўлими" т/с**
13:00 "Яхши кайфият"
13:30 **"Омад ва бахт" т/с**
14:15 Киноконцерт
14:45 **"Сёгун" т/с**
15.30 Хужжатли фильм
15:45 "Ягонамсан, Ватан!"
16.00 **"Арғувонлар остида" т/с**
16:35 Худудий телестанциялар лойиҳалари
16:45 Кутилмаган томоша
17.15 Мультфильм
18.00 **"Полиция қидирув бўлими" т/с**
18:45 Кутилмаган томоша
19.00 **"Сёгун" т/с**
19:35 "Бизнес-телемаркет"
19:45 **"Арғувонлар остида" т/с**
20:30 **"Худуд"**
21.00 **"Омад ва бахт" т/с (61, 62-қисмлар)**
22.00 "Яхши кайфият"
22:30 **"Йўқотилган йиллар" т/с**

СЕШАНБА 6

O'ZBEKISTON

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.10 «Икки тақдир». Т/с.
8.00 «Ахборот».
8.40 - 9.25 «Маънавият» дастури.
9.25 «Болалар дунёси».
9.55 Сурхондарё вилояти телерадиокомпанияси намойиш этади:
«Жисмоний баркамоллик - гўзаллик рамзи».
10.20 «Қирол ва мен». Т/с.
11.00 «Ахборот».
11.15 «Ёмғир симфонияси». Т/с.
11.45 «Ифтихор».
11.50 «Ахборот». /инглиз/.
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.00 **«Умр манзаралари».**
13.35 «Андерсен эртаклари». М/с.
14.00 «Ахборот».
14.20 «Ойдин ҳаёт». Ток-шоу.
15.10 «Олам ва одам» дастури: »Европа - континент тарихи».
16.10 «Мен ёшликман».
16.25 «Ҳулудлар ҳаёти».
16.40 «Икки дарё оралиғида».
17.00 «Ахборот».
17.15 «Ҳаёт ва қонун».
17.35 «Эртаклар – яхшиликка етаклар».
18.10 «Ёмғир симфонияси». Т/с.
18.50 «Навоийни англаш».
19.10 «Шахсий фикр».
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.10 **«Умр манзаралари».**
20.45 «Ватанимни куйлайман».
21.00 «Ахборот».
21.40 «Одамлардан бири».
22.00 «Қирол ва мен». Т/с.
22.50 «Уч ранг: оқ». Б/ф.
00.25 Кўрсатувлар дастури.

YOSHLAR

6.00 «Салом, ёшлар!»
6.40 «Рўзғор мактаби».
7.10 «Мультипанорама».
7.50 **«Кумуш».** Т/с.
8.40 «Ёшлик наволари».
9.00 «Yoshlar-FM».
9.30 «Тасвир ва таассурот».
10.00 **«Давр».**
10.10 «Даврнинг боласи».
10.20 «Винни Пух». М/ф.
10.40 **«Сеҳрли тош».** Т/с.
11.10 «Салом, ёшлар!»
11.50 **«Кўнгил боғи».** Т/с.
12.40 «Ёшлик наволари».
13.00 **«Давр».**
13.10 «Айланай».
13.30 Миллий сериал: **«Оққуш».**
14.20 «Соғлик – бойлик».
14.40 «Ёшлар ва таълим».
15.00 «Қорақалпоқ ёшлари».
15.20 «Тараннум».
16.00 **«Давр».**
16.10 «Мўъжизавий дунё».
17.00 **«Пуаро».** Т/с.
18.00 «Сирли ўрмонча».
18.30 «Чемпион».
19.00 **«Давр».**
19.30 **«Кумуш».** Т/с.
20.20 «Ниқоб». Х/ф.
21.00 **«Салом шодлик, салом ғам».** Т/с.
21.40 «Ёшлик наволари».
22.00 **«Давр».**
22.30 Миллий сериал: **«Қалдирғочлар яна қайтади».**
23.00 «Ёшлик наволари».
23.20 **Футбол. Жаҳон чемпионати.**
1.30 «Шарқ гавҳари».
2.00 **«Давр».**
2.30 «Салом, ёшлар!»
3.10 **«Анна Каренина».** Б/ф. 2-қисм.
5.00 «Афсона ва ҳақиқат».

TOSHKENT

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.40 «Эсмеральда». Т/с
9.10 «Истеъдод».
9.30 **«Пойтахт».**
9.45 «Қирқ тоғоранинг қирқ ноғораси». 9-қисм.
10.10 «Қонун доирасида».
10.30 **«Пойтахт».** /рус/.
10.40 «Кавингтон Кросс». Т/с 14-қисм.
11.15 «Мушкетёр». Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.00 **«Пойтахт».**
15.15 «Эсмеральда». Т/с.
15.45 «Тирик сайёра: Қоплонлар». Х/ф.
16.35 «Карвонсарой».
16.45 «Чангалзор афсонаси-1». М/ф. 2-қисм.
17.25 «Ҳимоя».
17.35 «Қирқ тоғоранинг қирқ ноғораси». 10-қисм.
18.00 **«Пойтахт».**
18.25 «Кўнгил риштаси». Т/с
19.35 «Менинг маҳаллам».
20.00 **«Пойтахт».**
20.30 «Телекурьер-маркет».
20.45 «Инсон матонати». Т/с. 47-қисм.
21.15 Тошкент тароналари.
21.30 **«Пойтахт».** /рус/.
21.50 «Телекурьер-маркет».
22.00 «Репортаж». /рус/.
22.15 «Наводнение». Х/ф.
00.00 **«Пойтахт».** /рус/.

SPORT

7.15 Хабарлар.
7.25 **Болалар майдончаси.**
7.55 «Мухлис».
8.15 ХАБАРЛАР.
8.30 «Малахов +».
9.20 **Футбол. Ўзбекистон кубоги. 1/2 финал. Жавоб учрашуви.**
11.05 «Спортчилар оиласи».
11.35 Теннис. Уимблдон турнири. Аёллар. Финал.
13.10 Болалар майдончаси.
13.35 Жаҳон спорти юлдузлари: «Зидан». Х/ф
14.00 Велоспорт.
14.40 Пляж Футболи.
15.30 Стол тенниси. Япония очиқ чемпионати. Эркаклар.
17.00 Енгил атлетика.
18.00 Болалар майдончаси.
18.30 «Баркамол авлод».
18.45 ХАБАРЛАР.
19.10 Теннис. Уимблдон турнири. Эркаклар. Финал.
20.40 Жаҳон спорти юлдузлари: «Зидан». Х/ф
21.00 «БРЕЙН - РИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.05 Футзал. Осиё чемпионати. Ўзбекистон – Ливан.
23.45 Тунги хабарлар.

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
07.30 Prime time (рус)
07.40 09.00 Ўзбек наволари
08.00 «Отанг билмасин»
09.30 «Лас Вегас»
10.30 Ўзбек наволари
11.30 «Безумное свидание»
13.10 Ўзбек наволари
14.30 «Отанг билмасин»
15.30 «Назад в будущее-2»
17.00 Ўзбек наволари
17.30 Премьера (узб)
18.00 Prime time (рус)
18.10 Ўзбек наволари
18.30 «ОТАНГ БИЛМАСИН»
19.30 Ўзбек наволари
22.00 «8 МИЛЛИМЕТРОВ»

nttl

06.30 Мумтоз наволар
07.00 "Бизнес-телемаркет"
07.15 "Мусиқий лаҳзалар"
07.30 **"Худуд"**
08.00 **"Йўқотилган йиллар" т/с**
09.30 "Яхши кайфият"
10.00 **"Озод-шоу"**
11:15 НТТда мусиқа
11:30 Хужжатли фильм
12:00 **"Полиция қидирув бўлими" т/с**
12:45 "НТТ спорт"
13:00 "Яхши кайфият"
13:30 **"Омад ва бахт" т/с**
14:15 Киноконцерт
14:30 Кутилмаган томоша
14:45 **"Сёгун" т/с**
15.30 Хужжатли фильм
16.00 **"Арғувонлар остида" т/с**
16:35 Худудий телестанциялар лойиҳалари
16:45 Кутилмаган томоша
17.15 Мультфильм
17:40 НТТда мусиқа
18.00 **"Полиция қидирув бўлими" т/с**
18:45 Кутилмаган томоша
19.00 **"Сёгун" т/с**
19:45 **"Арғувонлар остида" т/с**
20:30 **"Худуд"**
21.00 **"Омад ва бахт" т/с (63, 64-қисмлар)**
22.00 "Яхши кайфият"
22:30 **"Йўқотилган йиллар" т/с**

ЧОРШАНБА 7

O'ZBEKISTON

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.10 «Икки тақдир». Т/с.
7.50 «Тонгги наволар».
8.00 «Ахборот».
8.40 - 9.30 «Маънавият» дастури.
9.30 «Чорраҳа».
9.45 «Ягона оилада».
10.05 «Қирол ва мен». Т/с.
10.45 «Шахсий фикр».
11.00 «Ахборот».
11.15 «Ёмғир симфонияси». Т/с.
11.50 «Истеъмолчи».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.00 **«Умр манзаралари».**
13.35 «Андерсен эртаклари».
14.00 «Ахборот».
14.20 «Эркин иқтисодиёт».
14.40 «Андижон ташаббуси».
15.05 «Олам ва одам» дастури: «Чой».
16.00 «Ўйла, Изла, Топ!»
16.40 «Икки дарё оралиғида».
17.00 «Ахборот».
17.15 «Таълимга эътибор - келажакка эътибор».
17.35 «Эртаклар - яхшиликка етаклар».
18.20 «Ёмғир симфонияси». Т/с.
18.55 «Аёл бахти».
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.10 **«Умр манзаралари.**
20.45 «Ватанимни куйлайман».
21.00 «Ахборот».
21.40 «Парламент вақти».
22.00 «Қирол ва мен». Т/с.
22.45 «Уч ранг: қизил». Б/ф.
00.20 - 00.30 «Очун».

YOSHLAR

6.00 «Салом, ёшлар!»
6.40 «Рўзғор мактаби».
7.10 «Мультипанорама».
7.50 **«Кумуш».** Т/с.
8.40 «Ёшлик наволари».
9.00 «Yoshlar-FM».
9.30 «Тасвир ва таассурот».
10.00 **«Давр».**
10.20 «Винни Пух». М/ф.
10.40 **«Сеҳрли тош».** Т/с.
11.10 «Салом, ёшлар!»
11.50 **«Кўнгил боғи».** Т/с.
12.40 «Ёшлик наволари».
13.00 **«Давр».**
13.10 «Айланай».
13.30 Миллий сериал: **«Оққуш».**
14.20 «Ёшлар ва қонун».
14.40 «Ватанпарвар».
15.20 «Тараннум».
16.00 **«Давр».**
16.10 «Мўъжизавий дунё».
17.00 **«Пуаро».** Т/с.
17.50 «Болалар табассуми».
18.00 «Кичкинтойлар боғи».
18.20 «Миллий мультфильм».
18.30 «Келажак эгалари».
18.50 «UzEX».
19.00 **«Давр».**
19.30 **«Кумуш».** Т/с.
20.20 «13-студия».
21.00 **«Салом шодлик, салом ғам».** Т/с.
21.40 «Ёшлик наволари».
22.00 **«Давр».**
22.30 Миллий сериал: **«Қалдирғочлар яна қайтади».**
23.00 «Ёшлик наволари».
23.20 **Футбол. Жаҳон чемпионати.**
1.30 «Шарқ гавҳари».
2.00 **«Давр».**
2.30 «Салом, ёшлар!»
3.10 **«Дерсу Узала».** Б/ф. 1-қисм.
4.20 «Тараннум».
5.00 «Афсона ва ҳақиқат».
5.50 – 6.00 «Юрт тинчлиги».

TOSHKENT

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.40 «Эсмеральда». Т/с
9.10 «Менинг маҳаллам».
9.30 **«Пойтахт».**
9.50 «Қирқ тоғоранинг қирқ ноғораси». 10-қисм.
10.15 «Камер оркестрининг концерти».
10.30 **«Пойтахт».** /рус/.
10.45 «Кавингтон Кросс». Т/с
11.10 «Репортаж». /рус/.
11.20 «Дик ва Жейн». Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.00 **«Пойтахт».**
15.15 «Эсмеральда». Т/с
15.45 «Таянч нуқтаси».
16.20 «Карвонсарой».
16.30 Миллий мультфильм: «Сахий шаҳзода».
17.05 «Ислоҳот одимлари».
17.25 «Саломат бўлинг!»
17.35 «Қирқ тоғоранинг қирқ ноғораси». 11-қисм.
18.00 **«Пойтахт».**
18.25 «Кўнгил риштаси». Т/с
19.35 «Фан ва тараққиёт».
20.00 **«Пойтахт».**
20.25 «Бизнинг футбол».
20.30 «Телекурьер-маркет».
20.45 «Инсон матонати». Т/с
21.15 Тошкент тароналари.
21.30 **«Пойтахт».** /рус/.
22.20 «Приключения мышонка Переса». Х/ф.

SPORT

7.15 ХАБАРЛАР.
7.25 **Болалар майдончаси.**
8.00 Баркамол авлод».
8.15 ХАБАРЛАР.
8.30 «Малахов +».
9.20 «БРЕЙН - РИНГ».
10.05 Эшкак эшиш.
11.20 Теннис. Уимблдон турнири. Эркаклар. Финал.
12.50 Болалар майдончаси.
13.15 Жаҳон спорти юлдузлари: «Зидан». Х/ф
13.35 Велоспорт.
14.20 Пляж Футболи.
15.05 Формула -1. Европа гран – приси.
16.50 Сув полоси Жаҳон лигаси. Ярим финал.
18.00 Болалар майдончаси.
18.25 «Женская сборная».
18.45 ХАБАРЛАР.
19.10 Футзал. Осиё чемпионати. Индонезия -Ўзбекистон.
20.45 Автоспорт.
21.20 Футбол мактаби: «Зидан». Хужжатли фильм.
21.45 ХАБАРЛАР.
22.05 **«Мундиал - 2010».**
23.20 **Футбол. Жаҳон чемпионати. 1/2 финал.**

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 «Отанг билмасин»
09.00 10.30 Ўзбек наволари
11.30 «8 миллиметров» х/ф
13.50 Ўзбек наволари
14.20 Prime time (рус)
14.30 «Отанг билмасин»
15.30 «НАЗАД В БУДУЩЕЕ-3» худ.фильм
17.00 Ўзбек наволари
17.30 «Кинокурьер»
18.00 Ўзбек наволари
18.30 «ОТАНГ БИЛМАСИН»
19.30 Ўзбек наволари
20.30 M-files
22.00 «ВЕСНА,ЛЕТО,ОСЕНЬ, ЗИМА И СНОВА ВЕСНА» х/ф
00.00 Миксер

nttl

06.30 Мумтоз наволар
07.15 "Мусиқий лаҳзалар"
07.30 **"Худуд"**
08.00 **"Йўқотилган йиллар" т/с**
09.30 "Яхши кайфият"
10.00 **"Дийдор ширин"**
11:15 "НТТда хажвия"
11:30 Хужжатли фильм
12:00 **"Полиция қидирув бўлими" т/с**
13:00 **"25-кадр"**
13:30 **"Омад ва бахт" т/с**
14:30 Кутилмаган томоша
14:45 **"Сёгун" т/с**
15.30 Хужжатли фильм
15:45 "Ягонамсан, Ватан!"
16.00 **"Арғувонлар остида" т/с**
16:45 Кутилмаган томоша
17.00 Болалар мусиқаси
17:40 НТТда мусиқа
18.00 **"Полиция қидирув бўлими" т/с**
18:45 Кутилмаган томоша
19.00 **"Сёгун" т/с**
19:35 "Бизнес-телемаркет"
19:45 **"Арғувонлар остида" т/с**
20:30 **"Худуд"**
20.50 "Бизнес-репорт" иқтисодий-таҳлилий дастур
21.00 **"Омад ва бахт" т/с (65, 66-қисмлар)**
21:45 "Бизнес-телемаркет"
21:50 "НТТ-спорт"
22.00 "Яхши кайфият"
22:30 **"Йўқотилган йиллар" т/с**

ПАЙШАНБА 8

O'ZBEKISTON

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.10 «Икки тақдир». Т/с.
7.50 «Тонгги наволар».
8.00 «Ахборот».
8.40 - 9.40 «Маънавият» дастури.
9.40 «Цирк, цирк, цирк».
10.00 «Қўғирчоқлар рақси».
10.10 «Қирол ва мен». Т/с.
11.00 «Ахборот».
11.15 **«Ёмғир симфонияси».** Т/с.
11.50 «Ахборот». /инглиз/.
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.00 **«Умр манзаралари».**
13.35 «Андерсен эртаклари».
14.00 «Ахборот».
14.20 «Дунё манзаралари».
14.40 «Тараққиёт ва фаровонлик сари».
15.05 «Олам ва одам» дастури: «Чой».
16.05 «Маҳалла».
16.25 «Мен ёшликман».
16.40 «Икки дарё оралиғида».
17.00 «Ахборот».
17.15 «Юрт меҳри».
17.35 «Эртаклар – яхшиликка етаклар».
18.10 «Ёмғир симфонияси». Т/с.
18.45 «Бир жиноят изидан».
19.10 «Шахсий фикр».
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.10 Миллий сериал: **«Умр манзаралари».**
20.45 «Ватанимни куйлайман».
21.00 «Ахборот».
21.35 ТВ - анонс.
21.40 «Бир ўлка-ки»
22.00 «Қирол ва мен». Т/с.
22.40 «Иқлим».
22.45 «Катта бизнес». Б/ф.
00.20 - 00.30 «Очун».
00.30 Кўрсатувлар дастури.

YOSHLAR

6.00 «Салом, ёшлар!»
6.40 «Рўзғор мактаби».
7.10 «Мультипанорама».
7.50 **«Кумуш».** Т/с.
8.40 «Ёшлик наволари».
9.00 «Yoshlar-FM».
9.30 «Тасвир ва таассурот».
9.50 «UzEX».
10.00 **«Давр».**
10.10 «Даврнинг боласи».
10.20 «Винни Пух». М/ф.
10.40 **«Сеҳрли тош».** Т/с.
11.10 «Салом, ёшлар!»
11.50 **«Кўнгил боғи».** Т/с.
12.40 «Ёшлик наволари».
13.00 **«Давр».**
13.10 «Айланай».
13.30 Сериал: **«Оққуш».**
14.20 «Автопатруль».
14.40 «Китоб – офтоб».
15.00 «Қишлоқдаги тенгдошим».
15.20 «Тараннум».
16.00 **«Давр».**
16.10 «Мўъжизавий дунё».
17.00 **«Пуаро».** Т/с.
17.50 «Болалар табассуми».
18.00 «Соғлом авлод».
18.20 «Миллий мультфильм».
18.30 «Баркамоллик сари».
19.00 **«Давр».**
19.30 **«Кумуш».** Т/с.
20.20 «Ош бўлсин!»
21.00 **«Салом шодлик, салом ғам».** Т/с.
21.40 «Ёшлик наволари».
22.00 **«Давр».**
22.30 Миллий сериал: **«Қалдирғочлар яна қайтади».**
23.10 «Ёшлик наволари».
23.30 **«Ака-ука Гримм».** Б/ф.
1.30 «Шарқ гавҳари».
2.00 **«Давр».**
2.30 «Салом, ёшлар!»
3.10 **«Дерсу Узала».** Б/ф. 2-қисм.
4.20 «Тараннум».
5.00 «Афсона ва ҳақиқат».
5.50 – 6.00 «Юрт тинчлиги».

TOSHKENT

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.40 «Эсмеральда». Т/с
9.10 Эко-»Пойтахт».
9.30 **«Пойтахт».**
9.45 «Қирқ тоғоранинг қирқ ноғораси». 11-қисм.
10.10 «Фан ва тараққиёт».
10.30 **«Пойтахт».** /рус/.
10.40 «Кавингтон Кросс». Т/с
11.10 «Маликанинг кундаликлари». Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.00 **«Пойтахт».**

15.15 «Эсмеральда». Т/с
15.45 «Тирик сайёра: Бургутлар». Х/ф.
16.35 «Маърифат фидойилари».
17.10 Жаҳон мусиқаси дурдоналари. Ф. Лист. «Венгер рапсодияси».
17.15 «Дурдона».
17.35 «Қирқ тоғаранинг қирқ ноғораси». 12-қисм.
18.00 **«Пойтахт».**
18.25 «Кўнгил риштаси». Т/с
19.25 Тошкент тароналари.
19.40 «Репортаж».
20.00 **«Пойтахт».**
20.30 «Телекурьер-маркет».
20.45 «Инсон матонати». Т/с

21.30 **«Пойтахт».** /рус/.
21.50 «Телекурьер-маркет».
22.05 «Экономическое ревю».
22.20 «Афоня». Х/ф.

SPORT

7.15 ХАБАРЛАР.
7.25 **Болалар майдончаси.**
7.55 «Женская сборная».
8.15 ХАБАРЛАР.
8.30 «Малахов +».
9.20 **Футбол. Жаҳон чемпионати Футбол. 1/2 финал.**
11.05 Эшкак эшиш.
11.50 Дзюдо. «Катта шлем» турнири.
12.45 Болалар майдончаси.
13.10 Жаҳон спорти юлдузлари: «Зидан». Х/ф
13.35 Велоспорт.
14.15 Пляж Футболи.
15.00 Сув полоси Жаҳон лигаси. Ярим финал.
16.00 **Футбол. Жаҳон чемпионати Футбол. 1/2 финал.**
18.00 Болалар майдончаси.
18.30 «Шижоат».
18.45 ХАБАРЛАР.
19.10 Пляж Футболи.
19.55 Мотопойга. Жаҳон чемпионати.
20.30 Жаҳон спорти юлдузлари: «Зидан». Х/ф.
20.50 «ПрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.05 **«Мундиал - 2010».**
23.10 Жума дастури анонси.
23.20 **Футбол. Жаҳон чемпионати. 1/2 финал.**

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
07.40 Ўзбек наволари
08.00 «Отанг билмасин»
09.00 10.30 Ўзбек наволари
11.30 «Весна, лето, осень, зима и снова весна» х/ф
13.30 Ўзбек наволари
14.30 «Отанг билмасин»
15.30 «МЭРИ ПОППИНС, ДО СВИДАНИЯ!» худ.фильм
17.00 «Baby Terra Landiya»
17.30 Премьера (узб)
18.00 Prime time (рус)
18.10 Ўзбек наволари
18.30 «ОТАНГ БИЛМАСИН»
19.30 Ўзбек наволари
21.00 Сериал
22.00 «Келинди қайнона» б/ф

ntt

06.30 Мумтоз наволар
07.00 "Бизнес-телемаркет"
07.15 "НТТда ҳажвия"
07.30 **"Худуд"**
08.00 **"Йўқотилган йиллар" т/с**
09.30 "Яхши кайфият"
10.00 **"Дийдор ширин"**
11:15 НТТда мусиқа
11:30 Хужжатли фильм
12:00 **"Полиция қидирув бўлими" т/с**
13:00 "Яхши кайфият"
13:30 **"Омад ва бахт" т/с**
14:15 Киноконцерт
14:45 **"Сёгун" т/с**
15.30 Хужжатли фильм
16.00 **"Арғувонлар остида" т/с**
16:45 Кутилмаган томоша
17.15 Мультфильм
17:30 "Зумраша"
18.00 **"Полиция қидирув бўлими" т/с**
18:45 Кутилмаган томоша
19.00 **"Сёгун" т/с**
19:35 "Бизнес-телемаркет"
19:45 **"Арғувонлар остида" т/с**
20:30 **"Худуд"**
20.50 "Бизнес-репорт" иқтисодий-таҳлилий дастур
21.00 **"Омад ва бахт" т/с (67, 68-қисмлар)**
21:45 "Бизнес-телемаркет"
21:50 "НТТ-спорт"
22.00 "Яхши кайфият"
22:30 **"Йўқотилган йиллар" т/с**
00.00 "Тунги ором"

ЖУМА 9

O'ZBEKISTON

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!».
7.10 **«Икки тақдир».** Т/с.
7.50 «Тонгги наволар».
8.00 «Ахборот».
8.40 - 9.30 **«Маънавият» дастури.**
9.30 «Фикрлар бўлган экан».
9.55 «Таълимга эътибор – келажакка эътибор».
10.15 **«Қирол ва мен».** Т/с.
11.00 «Ахборот».
11.15 **«Ёмғир симфонияси».** Т/с.
11.45 «Шахсий фикр».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.00 **«Умр манзаралари».**
13.35 «Андерсен эртаклари».
14.00 «Ахборот».
14.15 «Хонадон».
14.40 «Тарих кўзгуси».
15.05 «Олам ва одам» дастури: «Чой».
15.55 «Одамлардан бири».
16.15 «Назм ва наво».
16.40 «Икки дарё оралиғида».
17.00 «Ахборот».
17.15 «Саломатлик дастури».
17.35 «Эртаклар – яхшиликка етаклар».
18.15 **«Ёмғир симфонияси».** Т/с.
18.50 «Минг бир ривоят».
18.55 «Зиё» студияси: «Эътиқод мустаҳкамлиги йўлида».
19.30 «Ахборот». /рус /.
20.10 **«Умр манзаралари».**
20.45 «Ватанимни куйлайман».
21.00 «Ахборот».
21.40 «Буюк аждодларимиз».
22.00 **«Қирол ва мен».** Т/с.
22.45 «Тўрт юз зарба». Б/ф.
00.25 - 00.35 «Очун».
00.35 Кўрсатувлар дастури.

YOSHLAR

6.00 «Салом, ёшлар!»
6.40 «Рўзғор мактаби».
7.10 «Мультипанорама».
7.50 **«Кумуш».** Т/с.
8.40 «Ёшлик наволари».
9.00 «Yoshlar-FM».
9.30 «Тасвир ва таассурот».
10.00 **«Давр».**
10.20 «Винни Пух». М/ф.
10.40 **«Сехрли тош».** Т/с.
11.10 «Салом, ёшлар!»
11.50 **«Кўнгил боғи».** Т/с.
12.40 «Ёшлик наволари».
13.00 **«Давр».**
13.10 «Айланай».
13.30 Сериал: **«Оққуш».**
14.00 «Уйимдаги фариштам».
14.40 «Келажак эгалари».
15.00 «Чемпион».
15.20 «Тараннум».
16.00 **«Давр».**
16.10 «Мўъжизавий дунё».
17.00 **«Пуаро».** Т/с.
17.50 «Болалар табассуми».
18.00 «Сирли ўрмонча».
18.20 «Миллий мультфильм».
18.30 «Ёшлик баёзи».
19.00 **«Давр».**
19.30 **«Кумуш».** Т/с.
20.20 «Бугун».
21.00 **«Салом шодлик, салом ғам».** Т/с.
21.40 «Ёшлик наволари».
22.00 **«Давр».**
22.30 Миллий сериал: **«Қалдирғочлар яна қайтади».**
23.10 «Ёшлик наволари».
23.30 **«Итальянча иш».**
1.30 «Шарқ гавҳари».

TOSHKENT

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.20 Тошкент тароналари.
8.40 «Эсмеральда». Т/с
9.10 «Кадр ортида».
9.30 **«Пойтахт».**
9.50 «Қирқ тоғаранинг қирқ ноғораси». 12-қисм.
10.15 «Репортаж».
10.30 **«Пойтахт».** /рус/.
10.40 «Кавингтон Кросс».
11.05 «Интервью». /рус/.
11.20 Жаҳон мусиқаси дурдоналари. Ф. Лист. «Венгер рапсодияси».
11.25 «Мимино». Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.00 **«Пойтахт».**
15.15 «Эсмеральда». Т/с
15.45 «Тирик сайёра: Китлар». Х/ф.
16.40 «Саломат бўлинг!»
17.00 «Али бобо ва 40 қароқчи». М/ф.
17.35 «Қирқ тоғаранинг қирқ ноғораси». 13-қисм.
18.00 **«Пойтахт».**
18.25 «Кўнгил риштаси». Т/с
19.35 «Эртамиз эгалари».
20.00 **«Пойтахт».**
20.25 «Бизнинг футбол».
20.30 «Телекурьер-маркет».
20.45 «Инсон матонати». Т/с
21.15 Тошкент тароналари.
21.30 **«Пойтахт».** /рус/.
22.15 Комедия по пятницам: «Дом со скидкой». Х/ф.
23.55 Кўрсатувлар тартиби.

SPORT

7.15 ХАБАРЛАР.
7.25 **Болалар майдончаси.**
8.00 «Шижоат».
8.15 ХАБАРЛАР.
8.30 «Малахов +».
9.20 **Футбол. Жаҳон чемпионати. 1/2 финал.**
11.15 «ПрофРИНГ».
12.05 Дзюдо. «Катта шлем» турнири.
13. 05 Болалар майдончаси
13.30 Жаҳон спорти юлдузлари: «Зидан». Х/ф
13.50 Велоспорт.
14.35 Пляж Футболи.
15.20 Сув полоси Жаҳон лигаси. 3 ўрин учун.
16.10 **Футбол. Жаҳон чемпионати. 1/2 финал.**
18.00 Болалар майдончаси.
18.30 «Олимп сари».
18.45 ХАБАРЛАР.
19.10 Бадминтон. Кубок мира.
20.05 Академик эшкак эшиш. Жаҳон кубоги.
21.00 «БРЕЙН - РИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.05 «Аптека слушает».
22.50 Шанба дастури анонси.
23.00 Футзал. Осиё чемпионати. Ўзбекистон – Хитой Тайпей.
00.30 Тунги хабарлар.

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 «Отанг билмасин»
09.00 10.30 Ўзбек наволари
11.30 «Келгинди қайнона»
13.10 Ўзбек наволари
14.20 Prime time (рус)
14.30 «Отанг билмасин»
15.30 «МЭРИ ПОППИНС, ДО СВИДАНИЯ!» худ.фильм
16.50 Ўзбек наволари
17.30 Премьера (рус)
18.00 Ўзбек наволари
18.30 «ОТАНГ БИЛМАСИН»
19.30 Ўзбек наволари
21.00 «Bollywood Markazida»
22.00-01.00 «XUSH KELIBSIZ» хинд б/ф

ntt

06.30 Мумтоз наволар
07.00 "Бизнес-телемаркет"
07.15 "Мусиқий лаҳзалар"
07.30 **"Худуд"**
08.00 **"Йўқотилган йиллар" т/с**
09.30 "Яхши кайфият"
10.00 **"Дийдор ширин"**
11:15 НТТда мусиқа
11:30 Хужжатли фильм
12:00 **"Полиция қидирув бўлими" т/с**
13:00 "Яхши кайфият"
13:30 **"Омад ва бахт" т/с**
14:15 Киноконцерт
14:30 Кутилмаган томоша
14:45 **"Сёгун" т/с**
15.30 Хужжатли фильм
15:45 "Соғинч"
16.00 **"Арғувонлар остида" т/с**
16:35 Худудий телестанциялар лойиҳалари
16:45 Кутилмаган томоша
17:30 "Зумраша"
17:40 НТТда мусиқа
18.00 **"Полиция қидирув бўлими" т/с**
18:45 Кутилмаган томоша
19.00 **"Сёгун" т/с**
19:45 **"Арғувонлар остида" т/с**
20:30 **"Худуд"**
21.00 **"Омад ва бахт" т/с (69, 70-қисмлар)**
21:45 "Бизнес-телемаркет"
22.00 "Яхши кайфият"
22:30 **"Йўқотилган йиллар" т/с**

ШАНБА 10

O'ZBEKISTON

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.10 Миллий кино: **«Қайдасан, Оймомо?»** 1-қисм.
8.00 «Ахборот».
8.40 «Бизнинг кутубхона».
9.00 «Заргалдоқ». М/ф.
9.20 **«Қирол ва мен».** Т/с.
10.00 «Минг бир ривоят».
10.05 «Зиё» студияси: «Эътиқод мустаҳкамлиги йўлида».
10.25 1.»Рангинкамон». 2. «Дидар».
11.05 «Оналар мактаби».
11.25 **«Ёмғир симфонияси».** Т/с.
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.10 **«Умр манзаралари».**
13.50 «Кунларнинг бирида»
14.00 «Ахборот».
14.20 «Одил суд».
15.10 **«Кўктов».** Б/ф.
16.25 «Азизим».
16.55 «Уйла, Изла, Топ!»
17.45 «Эртаклар - яхшиликка етаклар».
18.20 «КулдиРИНГ».
18.30 «Саломатлик сирлари».
18.55 «Анъана».
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.10 **«Денгиздан томчи».**
20.45 «Кўнгил қўшиқ истайди».
21.00 «Ахборот».
21.40 **«Катта пойга».** Б/ф.
00.10 - 00.20 «Очун».

YOSHLAR

6.00 «Салом, ёшлар!»
6.40 «Рўзғор мактаби».
7.10 «Мультипанорама».
7.50 «Ҳикоя».
8.00 Сериал: **«Лола».**
8.40 «Ёшлик наволари».
9.00 «Yoshlar-FM».
9.30 «Тасвир ва таассурот».
10.00 **«Давр».**
10.10 «Даврнинг боласи».
10.20 «Винни Пух». М/ф.
10.40 **«Сехрли тош».** Т/с.
11.10 «Салом, ёшлар!»
11.50 **«Кўнгил боғи».** Т/с.
12.40 «Ёшлик наволари».
13.00 **«Давр».**
13.10 «Автопатруль».
13.30 Сериал: **«Оққуш».**
14.10 «Қизлар давраси».
15.10 «Тошкент кўприклари».
15.20 «Тараннум».
16.00 **«Давр».**
16.10 «Катта танаффус».
16.40 «Тошкент илхомлари».
16.50 «Болалар табассуми».
17.00 «Орзулар тоши». Б/ф.
18.35 «Навбатчи».
19.00 **«Давр».**
19.30 «Тақдир қиссалари».
20.30 «Айланай».
20.50 «Баркамол авлод».
21.00 **«Салом шодлик, салом ғам».** Т/с.
21.40 «Ёшлик наволари».
22.00 **«Давр».**
22.30 Миллий сериал: **«Қалдирғочлар яна қайтади».**
23.00 «Ёшлик наволари».
23.20 **Футбол. Жаҳон чемпионати.**
1.30 «Шарқ гавҳари».
2.00 **«Давр».**

TOSHKENT

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.20 Тошкент тароналари.
8.30 «Карвонсарой».
8.40 «Эсмеральда». Т/с
9.10 Нима учун гурухи тақдим этади: «Шунақа гаплар».
9.30 **«Пойтахт».**
9.45 «Бизнинг футбол».
9.50 «Қирқ тоғаранинг қирқ ноғораси». 13-қисм.
10.15 «Саломат бўлинг!»
10.30 **«Пойтахт».** /рус/.
10.40 «Кавингтон Кросс». Т/с 18-қисм.
11.05 «Все о туризме».
11.35 «Такси». Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.00 «Эртамиз эгалари».
15.15 «Эсмеральда». Т/с
15.50 «Менинг маҳаллам».
16.05 «Карвонсарой».
16.15 «Нима бўпти лақабли бегемот». М/ф.
16.25 «Мулоҳаза учун мавзу».
17.00 «Санъатимиз хазинасидан».
17.15 «Премьера».
17.30 «Қирқ тоғаранинг қирқ ноғораси». 14-қисм.
17.55 «Интервью».
18.05 «Қонун доирасида».
18.25 «Кўнгил риштаси». Т/с 7- қисм.
19.35 «Истеъдод».
20.00 **«Пойтахт».**
20.30 «Телекурьер-маркет».
20.45 «Таянч нуқтаси».
21.15 Тошкент тароналари.
21.30 **«Пойтахт».** /рус/.
21.50 «Телекурьер-маркет».
22.05 Эко-»Пойтахт». /Рус/.
22.20 Индийское кино: «Сумасшедшее сердце». Х/ф. 1-қисм.

SPORT

7.30 «Хайрли тонг!»
7.35 Анонс.
7.45 ХАБАРЛАР.
7.55 ***Болалар майдончаси:***
Тонгги гимнастика.
«Спортландия».
Мультфильм.
8.30 «Олимп сари».
8.45 ХАБАРЛАР.
9.00 «БРЕЙН - РИНГ». Интеллектуал ўйин.
9.45 «Файтер».
10.10 «Спортимиз маликалари».
10.30 Спорт экрани: «Гений дзюдо». Бадиий фильм.
13.00 Рақамлар, натижалар, рейтинглар.
13.05 **Болалар майдончаси:**
«Спортландия».
Мультфильм.
13.30 АНОНС.
13.35 Велоспорт. Тур де Франс.
14.20 Пляж Футболи. Евролига.
15.00 АНОНС.
15.05 Сув полоси. Жаҳон лигаси. Финал.
16.10 Теннис Дэвис кубоги.
17.55 АНОНС.
18.00 «Машъал» радиосида «Арена» дастури.
18.40 АНОНС.
18.45 ХАБАРЛАР.
19.05 АНОНС.
19.10 «Стать ближе». Ток – шоу.
20.00 Енгил атлетика. Халқаро турнир.
21.10 «RING».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.05 **«Мундиал - 2010».**
23.10 Якшанба дастури анонси.
23.20 **Футбол. Жаҳон чемпионати. 3 – ўрин учун. Тўғридан – тўғри олиб кўрсатилади.**
1.20 «Хайрли тун!»

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
07.30 Prime time (рус)
07.40 Ўзбек наволари
08.00 «Бизнинг мусиқа»
09.00 Мультфильм
10.30 Ўзбек наволари
11.30 «Xush kelibsiz» хинд бадиий фильми
14.30 «Кулинарный гид»
15.00 «НАС ПРИНЯЛИ» худ. фильм
16.40 Ўзбек наволари
18.00 Prime time (рус)
18.10 Ўзбек наволари
19.00 «Топ-10»
19.35 Ўзбек наволари
21.30 «Премьера» (узб)
22.00 «ПЛАН «Б» худ.фильм
23.50 Миксер

ntt

07:00 Мумтоз наволар
07:30 **"Худуд"**
08:00 Мультфильм
09.45 "Кутилмаган томоша"
10:00 "Мусиқий лаҳзалар"
10:15 "НТТ спорт"
10:30 **"Сёгун" т/с**
12:00 **"Озод-шоу"**
13:00 Худудий телестанциялар лойиҳалари
13:15 Экран хандаси
13:30 **"Сёгун" т/с**
15:00 Киноконцерт
15:15 Кутилмаган томоша
15:30 "Яхши кайфият"
16:00 Худудий телестанциялар лойиҳалари
16:15 "НТТда мусиқа"
16:50 "Бизнес-телемаркет"
17:00 Мультфильм
18:00 **«Келинлар кўзғолони» б/ф**
19:15 Кутилмаган томоша
19:35 "Бизнес-телемаркет"
19:45 "Дил наволари"
20:00 **"Парламент соати"**
20:20 "НТТ спорт"
20:30 **Кечки кинозал: «Гуру» б/ф (Хиндистон)**
23:00 **"Йўқотилган йиллар" т/с**
01:30 Тунингиз хайрли бўлсин!

ЯКШАНБА 11

O'ZBEKISTON

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.10 Миллий кино: **«Қайдасан, Оймомо?»** 2-қисм.
7.50 «Тонгги наволар».
8.00 «Ахборот».
8.40 **«Қўшиғим - жон қўшиғим».**
9.00 «Ёрдамчилар». М/ф.
9.10 «Табассум».
9.45 «Очиқ дастурхон».
10.20 «Саломатлик сирлари».
10.40 «КиноТеатр».
11.10 «Ойдин ҳаёт». Ток-шоу.
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.00 «Бахшиёна».
13.05 «Оҳанрабо».
13.45 **Ҳинд киноси:** «Девдас».
16.45 «Болалар дунёси».
17.20 «Рангин дунё».
17.40 «КулдиРИНГ».
17.55 Миллий кино: **«Хавфли бурилиш».**
19.30 «Таҳлилнома». /рус/.
20.10 **«Денгиздан томчи».**
20.45 «Кўнгил қўшиқ истайди».
21.00 «Таҳлилнома».
21.40 ТВ - анонс.
21.45 «Заковат».
22.45 **«Орол».** Б/ф.
00.15 - 00.25 «Очун».
00.25 Кўрсатувлар дастури.

YOSHLAR

6.00 «Бугун».
6.40 «Рўзғор мактаби».
7.10 «Мультипанорама».
7.50 «Табассум қил!»
8.00 Сериал: **«Лола».**
8.40 **«Сайқал».**
9.00 «Ош бўлсин!»
9.30 «Тонгги парвоз».
10.00 «Ватанпарвар».
10.30 «Олтин компас». Б/ф.
12.30 «Ёшлар нонуштаси».
12.50 «Соғлик – бойлик».
13.10 «Айланай».
13.30 **«Кўза».** Б/ф.
14.00 «Эртаклар оламида».
16.00 **«Шаҳзоданинг қўшиғи».** Т/с.
18.10 «Ниқоб». Х/ф.
18.50 «Баркамол авлод».
19.00 **«Давр».** Хафта якуни.
19.30 **«Тақдир қиссалари».**
20.30 «Рўзғор мактаби».
21.00 «Қалпоқ». Хажвия.
21.30 «Бриллиант қўл». Б/ф.
23.10 «Табассум қил!»
23.20 **Футбол. Жаҳон чемпионати. Финал.**
1.30 «Шарқ гавҳари».
2,00 **«Давр».** Хафта якуни.
2.30 «Тупроққа таъзим».
3.00 **«Қадимги шўхликлар».** Б/ф.

TOSHKENT

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.40 «Эсмеральда». Т/с
9.10 «Дурдона».
9.30 **«Пойтахт».**
9.45 «Қирқ тоғаранинг қирқ ноғораси». 14-қисм.
10.15 «Истеъдод».
10.30 **«Пойтахт».** /рус/.
10.45 Эко-»Пойтахт». /Рус/.
10.55 «Саргузаштлар ороли».
11.15 «Жўнатилмаган мактублар». Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент!»
13.55 «Қизил қор ёққанда».
15.10 «Карвонсарой».
15.20 «Болаликка қайтиб».
15.40 «Премьера».
15.55 «Лило ва Ститч». М/ф.
17.15 «Менинг шаҳрим».
17.40 «Нима учун?»
18.20 «Имтиҳон».
18.45 «Анонс».
18.50 Тошкент тароналари.
19.00 «Телекурьер-маркет».
19.10 Миллий кино: «Кўзларинг маъюс». Б/ф.
21.10 «Анонс».
21.15 «Телекурьер-маркет».
21.25 «Тошкент оқшомлари».
21.55 «Анонс».
22.00 Тошкент тароналари.
22.10 «Все о туризме».
22.40 «Кино SMS со звёздами»: «Семейная жизнь», «Дьявол и Дэниэл Уэбстер», «Двойной расчет».
00.10 Кўрсатувлар тартиби.

SPORT

7.30 «Хайрли тонг!»
7.45 **Футбол. Жаҳон чемпионати. 3 – ўрин учун.**
9.30 «Тренируемся вместе».
9.50 «Қувноқ стартлар».
10.25 АНОНС.
10.30 ХАБАРЛАР.
10.40 АНОНС.
10.45 Футзал. Осиё чемпионати. ¼ финал. Таиланд – Хитой.
12.15 «Стать ближе». Ток – шоу.
13.00 Рақамлар, натижалар, рейтинглар.
13.05 Велоспорт. Тур де Франс.
13.45 АНОНС.
13.50 «RING».
14.20 АНОНС.
14.25 **Футбол. Жаҳон чемпионати. 3 – ўрин учун.**
16.05 «Спортимиз маликалари».
16.20 Теннис Дэвис кубоги.
17.55 АНОНС.
18.00 «Маҳалламиз паҳлавонлари».
18.30 ХАБАРЛАР.
19.00 **Саломатлик хазинаси.**
19.05 «Спорт – менинг ҳаётим».
19.25 Енгил атлетика. Халқаро турнир.
20.25 «Ринг қироллари».
21.25 АНОНС.
21.30 ХАБАРЛАР.
22.00 **Саломатлик хазинаси.**
22.05 **«Мундиал - 2010».**
23.10 Душанба дастури анонси.
23.20 **Футбол. Жаҳон чемпионати. Финал. Тўғридан - тўғри олиб кўрсатилади.**

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
09.00 Мультфильм
10.30 «Baby Terra Landiya»
11.00 Ўзбек наволари
11.30 «План «Б» худ.фильм
13.10 Ўзбек наволари
15.00 «ОПТОМ ДЕШЕВЛЕ» худ.фильм
16.50 Ўзбек наволари
17.30 M-files
18.00 Prime time (рус)
18.10 Ўзбек наволари
20.30 «Кинокурьер»
21.00 Ўзбек наволари
21.30 «Премьера» (рус)
22.00 «ГОСПОДИН НИКТО» худ.фильм
00.30 Миксер

ntt

07:00 Мумтоз наволар
07:30 "НТТ спорт"
07:45 "Мусиқий лаҳзалар"
08:00 **"Йўқотилган йиллар" т/с**
11:00 **«Келинлар кўзғолони» б/ф**
12:30 **«Пойга» б/ф (Хиндистон)**
15:00 **"Полиция қидирув бўлими" т/с**
16:50 "Бизнес-телемаркет"
17:00 **"Полиция қидирув бўлими" т/с**
17.30 Мультфильм
18:00 **"Ёр-ёр" б/ф**
19:10 "Кутилмаган томоша"
19:25 "НТТ спорт"
19:35 "Бизнес-телемаркет"
19:45 **"Якшанбада яхши дам"**
20:30 **"25-кадр"**
21:00 **"Дийдор ширин"**
22:00 **Тунги кинозал: "Яқин келажак" б/ф**
00:00 **Тунги кинозал: "Ёдгор" б/ф**
01:15 Тунингиз хайрли бўлсин!

ўқув маркази **МАШРИҚ** **МАШЪАЛИ** ўқишга таклиф этади

Муомала ва муроса илми — 2 ой
Тикувчилик — 3-4 ой
Каштачилик (машинкада гул босиш) — 2 ой
Тўй либосларини тикиш — 2 ой
Астарли костюм ва пальто тикиш — 2 ой
Эркаклар шимини тикиш — 1 ой
Бисер ва тошлар билан безатиш — 2 ой
Дизайн яратиш (соҳалар бўйича) — 2 ой
Сунъий гул ясаш — 2 ой
Қандолатчилик — 2 ой
Жаҳон таомлари — 1 ой
Олий торт безатиш — 1 ой
Косметология:
I. Эстетик косметология (бўяниш) — 2 ой
II. Вакс — депиляция — 1 ой
Замонавий соч турмаклаш — 2 ой
Массаж — 2 ой

Муомала ва мулоқотмандлик психологияси — 2 ой
Оила психологияси ва оилавий муносабатлар — 2 ой
Оила қуриш остонасидагилар учун психология — 1 ой
Бошқарув ва бизнес психологияси — 2 ой
Оналар мактаби (ҳамширалик курси) — 3 ой
Бухгалтерия (тезкор усулда) — 10 кун
Элита пардалари — 2-3 ой
Қўлда тўқиш (каталог бўйича) — 2 ой
Заргарлик — 6 ой
Тил ўргатиш: рус, инглиз, араб, хитой

Якшанба дарслари
3 ёшдан 7 ёшгача бўлган болалар учун рус ва ўзбек мактабига тайёрлаш курслари (талабларга биноан) — 3-4 ой

Манзил: Ҳадра майдони, Уйғур кўчаси, 12-уй. Мўлжал: "BOISON" магазини. Моштабиб маҳалласи ёнида. Тел: (+99897) 728-00-63, 471-71-53, 242-73-98

ЭРТАЛАБКИ ТАҚВОЛИ НОНУШТА АСОСИДА:

- Сурункали қабзият;
- Асабийлик;
- Соғломлашиб, табиий семириш;
- Қорин ва сондаги ёғларни йўқотиш;
- Қон томир, ичакларни, бўғимдаги тузларни табиий тозалаш;
- Ойига 5–15 кг.гача озиш;
- 3 ойда 10 ёшга ёшариш;
- Болалар муаммолари;
- Қоннинг шакар микдори ва босимини меъёрлаш;
- Юзни оқартириб, жарроҳлик амалиётисиз ёшартириш (ажин ва доғлар);
- Италия, Франция ҳамда Америкадан келтирилган табиий маҳсулотлар.

Мурожаат учун телефон: (+99897) 710-03-11. Халқаро тоифали WELLNES тренер Лола Қаландарова. (+99897) 711-32-05 (Хоразм). Маҳсулот сертификатланган. №0738045

ШИФО ТОПАЙ ДЕСАНГИЗ

Ўзбекистон халқ табобати академияси аъзоси Ғуломжон Мусаев муолажасига шошилинг

- **Бош оғриғи**
- **Жинсий заифлик**
- **Ошқозон, жигар, ичак, ўт қопи ва буйрак**
- **Оёқ-қўл, қулоқ, астма, бронхит, кўз хасталиклари**
- **Бўғин касалликлари, остеохандроз, полеартрит, юрак безовталиги, шамоллашлар**
- **Геморрой, руҳий касалликлар**
- **Тери касалликлари, гижжа**
- **Юздаги угри ва ажинларни йўқотиш**
- **Қандли диабет, қон босими**
- **Буқоқ касалликлари**
- **Зарарсиз озиш ва семириш**

Гувоҳнома №116

Тел: (+99893)352-26-90, (+99893)516-99-98, (+99893)356-61-50.

Ғуломжон Мусаев амалдаги қонунчилик асосида мамлакат микёсида фаолият кўрсатаётган табиблар реестрида 2114-рақам билан қайд қилинган.

Азиз қизалоғимиз Дилнура!

Биз учун энг севимли айём — туғилган кунинг муборак бўлсин!

Сенга соғлик, омонлик, қувонч ва шодлик ҳамда битмас-туганмас бахт тилаймиз. Қуёш каби кулиб юр доим, деймиз.

Ота-онанг Мансур, Васила Эргашевлар
Тошкент шаҳри

Ҳурматли Исроил Набиев,
Ҳасан Зияев ва Дамир Валиев!

Сизларни туғилган кунингиз билан табриклаймиз. Узоқ умр, сиҳат-саломатлик, ишларингизда фақат омад ёр бўлсин!

Ҳурмат билан Исмоил,
Одил, Аброр, Собит

Қизим Мафтунабону!

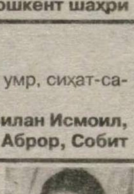

Сени 2 июль — 12 ёшинг, яъни мучал тўйинг билан табриклаймиз. Сенга соғлик, бахт ва омадни Яратгандан сўраймиз. Ҳамиша мана шундай қувноқ, дилкаш бўлиб юр!

Ота-онанг ва укаларинг
Бўка шаҳри

Москвадаги Халқаро
Абу Али ибн Сино академиясининг магистри

табиб ХУРСАНД АЛИ

табобат хизматини таклиф этади:

· Ошқозон-ичак, ўт пуфаги, қора талоқ касалликлари;
· Бепуштлик, жинсий аъзолар шамоллаши; буйрак ва тухумдон кисталари, простата бези шамоллаши;
· Буйраклаги тошларни тушириш;
· Гижжа, лямблялар ариб, теридаги оқ доғлар(ветелиго) ва ажинлар кетади;
· Умуртқа чурраси, бел ва оёқ оғриғи, бод, артрит, полиартрит, бўйин ва елкада, тиззада туз йиғилиши сингари хасталиклар;
· Юрак, қон-томир хасталиклари, қон босими, инсультдан кейинги тикланиш даври ва асаб касалликлари;
· Буқоқ касаллигининг ҳар қандай тури шарқ табобати усулида гиёҳлар билан даволанади.

Манзил: Тошкент вилояти Ўртачирчиқ тумани Қумовул (Бектемир) қўрғони.
Телефон: (+99897)156-57-31 Лицензия № 95
Табиблар реестрида 2092-рақам билан қайд қилинган.

Автомактаб «Dilanjtali» нодавлат таълим муассасида «В» тоифали ҳайдовчилар тайёрланади. Ўқиш муддати уч ой. Тўлов пули — 120000 сўм. Пул ўтказиш накд ва пластик карточкалар орқали амалга оширилади.
Манзил: Тошкент шаҳри Чилонзор тумани 3-мавзе.
Телефон: 227-93-83, 119-10-22.

Пойтахтимиз аҳли ва меҳмонларига беминнат хизмат кўрсатиб, уларнинг узоғини яқин, оғирини енгил қилиб келаётган Тошкент шаҳридаги

2519- АВТОЖАМЛАНМА ДАВЛАТ КОРХОНАСИ

маъмурияти шу ҳудудда яшаётган "Д" тоифали ҳайдовчилар ҳамда чиптачиларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ!

Ойлик маошлар қуйидагича:
Ҳайдовчилар учун 600 000 сўм.
Чиптачилар учун эса 170 000–200 000 сўм.
Шунингдек, автожамланма қошида ташкил этилган махсус ўқув курсида "Д" тоифали ҳайдовчилар тайёрланади.
Ўқиш муддати 6 ой. (3 йил ишлаб бериш шарти билан)
Ҳайдовчилик курсларида ўқишни хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари керак:

1. Паспорт кўрсатилади ва 2 та нусхаси тақдим этилади.
2. Ҳарбий билет(нусхаси тақдим этилади).
3. 3х4 сурат (10 дона)
4. Тиббий маълумотнома (3-сон шаҳар клиник шифохонаси)
5. "B", "C" тоифали ҳайдовчилик гувоҳномалари(нусхаси) албатта тақдим этилади.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилишингиз мумкин:
Тошкент вилояти, Қибрай тумани, Авайхон кўчаси, (собиқ Иркутск) 20-уй. Мўлжал: Қорасув 6. **ТЕЛЕФОН: 266-38-31**

БИР ҲОВУЧ ДУР

Киши учун уч нарса аниқ ва бефойдадир, бу уч нарсани айтайин: Биринчиси — ўжарлик, бу жуда ярамас одатдир, иккинчиси — сўзига ёлғон қўшишдир. Учинчиси — бахиллик. Бахил киши одамларнинг энг ярамасидир.

Мана шу уч одат уч тоифа нодонлар учун хосдир.

* * *

Кимнинг феъли ўжарлик бўлса, у тубандир, барчанинг иши ўнг бўлса, ўжарнинг иши чаппасига кетади

* * *

Таълимда бахил бундай таърифланган: Э бечора, э шўр пешона, э нотавон бахти қора!

* * *

Одам билимсиз туғилади, яшаши жараёнида ўрганади. Билимларга йўл топиб ўргангач, барча ишларга сўнг қўл уради.

* * *

Онасидан туғилганда одам билимсиз туғилади, билиб ўрганиб, сўнг тўрга чиқади.

* * *

Одамгарчилик қилганга одамгарчилик қил, одамгарчилиги баробарида адолат билан жавоб бер.

* * *

Одамгарчиликнинг ҳақи вафога вафо қилишдир, вафо қил, тўғри бўл, номингни улуғла.

Юсуф Хос ҲОЖИБ
(«Қутадғу билиг»дан)

ОЙНА

АЁЛЛАРНИНГ СИРЛИ "ҚУРОЛ"И

Гулмира турмуш ўртоғи Камол билан деярли сира тортишмайди. Уйда ораларидан гап қочса, бирдан жимиб қолади. Бошини икки елкаси орасига тортиб, кўзларидан дув-дув ёш тўкканча, ёш қизалоқдек пиқиллаб йиғлашга тушади. Камол унинг бу феълига ўрганиб қолган-у, аммо барибир хотинининг унсиз кўзёшлари ўкиркка, аламли йиғига айланиши ва унинг ҳадеб «Мен шундай ёмонман, сизга даҳмазаман», деб ҳиқиллашидан юраги қон бўлиб кетай дейди. Шўрлик эр бу пайтда хотинини шу қадар ранжитадиган нима гап айтганлиги ҳам эсидан чиқиб, типирчилаб қолади. Баъзан икки-уч кунлаб қовоқлари шишиб, кўзлари киртайиб юрган хотинидан тиз чўкиб узр сўрашга тайёр бўлади.

Мана бугун ҳам Гулмира эридан янги пальто олиб беришни илтимос қилиб қолди. Йўқ, буни дабдурустдан сўрамади, аввал айланди, ўргилди, бугун бозорга чиққанини, рўзғорга зарур неки бўлса олиб келганини, сарф-харажатларни тийин-тийинигача ширингина бижиллаб эрига ҳисоботини топширди. Камол ҳам йўлига унинг ахборотини тасдиқлаб ўтирувди. Кейин хотини жудаям арзон нархда, ниҳоятда чиройли пальто кўргани, унинг ёнидан кетолмай, қайта-қайта бориб кийганию ўша пўстин унга қуйиб қуйгандай ярашиб тушганини тўлиб-тошиб гапириб бераётганда ҳам гап ўзани қай тарафга бурилишини тусмоллаб кўрмаганди. Ва ниҳоят Гулмира ҳаяжонли ҳикоясини тўхтатиб, бирдан эмраниб қолди: "Шу пальтони оберинг, адажониси..."

Камолнинг, табиийки, кулгуси қистади. "Саратонда соябон топилмай ётган пайтда пальтога бало борми? Дублёнка оберганимга икки йил ҳам бўлмади-ку», деганини билади, Гулмиранинг юзларига қон тепчиди. Бирдан шалвиради-қолди.

Очиғи, Камолнинг айни пайтда шундоқ ҳам чиқими кўпайиб турганди. Бу ёқда онаси касал, бир ёқда машинасини устага тузаттириб, анча пулга тушган, қолаверса, укасининг тўйини ўтказишига қарашиши керак, хуллас... Шундай бўлса-да, Камол ўша "арзонгина пальто" қанча туришини хотинининг кўнгли учун сўради. Нархини эшитгач, эсхонаси чиқиб кетди: "Ақлинг жойидами, ўзи? Шунча пул борми менда?!" "Йўқ бўлса, қарз олинг!" деярли шивирлади хотини тамоман бўшашганча.

Камол у деди, бу деди. Лекин Гулмира қайтиб миқ этмади. Сассизгина жойидан туриб, чиқди-кетди. Орадан анча ўтгач, хотинининг ортидан ошхонага кирган Камол унинг шумшайиб, пиқ-пиқ йиғлаганча идиштовоқ ювиётганини кўрди. Эркакнинг юраги эзилиб кетди. "Бўлди қил, — деди у хотинининг ортидан келиб, — ўша пальтони оберганим бўлсин!"

Ёдингизда тутинг!

Худди ана шундай унсиз кўзёш аёлларнинг энг ишончли қуролидир. Бунақа оҳвоҳларни "шантаж" ҳам дейдилар. **"Шантаж" сўзи эса француз тилидан олинган бўлиб, қўрқитиш, шарманда қилиш, тажовуз каби маъноларни англатади.** Аслида, аёлларнинг ўз сўзини ўтказиш учун бақириб-чақириши, қарғаши ва, албатта, бунинг баробарида кўзёш ҳам қилиши шантажнинг энг асосий ва кўпинча ғалаба кел-

тирувчи қуроли ҳисобланса-да, баъзи ҳолларда улар миқ этмай ҳам "шантаж" қилишаркан.

Хўш, ҳеч ўйлаб кўрганмисиз, нега эркаклар аёлларнинг ана шу жиҳати олдида ожиз бўлиб қолишади? Негаки ҳар қандай қаҳри қаттиқ эркакни ҳам аёл кўзёшлари беэътибор қолдирмайди?

Чунки ҳамма эркак бир пайтлар болалигида билиб-билмай ўзидан ожизни — қиз болани хафа қилган ва илк бор ўзи озор етказган инсоннинг кўзларида пайдо бўлган алам ёшлари унга қаттиқ таъсир этган бўлади. У қўрқиб кетади. Аммо турган гап бу ҳиснинг қўрқувлигини англаб-англамай уни ичига ютади. Ва қарабсизки, шу бола улғайгандан кейин ҳам аёл йиғисини кўрса беихтиёр ичидаги ўша қўрқув бош кўтариб, унинг юрагини сиқа бошлар экан.

Аммо сизнинг шу ожизлигингиздан мудом фойдаланаверишса-ю, бундан доим зиён кўраверсангиз, бу кимга ҳам ёқарди, дейсиз? Сизни шунчаки сув тушириш учунгина қилинаётган кўзёшларнинг олдида кўнгилчанлик қилиб қўймаслигингизнинг иложи борми? Албатта, бор. Мана улар:

1. Аввало қаршингизда кўзёши қилаётган инсоннинг илтимосини рад этадиган сабаблар топа билинг. Имкони борича унинг йиғисини кўрмаётганга олинг. Аёлингизнинг кўзёшидан жаҳлингиз чиқмасин ва асло "Бас қил энди!" дея кўрманг. Чунки эркакларнинг йиғига нисбатан энг биринчи "реакция"си ҳам шу — ортиқча гап айтиб юбориш бўлади. Аёлга эса айнан шуниси керак: энди сиз унинг нафақат истакларини амалга ошириш, балки ҳозиргина қилган қўполлигингиз учун жавоб беришга ҳам мажбурсиз.

2. Агар аёлнинг йиғиси нолишга, ундан кейин эса батамом сиздан ҳафсаласи пир бўлгандек ўзини бечора кўрсатиб, мунғайиб, лом-мим демай, сурат каби юришгача бориб етса, ўзингизни ҳеч нарса бўлмагандек тутаверинг. Уйга меҳмон чақиринг ёки ўзингиз бирор ёққа отланинг. Энг муҳими, "шантажчи" сиз унинг ғамига ҳамдард эмаслигингизни англаб етсин.

3. Агар шантажчининг аста-секин ҳовури босилаётганини пайқаб қолсангиз, уни бирозгина рағбатлантириб қўйинг: яхши гап айтинг, эркаланг.

Шулардан кейин ҳам йиғлоқи ойимчангиз милдир-милдир кўзёши тўкиб юришда давом этаверса, ўзи билади! Сиз вазифангизни бекаму кўст бажариб бўлдингиз.

Лекин шуни унутмаслик кераккки, аёллар ҳамма вақт ҳам бирор бир мақсадига эришиш учун кўзёш қилмайди. Улар бирор ғамгин воқеа ёдига тушса ёки боши оғриса ҳам йиғлайди. Шунчаки бу пайтда сиз ёки сиз билан боғлиқ бирор муаммо унга "нишон" бўлиб қолади, холос.

Қолаверса, кўзёшлари бир зумда қурийди-кетади. Бунинг учун эса йиғлоқингизга бирор нарса деб ҳазиллашинг, уни кулдиринг ёки шунчаки бағрингизга босинг. У нафақат юпанади, ҳатто эришмоқчи бўлган талабини ҳам унутади, ишонаверинг.

Дилфуза ЎРОЛ қизи тайёрлади.

ҚЎКАЙ — халқ тилида ва шевада кўп қўлланадиган бу сўз "кўнгил, дил" маъносини билдиради. Тилимиздаги "кўкайини кесди" деган ибора "дилини оғритди", "ранжитди" деган маънони англатади. Бу ибора эртак ва достонларимизда кўп учрайди.

— Болам деб бағрингга босдинг,
Менинг кўкайимди кесдинг.

"Маликаи айёр" достонидан.

МАНТИ — бу сўз аслида хитойча бўлиб, унинг пайдо бўлиши қуйидагича: мян-хамир+ти — гўшт. Демак, "манти" сўзи "хамир" ва "гўшт" сўзларининг қўшилишидан ҳосил бўлган.

ШАББОДА — бу сўз "шаб" — тун+"бод" — шамол сўзларининг қўшилишидан ҳосил бўлиб, "тун шамоли" деган маънони англатади.

Ва шаббода қурғур илк саҳар
Олиб кетди гулнинг тотини.

Ҳамид Олимжон.

КАРНАЙ — "Карнай" сўзининг туб илдизи "қарн" сўзи бўлиб, у "ҳайвон шохи" деган маънони англатган ва унга "қамиш" маъносини билдирувчи "най" сўзи қўшилиб, янги сўз ҳосил қилинган. Мисдан ясалган пуфлама мусиқа асбобининг номи бўлган "карнай" сўзининг туб маъноси "Ўзбек тилининг изоҳли луғати"да шундай келтирилади.

Эшқобил ШУКУР тайёрлади.

МУНАЖЖИМ БАШОРАТИ

Қўй (21.03–20.04)

Ҳафта бошида кичик ташвишлар туфайли бироз асабийлашасиз. Лекин ҳаммаси бир пасда ўтиб кетади. Оилада ва ишда ўзингизни худди шердек тутасиз. Бу сизга боши берк кўчадан чиқиб кетишда ёрдам беради. Ҳафта охирида муаммолардан қутулиб, енгил тин оласиз.

Бузоқ (21.04–21.05)

Дастлабки кунлар молиявий аҳволингизда пасайиш кузатилади. Тежамкорлик нафақат чўнтагингизга, балки кайфиятингизга ҳам фойдалидир. Ишга келадиган бўлсак, ҳиссиётга берилиб эмас, ақлга таянсангиз, самарали бўлади. Ҳафта сўнгида эса сизга ажойиб таклиф тушади.

Эгизаклар (22.05–21.06)

Омад эгизакларга ўз сахийлигини кўрсатади. Сизнинг ғоянгиз билан бошланган иш шу ҳафтада муваффақиятли якунланади. Яхшигина даромад ҳам кўрасиз. Хуллас, яратилган имкониятлардан унумли фойдаланиб қолишга астойдил ҳаракат қилинг.

Қисқичбақа (22.06–22.07)

Бу ҳафта анчадан буён хаёлда пишитиб юрган режаларингизни амалга оширишнинг айни пайти. Лекин айрим ҳамкасбларингизнинг танқидига ҳам учрашингиз мумкин. Ўзингизга бўлган ишонч ва қатъиятни йўқотманг. Дам олиш кунида сизни романтик учрашув кутмоқда.

Арслон (23.07–23.08)

Душанба ва сешанба кунлари сал асабийлашиб юрасиз. Ҳатто ташқаридаги дим ҳаво ҳам ғашингизга тегаётгандек туюлади. Чоршанба куни иш юзасидан обрўли киши билан учрашишингиз мумкин. Ҳар қандай вазиятда ҳам ўзингизни маданиятли қилиб кўрсатишга урининг.

Сунбула (22.08–22.09)

Бу ҳафта ўзингизни ниҳоятда хотиржам тутасиз. Ҳатто кийинчиликлар сизни безовта қилган тақдирда ҳам улардан сабр билан енгасиз. Ҳар қандай жанжалли вазиятни чуқур таҳлил қилиб кўринг. Шундагина калаванинг учини топасиз. Яна шуни унутмангки, вақт ҳамма нарсани жой-жойига қўяди. Ҳафта сўнгида ҳамёнингиз пулга тўлади.

Тарози (23.09–22.10)

Келаётган ҳафта унчалик осон кечмайди. Бироқ сизда юзага келган оғир вазиятни енгиллатиш учун имконият бор. Фақат ҳар бир дақиқани ғанимат билиб, ундан унумли фойдалансангиз бас. Шахсий ҳаётингизда ҳам ўзгариш юз беради. Ва бундан, албатта, хурсанд бўласиз.

Чаён (23.10–22.11)

Душанба, сешанба ва чоршанба кунлари сиз учун омадли келади. Хатоларингиз устида ишлайсиз, уларни тўғрилайсиз. Бундан кўнглингиз таскин топади. Бўш вақтингизни ёлғиз ўзингиз ширин хаёлларга берилиб ўтказасиз. Ҳафтанинг иккинчи ярмида эса муҳим лойиҳа устида иш бошлайсиз.

Ўқотар (23.11–21.12)

Ушбу бурж вакиллари бу ҳафта ўзларининг қанчалик қобилиятли эканлигини намоён этади. Олдидаги тўсиқларни эса ақл ва вазминлик билан енгади. Ҳафта ўртасида яқин кишингиз билан тортишиб қоласиз. Ҳеч ҳам хафа бўлманг, вазиятни юмшатиш кўлингиздан келади.

Тоғ эчкиси (22.12–20.01)

Ўзингизга кўп ҳам ишониб юборманг. Кичкина хатолар билан ҳазиллашманг. Гарчи улар кичик бўлса-да, эътиборсизлик қилсангиз, катта зарар етказиши мумкин. Шахсий муносабатлар билан боғлиқ режаларни кейинроққа қолдирганингиз маъқул.

Қовға (21.01–19.02)

Шу кунларда ҳамкорларингиз билан ўртангизда ўзаро тушунмовчилик юз бериши мумкин. Оғирроқ бўлишга ҳаракат қилинг. Чунки уруш қилишдан умуман фойда йўқ. Яхшиси, бошқа нарсаларга чалғишга уриниб кўринг. Дам олиш кунида эса оилангизга бирор «сюрприз» тайёрланг.

Балиқ (20.02 - 20.03)

Ҳафтанинг биринчи ярми айни тер тўкиб меҳнат қиладиган вақт. Жиддий муаммоларингиз осонгина ҳал бўлади. Бунда яқин кишингизнинг маслаҳати асқотади. Ҳафта иккинчи ярмига келиб, йўлга отланасиз. Саёҳатингиз кўнгилли ўтади.

Фарангиз УМИДОВА тайёрлади.

ҚАРШИ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ ҚОШИДАГИ 2-СОНЛИ АКАДЕМИК ЛИЦЕЙ ЖАМОАСИ

Мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган барча қалам аҳлини матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни билан чин юракдан муборакбод этади!

Жамият ҳаётининг кўзгуси ва эркин сўзи бўлишдек шарафли ҳамда масъулиятли вазифани адо этишда сизларга сиҳат-саломатлик, журъату жасорат ҳамиша ҳамроҳ бўлсин!

27 июнь — Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни муносабати билан

ЎЗБЕКИСТОН МЕТАЛЛУРГИЯ КОМБИНАТИ

акционерлик ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси

республикамиздаги барча журналист, қаламкашларни касб байрами билан чин кўнгилдан табриклайди! Ҳаётимиз кўзгуси ҳисобланган оммавий ахборот воситаларида бизнинг шарафли меҳнатимиз ҳам холисона ёритилаётганини эътироф этган ҳолда, сиз муҳтарам қалам аҳлининг заҳматли ва хайрли ишларингизда ҳамиша омадлар ёр бўлишини тилаймиз.

Айёмингиз муборак бўлсин!

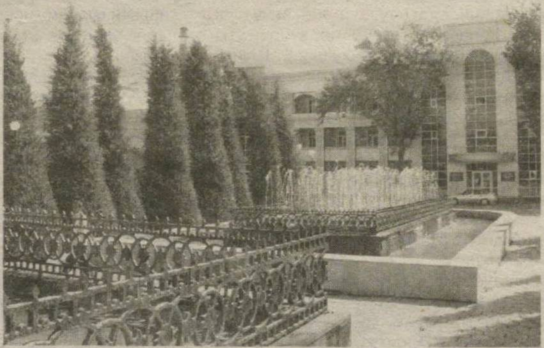

Ўзбекистонимизнинг сиёсий-ижтимоий ва маънавий-маърифий ҳаётида амалга оширилаётган улкан ислоҳотлар, мислсиз бунёдкорлик ишларини ёритиш ҳамда халқимизнинг кундалик ахборотга бўлган эҳтиёжини қондиришда фаоллик кўрсатаётган қаламкаш-ижодкорларни

ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ

“КИТОБ ТЕМИР-БЕТОН БУЮМЛАРИ”

МАСЪУЛИЯТИ ЧЕКЛАНГАН ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ

касб байрамлари билан самимий табриклайди!

Барчангизга ҳаёт ва ижодда омад-зафарлар, жўшқин илҳомлар ёр бўлсин!

МАШҲУРЛАР ҲАЁТИ

РЕНЕ ДЕКАРТ:
БУЮК ҲАСАДГЎЙ

"Мен фикрлаяпман, демакки мавжудман", деган экан Декарт. Бу олимнинг вафотидан 13 йил ўтгач эса Ватикан унинг асарларини Рим папаси таъқиқлаган китоблар рўйхатига киритиб қўйди. Чунки олис Швеция қироллигида дафн этилган бу одам черков учун ўлимидан кейин ҳам кун сайин хатарлироқ бўлиб бормоқда эди. Нодон ақидапарастлару мутаассиб жоҳил дин арбоблари ундан ҳалиям қўрқишарди. Илм-фаннинг қайноқ алангасини мавҳумий мушоҳадаларнинг совуқ ёғдуси, жонли табиатни қуруқ сафсата билан алмаштиришга урингувчи ақли ноқис кимсалар эса уни ҳали-ҳануз ўзларига душман деб билишади.

ДАРБАДАР

Ҳа, Франциянинг миллий ифтихори – файласуф, физик, математик, анатом Рене Декарт – ана шу жиккаккина, хумбош, сержаҳл одам ҳатто ҳозирги кунда ҳам курашнинг олдинги сафларида турибди! Ва савол туғилади: НЕГА?

У ўзи ҳақида шундай деб ёзади: "Туғилганимдан кейин кўп ўтмай онам ғамташвишлардан куйиб, ўпка касаллигидан вафот этган экан. Ундан менга қуруқ йўтал, рангпар тери мерос қолиб, бу дард нақ 20 ёшимгача давом этди. Шифокорлар эса болалигимдаёқ, бу узоққа бормайди, деб айтишган экан". Ўшанда эса гўдакни нормал энага сақлаб қолди, бола ҳам унга чин кўнгилдан меҳр қўйди ва улғайганида бу аёлга бир умрлик нафақа тайинлади.

Шундан сўнг Рене ўз даврининг қироли Генрих IV асос солган энг яхши коллегиялардан бирида, иезуитлар қўлида тарбия олди. Тақдир ўйинларини қарангки, айнан ана шу иезуитлар – олимнинг келажакдаги ашаддий душманлари унинг дастлабки ўқитувчилари бўлишган. Улар қаттиққўл ва айни пайтда адолатли, ақлли, ҳатто эътиборли мураббийлар эди. Нимжон, касалманд бу болакайнинг бошқа сабоқдошларига нисбатан эрталаб уйқудан кечроқ туришига ҳам ана шу ўқитувчилар рухсат беришган.

Рене бу одатини бир умрга сақлаб қолиб, эрталаб тўшакда чўзилиб ётадиган пайтларини фикр-мушоҳадалари учун энг самарали, баракали палла деб билди. У ўқишни ёқтирмасди, 17 ёшида чавандозлик ва қиличбозликдан бошқа нарсага қизиқмади ҳам.

Тез орада у камердинери ва лакейлари билан Парижга келади.

Бу ерда эса зиёфатлар, ичкиликбозлик, қартабозлик бошланади... Кўринишига қараб туриб, Ренени калласи қовоқ, қалби бўм-бўш, умрини қандай ва нега совуришни билмайтган аслзодага ўхшатишарди. У эртаиндин башарият тарихида ақлидроки энг ўткир одамлардан бирига айланишини эса умуман тасаввур қилиш ҳам мумкин эмасди.

Шу орада кутилмаган ҳол рўй беради – Рене қариндошлари ва шишадошларидан яширин тарзда Сен-Жермен деган жойда овлоқ ва сокин бир уйни ижарага олади. Шу ерга қамалиб олиб, математикани ўрганишга киришади. У гўё ҳаётининг икки йилини машаққатли математик машғулотларга ҳукм қилгандек эди.

Икки йилдан кейин эса яна кутилмаган ва тушунарсиз ҳодиса юз беради – Рене голланд волонтёрлари сафидан ўрин олади. Шундан сўнг бутун Европани кезиб, бир мамлакатдан иккинчисига, бир қўшиндан бошқасига ўтиб юраверади. Вахоланки, у ҳарбий соҳага мутлақо қизиқмайди, доимо жанг майдонларидан узоқроқда, тинч жойларда бўлиш йўлларини излаб топади. "Кўз олдимдаги бу ўйинларда томошабин сифатида қатнашишни истайман", дейди у. Яна ўша ҳолат – малла тусли, мўминқобил зобит, яъни шу "томошабин" бир кун келиб Европа ижтимоий тафаккурига чақмоқдек ёриб киришини тасаввур қилиш қийин.

Униң ақл-заковати ноғаҳонда ва даҳоларга хос тарзда ёришиб улгурганди. "1619 йил 10 ноябр куни, – деб ёзади Рене кундалигида, – ажойиб бир кашфиётнинг асосларини англаб ета бошладим." Бу ўринда гап математиканинг янги, у яратган бўлими – **аналитик геометрия асослари** ҳақида борарди. Декарт **ўзгарувчан миқдор** тушунчасини муомалага олиб кирди. Айнан Декарт туфайли "дифференциал ва интеграл ҳисоб тўсатдан зарур бўлиб қолди ва у Ньютон ҳамда Лейбниц томонидан ихтиро қилинмаган ҳолда, умуман якунланган ва яхлит кўринишда дарҳол пайдо бўлди.."

ДУНЁ МАНЗАРАСИН ЯНГИЛАБ

Олим дунёнинг янги физик манзарасини яратишдек улкан ишга жуда катта ҳисса қўшди. Шу даврга келиб табиатшуносликда тўпланиб қолган янги ва беҳисоб фактик материалларни умумлаштириш йўлидаги муҳим қадам Рене Декарт ва унинг издошларига тегишли (издошлари Декарт номининг лотинча кўриниши — "Картезий" асосида ўзларини картезийчи деб аташган).

Бу пайтда олим ўтмишнинг ғоявий меросидан ҳали бутқул қутулиб кетолмаганди. Декартнинг натурфилософияси дуалистик характерга эга, зеро, у моддий ва руҳий моҳиятни, табиат ва Худони бирдек тан олади. Худога метафизиканинг туманли, мавҳум соҳаларини ажратгани ҳолда физикада моддий (механистик) асосга таянади.

Унинг физика доирасида, модда ягона моҳият, борлиқ ва англашнинг ягона асоси сифатида намоён бўлади." 1637 йили чоп этилган дастлабки рисолаларидан бирида Декарт янги "амалий фалсафа"ни яратиш ҳамда унинг ёрдамида "олов, сув, ҳаво, юлдузлар, осмон ва теграмиздаги жамики бошқа нарсаларнинг куч-қудратини табиатнинг эгаси ва ҳукмдори" бўлган инсонга хизмат қилдириш зарурлигини таъкидлаб ўтади. Шуниси диққатга сазоворки, бу асарда осмон ва юлдузлар илоҳий максан эмас, балки инсоният фойда олиши мумкин бўлган объектлар сифатида кўриб чиқилади.

Декарт бутун борлиқда ягона бир модда мавжуд, унинг кўринишидаги жамики ўзгаришлар эса қисмларнинг ҳаракатланиши билан боғлиқ, деб ҳисоблайди.

Бироқ физикадан метафизика соҳасига ўтар экан, олим "илоҳий иродаанинг ўзгармаслиги тўғрисида ёзади ва Худо ўзи коинотга сингдирган муайян миқдордаги ҳаракатларни Ўзи сақлаб туради", деб таъкидлайди.

Модда, Декарт фикрига кўра, анча дағал ва анча латиф бўлган уч хил заррадан таркиб топган. Энг латиф зарралар флюидларни ташкил этади. Олим, жумладан, ёруғлик ва иссиқлик флюидлари қаторида магнит флюидларини ҳам

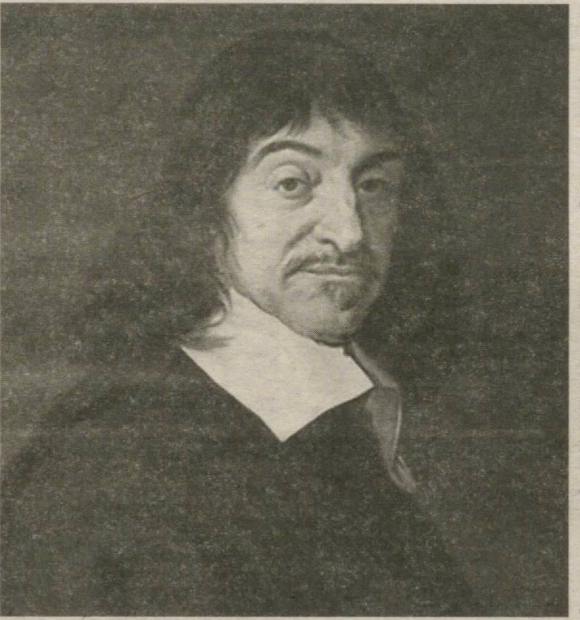

тавсифлашга уринган. У тортиш кучини ҳам латиф модданинг ҳаракати натижаси, деб тушунтиради. Латиф модда зарраларининг гирдобсимон ҳаракатини батафсил тавсифлаб беради. Инерцияни модданинг асосий хоссаларидан бири деб билган Декарт инерция қонунини "Ҳаракатлана бошлаган жисм шу ҳаракатини давом эттиради ва ҳеч қачон ўз ҳолича тўхтаб қолмайди", деб таърифлайди.

Декарт билишнинг рационалистик усулига асос солган мутафаккирлардан биридир. У **тажриба ақлга бўйсунади ва фақат ақлгина тадқиқот натижаларига ҳал қилувчи баҳо бериши мумкин,** деб ҳисоблайди.

БАДҲАЗМ ОДАМ

Инсон сифатида эса Декарт ёқимсиз, инжиқ, ҳасадгўй шахс эди. Унинг олдида бошқа олимларни мақташларига сираям тоқат қилолмасди. Галилео Галилей тўғрисида "... мени билган одамлар мени ундан эмас, у мендан кўпроқ нарса олганини яхши тушунишади", деб ёзган. Декарт ўзи юксак салоҳият соҳиби бўлган ҳолда Эванжелиста Торричелли, Блез Паскални ёмон кўрар, Пьер Фермага ҳақоратомуз мактублар йўлларди. Ҳолбуки, Пьер Ферма (1601 йил 17 август – 1665 йил 12 январ) буюк француз математиги, сонлар назарияси ижодкорларидан бири ва машҳур теоремаларнинг муаллифи сифатида истеъдод-иқтидор бобида ундан асло қолишмасди.

Декарт ўзининг тадқиқотларида бошқа олимларнинг асарларини тилга олиб ўтса ҳам улардан ҳеч қачон кўчирма келтирмаган. Биргина Вильям Гарвейни тан олгандек кўринади. Тўғри, Христиан Гюйгенснинг келажаги порлоқ бўлишини башорат қилган, аммо бу хусусий ёзишмада келтирилгани учун ҳам ҳисобга ўтмайди.

Ўзи эса атрофдагилар уни "асримизнинг ягона Архимеди", "Коинот Атласи", "Қудратли Геркулес", деб улуғлашганида яйраб-талтайиб кетарди. (Атлас ва Геркулес эса – қадимги юнон асотирларининг қаҳрамонлари – маъбудлар ва одамлар ўртасида турувчи титанлар ҳисобланган. Бироқ айни пайтда, Декарт ўзи бошқа буюк даҳоларга ҳасад қилишига, теварагидаги лаганбардорлар уни олқишлаб кўкка кўтаришларига қарамай, ич-ичидан зил кетарди. Ўз кучимга, зиммамдаги вазифани бажара олишимга ортиқча баҳо бермаяпманмикан, катта кетмаяпманмикан, деган шубҳаю гумонлар ич-этини кемирарди.

Узоқ вақт дайдиб юрганидан кейин Декарт бир муддат Париждан қўним топади. Сўнгра Голландияга йўл олиб, ўша ерда йигирма йил яшайди. Лекин бу ердаги ҳаёти ҳам беҳаловат, акс ҳолда турар жойини ўн беш марта ўзгартирармиди? Декарт ўзининг машҳур асарлари – "Усул ҳақида мулоҳазалар", "Илк фалсафа хусусида метафизик мушоҳадалар", "Фалсафа асослари"ни шу ерда — Голландияда яратади. Бу китоблар эса ўрта асрлар зулматидан қутулиб чиқаётган илм-фаннинг келгуси тараққиёт йўлларини кўп йилларга белгилаб берди.

Шу ерда у анатомик тадқиқотларини олиб боради, муртак вужудга келиши жараёнини кашф этади, тиббиётдан астрономияга, ундан оптика соҳасига осонгина кўчиб, шуғулланаверади. Олимнинг асарлари ватанида қандай кутиб олинаётгани ҳақидаги ташвишли хабарлар ҳам шу ерга етиб келади. Декарт иезуитлардан қўрқарди, уларнинг ҳар бир муҳокамасидан юрак олдириб қўйган, шу боис ҳам аҳён-аҳёнда, менсимаган оҳангда мақтаб қўйишса, ёш боладек суюниб кетарди. Галилейнинг қисматини унутмагани учун ҳам мудом таҳликада яшайди.

Баъзида эса олим қўпол тарзда хушомад қилишдан ўзини тийиб қололмайди. Мактубини Швеция қиролichаси Кристина ўқишини билгани ҳолда: "Юксак мақомли зотлар билимлари ҳамда фазилатлари бўйича бошқа одамлардан ўзиб кетиш учун етук ёки етишларини кутиб ўтиришга муҳтож эмаслар", деб ёзади.

Ниҳоятда ёш, думбултабиат ва бағоят эркатой қиролича эса ўзини илм-фан ҳомийси деб биларди ҳамда Стокгольмга кўчиб келиши учун Декартни қандай қилиб бўлмасин кўндиришни хоҳлаб қолганди. Шу мақсадда олимга кетма-кет мактуб йўллар, ҳатто уни олиб келиш учун махсус кема ҳам жўнатди. Ўзига бино қўйган Декартга эса бу юксак илтифот-такаллуф мойдек ёқиб тушди ва у босаётган қадамининг оқибатини заррача ҳам ўйлаб ўтирмай, жўнаб кетади.

Олим балки иезуитларнинг қўли етмайдиган жойларга қочиб кетишни истагандир, ёки бу ерларда етарлича иззат-эътибор топмаяпман, бинобарин, қадримни юксак баҳолайдиган жойда азиз бўламан, деган хомхаёлга боргандир... Яна ким билади дейсиз?

Бироқ Декарт шу ножўя қадамидан тез орада афсус қилган бўлса ҳам ажаб эмас. У бегона мамлакатга келиб қолган, бегона одамлар қуршовида яшарди. Бу ҳам етмагандек думбул қизча уни каллаи саҳарлаб – нақ соат беш ўйготишини айтмайсизми, тонг ёришмай туриб фалсафа билан шуғулланишга бало бормиди?

То пешингача тўшакда яйраб ётишга бир умр ўрганиб қолган олим учун тантиқ қироличанинг бу қилиғи дўзах азобининг ўзгинаси эди. Тун қўйнида каретада қасрга йўл олар экан, даҳшатли совуқ ҳамда изғирин нақ суяк-суягидан ўтиб кетарди. Аввалига у шунчаки тумов бўлдим деб ўйлаганди, кейин маълум бўлишича, ўпкаси шамоллаган экан...

Олим дард исканжасида алаҳсираган лаҳзалари кўзига қон олувчи шифокорлар кўриниб кетарди шекилли, "Жаноблар, француз қонига раҳмингиз келсин!" дея қичқира бошларди. **Умр шоми ниҳоясига етганида ватанини эслаб қолган чоғи, у ўлими олдидан ҳушига келади ва ўз-ўзига оҳиста-гина: "Қани энди кетдик, руҳим..." дейди.**

Ўшанда Рене Декарт ҳали 54 га ҳам кирмаганди...

Мухтабар НУСРАТОВА

АЖОЙИБ ОЛАМ

УЛКАН БОДРИНГ

Исроилнинг Петах-Тиква шаҳрида яшовчи фермер Исҳоқ Яздонтан дунёдаги энг узун бодрингни етиштирди. Бодрингнинг ҳажми 1 метр 18 сантиметрга тенг бўлиб, бир неча жўяни эгаллаб ётади. Тасаввур

қилинг-а, ушбу сабзавотдан қанча салат тайёрласа бўлади.

Бу вақтга қадар 91,7 см ҳажмли бодринг энг узун ҳисобланиб, уни британиялик фермер Альфо Кобба етиштирган эди.

Исҳоқнинг айтишича, у етиштирган бодринг полиздаги бошқа бодринглар қатори бир хил суғорилган ва унга алоҳида парвариш берилмаган. Ҳаммаси худонинг қудрати ила амалга ошган. Айни дамда Исҳоқ Яздонтан ўзи етиштирган баҳайбат бодринг Гиннеснинг рекордлар китобидан жой олишига умид қилмоқда.

ЮНГАС ТОҒ ЙЎЛИ

"Юнгас Роуд" 60 км га чўзилиб борган тоғ йўли бўлиб, у Шимолий Боливиядаги Ла-Пас шаҳрини Амазония ўрмонлари билан боғлаб туради. Юнгас дунёдаги энг хавфли йўл

саналади. Айниқса, йўлнинг бир ярим километрча жойининг эни 3 метрдан сал ошиб, ўта хавфли ҳисобланади. Бунинг устига йўл четларига хавфсизлик тўсиқлари ўрнатилмаган. Тўғриси, бунинг иложи ҳам йўқ. Йўл юзасида эса тез-тез ё чанг, ёки туман кўтарилиб туради. Ёғингарчилик пайтида йўлнинг устки қисми сирпанчиқ ҳолатга келиб қолади.

Ушбу йўлдан қатнаш ҳеч кимга астойдил таклиф этилмайди. Чунки, ҳар йили озгина эҳтиётсизлик туфайли кўплаб йўловчилар пастликка қулаб, ҳалок бўлишади. Шундай бўлса-да, саргузаштсеварлар ўз сафарларида барибир шу довонни танлашмоқда.

Наргиза СИДДИҚОВА тайёрлади.

• ДУНЁ ХАБАРЛАРИ • ДУНЁ ХАБАРЛАРИ • ДУНЁ ХАБАРЛАРИ •

ЖАЗОДАН ҚУТУЛИБ ҚОЛДИ

Италия раҳбари Силвио Берлусконининг бурнини синдирган Массимо Тартаглиа исмли шахс жазоланмайдиган бўлди.

Тартаглиа Милан шаҳридаги бир митингда Берлусконига ҳайкалча отиб, унинг бурни ва икки тишини синдирганди. 42 яшар айбланувчининг руҳий хаста экани аниқланди. У шифохонада бир йил қатъий кузатув остида яшайди, деб ёзади Италия ахборот агентлиги ANSA.

ЛИВАНДА ИСРОИЛ ЖОСУСИ

Ливан полицияси Исроил фойдасига жосуслик қилишда айбланаётган эркак кишини ҳибсга олди.

Маълумотларга қараганда, у 15 йилдан бери кенг кўламда фаолият юритган. Исми ва ёши айтилмаётган жосус мамлакатнинг йирик уяли алоқа компанияларидан бирида хизмат қилган. Ливан алоқа вазири Чарбел Наххас(Charbel Nahhas)нинг сўзларига қараганда, у компанияида унчалик юқори бўлмаган, аммо баъзида махфий информацияларни олиш ҳуқуқига эга лавозимда ишлаган.

Шу йилнинг ўзида Ливан махсус хизмати томонидан Исроил жосусларининг қўлга олингани ҳақида бир неча бор хабарлар тарқалди. Февраль ойида шу айблов билан олти киши ҳибс қилинган эди. Улар Ливанда сиёсий партия мақомидаги «Ҳизбуллоҳ» ташкилоти фаоллари ва аъзолари ҳақида Исроилга ахборот бериб турган.

МОСКВАДАГИ ЭНГ АРЗОН ИЖАРА УЙ

Москва бўйича энг арзон ижарани «Планерная» метробекати ҳудудидаги бир хонали квартиралардан топиш мумкин.

«ГдеЭтотДом.Ру» порталида ёзилишича, бу уйларнинг июнь ойидаги ижара пули 12 минг рубль (1 рубль – 51 сўм 33 тийин) бўлган. Энг арзон икки хонали ижара уйлар эса 15 минг рубль бўлиб, «Улица Подбельского» метробекати яқинида жойлашган. Уч хонали квартираларнинг энг арзонини «Царицино» метробекати ҳудудидан излаш лозим. Портал маълумотларига кўра, бундай уйлар ўзи таъмирлаб олиш шарти билан 20 минг рублга ижарага берилар экан.

ОПРА УИНФРИ РЎЙХАТ БОШИДА

«Форбс» журнали эълон қилган энг машҳур кишилар рўйхати бошида таниқли Америка телебошловчиси Опра Уинфри турибди.

Иккинчи ўринни эса америкалик қўшиқчи Бейонсе Ноулс забт этган. Юқори учлик режиссёр Жеймс Кэмерон билан тугайди. Машҳурлар ўнлигига бу йил қўшиқчи Леди Гага ва гольфчи Тайгер Вудс ҳам кирган. «Форбс» яна бир қўшиқчи Бритни Спирсга олтинчи, ирланд рок-гуруҳи «Ю-ту» (U2)га еттинчи ўринни раво кўрган. 8-9-поғоналар эса актёрларга насиб этди (Сандре Булок ва Жонни Деппу). Тилларда достон қўшиқчи Мадонна эса машҳурлар ўнлигининг «дум»ига илиниб қолибди.

УЧ БЕМОРНИНГ ЎЛИМИГА АЙБДОР ДОКТОР

Австралия суди 60 яшар жарроҳ Жаянт Пателни уч бемор ўлимида айбдор деб топди, дея хабар тарқатди АР.

Асли ҳиндистонлик Жаянт Пател (Jayant Patel) АҚШда тиббий таҳсил олган, бир неча йил Нью-Йорк ва Орегондаги тиббиёт муассасаларида ишлаб юрган. Ҳамкасблари ва беморлардан кўплаб шикоятлар тушгач, 2001 йили Пател мамлакатда тиббий фаолият юритиш ҳуқуқидан маҳрум этилди. Шундан сўнг у Австралияга бориб, Квинсленд штатидаги Бандеберг шаҳар шифохонасида ишлай бошлади. Жаянт Пател хирургия бўлимининг бошлиғи бўлишига қарамай, операциядан олдин кўпинча қўл ювмагани учун «Доктор Ичак микроби» лақабини олган.

29 июнь куни 50 соатлик мунозарадан кейин Пател уч кишининг ўлими ва бир кишининг соғлиғига оғир зиён қилганликда айбдор деб топилди. Аммо судланувчи ўзининг ҳеч бир айбини тан олмаган.

Интернет манбалари асосида Фаррух ЖАББОРОВ тайёрлади.

•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ

КУЧЛИЛАР САРАЛАНМОҚДА

Жанубий Африкада футбол бўйича бўлиб ўтаётган жаҳон чемпионати ҳам қизғин паллага кирди. Ҳозиргача 24 давлатнинг терма жамоаси мундиал билан хайрлашиб улгурди. Мусобақани давом эттираётган саккиз жамоанинг тенг ярмини Жанубий Америка вакиллари ташкил қилмоқда. Конкакаф минтақасига ФИФА томонидан ҳаммаси бўлиб 5 та ўрин ажратилган. Булардан тўрттаси чорак финалга чиқишди. Бешинчи вакил Чили терма жамоаси эса беш карра жаҳон чемпиони ва қўшниси Бразилия томонидан мағлубиятга учратилди. Пентакомпеонларга тўғри келиб қолмаганида бу жамоа ҳам ҳозир чорак финалчилар қаторидан ўрин олган бўлармиди?

Марадона яқинда берган интервьюсида Ғарб терма-ларининг нурсиз ўйинини танқид қилиб, Европада футбол ўлмоқда, дея бонг урган эди. Футбол афсонасининг гапида ҳам жон борга ўхшайди. Айниқса, Франция, Италия, Греция каби футболи ривожланган терма жамоаларнинг гуруҳ босқичидаёқ курашни тўхтатиши бунга мисолдир.

Осиё вакиллари ҳам айнан жанубий америкаликлар томонидан мағлубиятга учратилди. Чорак финалда Европанинг учта кучли термаси жанубий америкаликлар билан рўбару келишади. Хуллас, чорак финал ўйинлари Марадонанинг гапи нақадар тўғри ёки нотўғрилигини аниқлаб беради.

Эртага бошланадиган чорак финал ўйинларида эса қуйидаги жамоалар ўзаро беллашади:

Аргентина – Германия
Бразилия – Голландия
Парагвай – Испания
Уругвай – Гана

ЮРТДОШЛАРИМИЗ БИРИНЧИ БЎЛИШДИ

Тошкентда 26-29 июнь кунлари муай-тай бўйича Осиё чемпионати бўлиб ўтди.

Халқаро ва Осиё муай-тай федерацияси, Ўзбекистон ҳаваскор ва профессионал муай-тай ассоциацияси, Шарқ яккакурашлари ва жанг санъатини ривожлантириш республика маркази томонидан ўтказилган қитъа чемпионатида Ўзбекистон, Эрон, Ҳиндистон, Индонезия, Қозоғистон, Тожикистон, Афғонистон, Таиланд каби ўндан зиёд мамлакатдан 200 нафарга яқин спортчи ғолиблик учун куч синашди.

«Ўзбекистон» спорт мажмуи мезбонлик қилган Осиё чемпионатида ўн нафар ҳамюртимиз рингга кўтарилди. Ҳаваскор муай-тайчилар ўртасида Фирдавс Холмуродов, Ғулом Ҳалимов, Шерзод Сотқинов, Жасур Мирзамуҳамедовлар Осиё чемпиони бўлишди.

Финалгача мағлубиятсиз етиб келган Санжар Юсупов, Аҳмад Мирзаев, Азиз Назаров, Артур Қодирқулов кумуш, Даврон Эшонхўжаевлар бронза медалини қўлга киритишди.

Таиландлик Бимпенг Пимпаенг, Тамчан Вараят, Индум Жирасук, қозоғистонлик Жонибек Садвақќосов, Нурбўлат Сенгиров ҳам чемпионатнинг олтин медаллари билан тақдирланди.

Умумжамоа ҳисобида тўрттадан олтин ва кумуш, битта бронза медалларини жамғарган Ўзбекистон терма жамоаси аъзолари биринчи ўринни қўлга киритди.

Шунингдек, Осиё чемпионати доирасида профессионал муай-тайчилар ўртасида ҳамюртимиз Мавлон Қаҳҳоров бразилиялик Игор Копитканни мағлубиятга учратиб, қитъалараро чемпионлик камарини қўлга киритди. Абдулла Худойбердиев эса афғонистонлик Али Акбар Ризоийни мағлубиятга учратди.

Интернет манбалари асосида Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.

КЎНГИЛЛАРИ ОСМОН ҚАДАР

Бундан беш йилча бурун пойтахтда бироз ишлаб, яшаб, ниҳоят, ҳаётнинг кутилмаган зарбаларига учрагач, ўзим туғилиб ўсган Навоий вилоятига қайтишимга тўғри келди. Бир томондан оилавий муаммолар, икки нафар норасида боламнинг ташвишлари, руҳий тушкунлик, иккинчи томондан саломатлигим панд бериб юрган кунларда вилоятда фаолият юритаётган "Қизилқум"(ҳозирги "Фазо") телевидениесига ишга кирдим. Янги жамоа, ўзгача ижодий муҳитга кўникишим, тўғрироғи, сингиб кетишим оғир кечди. Шунинг учун ҳам дастлаб раҳбаримиз бўлмиш Раъно опанинг қабулига турли мавзуларга оид топшириқларни олгани кирганимда ўзимча турли хаёлларга борганман. Яъни у киши менга жуда калондимоғ ва чўрткесар бўлиб туюлган. Озгина муддат ўтгач, лавҳаларим эфирда берила бошлангач, бир куни мени ёнларига чақириб: "Қизим, ҳадеб сиқилаверманг, тақдирга тан беринг-да, энди яшаш учун курашинг. Кўрдим, яхшигина қаламингиз бор экан" дея руҳимни кўтариб қўйди. Шу-шу бўлдию, ўзимни қўлга олдим ва жиддий равишда ижод жараёнига боғланиб қолдим.

Дарвоқе, кейинчалик Раъно Ҳакимова билан опа-сингил, устоз-шогирдлардек бўлиб кетдик. Нафақат менга, балки ҳаммамизга ижодда ҳам, ҳаётда ҳам энг яқин сирдош ва маслакдош сифатида қўлидан келгунича ёрдамини аямасди. Кейинчалик эса Раъно опа "Маҳалла" жамғармасининг шаҳар бўлимига ишга ўтиб кетди(Айни пайтда эса Навоий шаҳридаги "Умид" маҳалла фуқаролар йиғини раисаси сифатида фаолият юритмоқда). Шундаям у киши билан кўришиб турардик. Турли хил мавзуларга оид маслаҳатларини аямасди. Барибир кўнглимнинг бир четида "Раъно опанинг талабчан ижодкор, меҳрибон ва бағрикенглигининг сири нимада экан?" деган савол турарди. Энди билсам, бу оилада чин маънода адабий-бадиий, яъни журналистикага хос бўлган соғлом муҳит шаклланган экан. Энг муҳими, Раъно опанинг умр йўлдоши, шу хонадон соҳиби Ёрқул ака Умаров ҳам журналист — Ўзбекистон Миллий ахборот агентлигининг Навоий вилоятидаги мухбири, шу билан бирга республика Журналистлари ижодий уюшмасининг вилоят бўлими раҳбари бўлиб ишлайди.

Ҳар йили 27 июнь куни Навоийда «Қаламкашлар оиласи» дея эътироф этилган бу оҳанраболи хонадон эгаларини зиёрат қилиш, уларни касб байрамлари билан самимий қутлаш анъанага айланиб қолган. Биз ҳам эртага дилбар ва латофатли Раъно опани, камтарин ва камсуқум Ёрқул акани бу қутлуғ айём арафасида йўқлаймиз. Ўйлаймизки, шогирдлар эҳтироми бу икки ижодкорнинг кўнгилларини осмон қадар кўтаради.

Дилдора БОЙМУРОДОВА,
"Оила ва жамият" мухбири.
Навоий вилояти

ЖИЗЗАХ ДОН МАҲСУЛОТЛАРИ
АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ

матбуот, радио-телевидение ходимлари, ношир ва матбаачиларни касб байрамлари билан самимий табриклайди!

Бизнинг кўп сонли аҳил жамоамиз ҳам ҳар куни ўнлаб газета-журналларни ўқийди, радио ва телевидение орқали берилаётган эшиттириш ва кўрсатувларни мунтазам кузатиб боради. Халқимиз дастурхонини тўкин, фаровон бўлишига баҳоли қудрат улуш қўшаётган ҳамкасб-ларимиз фаолиятини изчил ёри-тишда журналистларнинг ҳам хизмати катта бўлаётир. Биз бу сермашаққат соҳа ходимлари меҳнати ҳақида ҳар қанча таҳсинларимизни айтсак арзийди. Шундай экан, сизларга ҳамиша ҳалоллик, холислик йўлдош бўлишини тилаймиз.

Барчангизга сиҳат-саломатлик, бахту иқбол, ижодий фаолиятингизда эса ҳар доим зафарлар ҳамроҳ бўлсин.

Байрамингиз муборак бўлсин, муҳтарам қаламкашлар!

УЙҚУ АФЗАЛМИ ЁКИ ТАОМ?

СИНОАТ

...Майда-майда томчилаётган ёмғир остида оппоқ атиргуллар оралаб юриб борардим. Сония сайин қадам ташлашим тезлашарди. Шу пайт кўзим гуллар орасидаги қип-қизил атиргулга тушди. У шунчалик чиройли эдики, узиб олиш ниятида беихтиёр ўша томонга юра бошладим. Энди-энди бу гулни узай деганимда... қўнғироқ овозидан чўчиб уйғониб кетдим...

Кўзимни очиб, кўрганларим шунчаки туш эканлигини ўйлаб ётар эканман, хаёлим ҳамон ўша қизил атиргулда эди. Бир неча дақиқадан сўнг турдим ва ҳар кунгидек уй юмушларини бажара бошладим. Шу пайт нигоҳим стол устида ётган журналдаги атиргул расмига тушди-ю, хаёлимда тушимда кўрган гул “тирилди”. Қизиқувчанлигим ичимни ёндирар, шууримда эса бир фикр айланарди:«Тушимнинг таъбири қандай экан-а?» Шундай хаёллар билан менга нималардир деб гапираётган бувимнинг овозларини эшитмай қолибман. «Нимадир дедингизми?», сўрадим ўзимга келиб. Бувижоним менга ҳайрон бўлиб қараб қўйди: «Қизим хаёлинг нега паришон кўринади?» дедилар кулиб. Мен ҳам худди бир катта муаммога дуч келгандек қиёфада савол бердим: «Меҳрибоним, бугун тушимда қип-қизил, катта бўлиб очилиб турган атиргулни кўрдим, шунинг маъниси нима экан-а?» Бувим қаҳ-қаҳ отиб кулдилар-да, «Вой болажоним-ей, бу қиёфангни кўриб, бирор бир кўнгилсизлик бўлибдими деб ўйлабман-а, сени дардинг бўлса тушингда экан-да». Менинг сабрим чидамай, «Айтинг, биласизми?» дедим ёлворгансимон оҳангда. «Биламан, биламан қизим, бунинг ҳаммаси яхшиликка. Ахир қизил ёрқин ранг-ку, ҳаммаси хайрли, қизим, бор энди, бир аччиққина чой дамлаб кел-чи».

Хуллас, шу кундан бошлаб мен тушнинг нима эканлигига қизиқиб қолдим. Хўш, улар бирор-бир нарсадан огоҳлантирадими ёки кун давомида бўлиб ўтган воқеаларнинг аксими? Мен астойдил изландим ва қизиқарли маълумотларга дуч келдим: Бундан юз йил аввал айрим олимлар инсон танасида туш кўриш давомида заҳарли моддалар ажралиб чиқади ва организм заҳарланади деб ҳисоблашган экан. Қадимдан инсонлар устидан тажриба ўтказиш таъқиқланганлигига қарамай, турли мамлакатларда олимлар туш кўриш ҳодисаларини ўрганишга ҳаракат қилганлар. Бунга мисол қилиб Хитойни олишимиз мумкин. Бу ўлкада олимлар ўлимга маҳкум этилган маҳбуслар устида тажриба ўтказганлар. Уйқудан маҳрум этилган одамлар 10 кундан сўнг вафот этганлар. Бу эса туш қандайдир даражада овқатдан ҳам муҳимроқ экан-да, деган фикрга келинган.

Аслида, туш циклли ҳодиса ҳисобланиб, одатда 7-8 соатли уйқу давомида, 5 та цикли алмашиниб боради. Ҳар бир цикл 2 даврдан иборат: секин уйқу ва тез уйқу даври. Инсон ухлаган пайтида секин уйқу даври бошланади ва у 4 босқични қамраб олади, бу пайтда инсон танасида моддалар алмашинуви секинлашади, ҳарорат пасаяди, мушаклар бўшашади. Секин уйқу даври 1,5 соатдан сўнг тез уйқу жараёни билан алмашинади. Бу даврда танада ички аъзолар иши фаоллашади ва айнан шу даврда инсон туш кўради. Ва бу ҳодиса 15 дақиқа давом этади. Уйқунинг қайси даври муҳимлигини аниқлаш учун ҳам тажрибалар олиб борилган. Олимлар тажриба остидаги инсонни уйқунинг маълум даврида уйғотишган, кейин яна ухлашга рухсат этилган. Барча натижалар махсус мосламалар томонидан қайд этиб турилган, Бу тажрибалардан тез уйқу давридан маҳрум этилган инсонларда паришонхотирлик, жаҳлдорлик каби ҳолатлар, хотира пасайиши ва қўрқув пайдо бўлиши аниқланган.

Олимлар тез туш кўриш жараёнида организмда асаб тизимини тикловчи турли хил жараёнлар рўй беради деган хулосага келишган. Туш кўришнинг яна бир қизиқ томони шундаки, кун давомида ҳал қила олмаган саволимизга, тушимизда жавоб олишимиз мумкин экан. Тарихда ҳам бундай ҳоллар кузатилган. Буюк кимёгар Менделеев ҳам элементлар даврий жадвалини тушида кўрган экан.

Инсон соғлигини сақлаш учун 7-8 соат давомида ухлаш зарур. Лекин бунданда кам ухлайдиган инсонлар ҳам тарихда ўзига хос из қолдирганлар: Наполеон суткасига 4 соат, Пётр I, Шиллер, Гётелар 1 соат, Эдекон бўлса 3 соатгина ухлаган холос...

Шаҳзода УМАРОВА,
ЎзДЖТУ талабаси.

«Ҳурматли таҳририят! Опам Нафиса туфайли сизларга хат ёзаяпман. Уни оиламизда ҳаммамиз яхши кўрамиз. Ниҳоятда очиқ кўнгил, уй юмушларини ўрнига қўядиган, хушмуомалали, дилкаш қиз. Балки ота-онам ҳам ана шу фазилатлари боис унинг раъйига қараб, вақтида келган совчиларга рад жавобини беришгандир.

Вақтни бежиз оқар дарёга қиёслашмас экан. Ҳаёт бошқа, орзу бошқа деганларидек, неча ўн йилларки, у ўз шаҳзодасини кутаяпти. Лекин ундан ҳалиям дарак йўқ. Ота-онамнинг ёши бир жойга бориб қолган. Улар Нафиса қизимизнинг бахти очилса, кўзимиз очиқлигида эгасига топширсак, кўнглимиз тинчирмиди, дейишади. **Опамнинг ёши 36 да.** Буғдойранг, чиройли, хушчақчақ қиз. Нуфузли ташкилотда хизмат қилади. Жамоасида ҳам обрў-эътиборга эга. Ёшларига мос, олий маълумотли, диёнатли, иши тайин инсон учраса, узатиш ниятидамиз.

ЗАРИФА,
Бухоро вилояти»

«Кўзимнинг оқу қораси ўғлим Абдулла мактабда аъло баҳоларга ўқиди... Институтга киролмагач, устага шогирд тушиб, шу касбга меҳр қўйди. Синфдоши Муҳаббатга кўнгли бор эди. Ўша пайтда уни уйлантириш, тўй қилиш учун қўлим калталик қиларди. Ахир отаси мен билан бошқа фарзандли бўлолмаймиз, деб ажрашиб кетганди-да. Хуллас, Абдуллани ҳеч нарсага зориқтирмай, ҳалол луқма едираман деб тиним билмай меҳнат қилдим. Лекин севганига ўгай онасининг укаси уйланди. Тўйидан икки кун олдин Муҳаббат уйимизга келиб “Сиз келин қилсангиз тўйим бўлмайди”, деганди. Ёлғиз ўғлим душманли бўлиб қолса, кейин нима бўлади, деб қўрққанман.

Абдулла сўзимни икки қилмай, нoилож айтганимга рози бўлган. Гоҳида унинг севгиси учун курашмаганимга афсусланаман. Балки мени Муҳаббатнинг ота-онаси тушунармиди, деб ҳам афсус чекаман. Кейинчалик келин қилиш ниятида кўп қизларни суриштирдим. Ўғлим бўлса ҳар хил баҳоналар топиб, рад жавобини айтарди.

Ўтган йили қаттиқ касал бўлиб қолдим. Ўғлим қўрқиб кетди ва уйланишга қарор қилди. **Унинг ёши 31 да.** Усталик билан шуғулланади. Бўйи-басти келишган, истарали, меҳнаткаш йигит. 30 ёшгача бўлган, ораста, очиқ кўнгил, тошкентлик қиз овоз берса, ўғлим уйланиб, бахтли ҳаёт кечирса, ниятларим ижобат бўларди. Жавобларингизни интиқ кутаман.

ЗАМИРА хола,
Тошкент шаҳри»

«Барчиной билан онам касалхонада ётганида танишган эдим. У ҳам укасини олиб ётганди. Онамнинг шу қизга меҳри тушиб қолди. Кейин билсам, у онамга эринмасдан китоб ўқиб берар-кан.

Бир куни дўхтирлар укаси учун қандайдир дори топиб келишини буюришибди. Ишга шошилаяпман, десам ҳам онам бир парча қоғозни қўлимга тутқазиб “Кечгача топиб келгин”, деди. Айтганларидай бормаган дорихонам қолмай, охири кечгача ҳалиги дорини топиб бордим. Барчиной кўзлари чақнаб, ўз қўллари билан тўқиган пайпоқни менга совға қилди. Шу-шу илиқ муносабатларимиз севгига айланди. Тўйимизга унинг отаси кўп қаршиликлар кўрсатди. Чунки отаси қизини қалин бир ўртоғининг ўғлига бермоқчи экан. Бувиси жонимизга оро кирди. Невараганимнинг кўнглига қарамасанг, икки дунёда ҳам сендан розимасман, деб оёқ тираб туриб олгач, кўнишга мажбур бўлишди.

Шундай қилиб, Барчинойга уйландим. У суюкли келин бўлиб, онамнинг дуоларини олди. Ўғил, қизлар кўрдик. Минг афсуски, 15 йилча олдин суюкли аёлим автоҳалокатга учради. Ва оқибатда юрак хасталигини орттириб, охири қазо қилди.

Ёшим 61 да. Нафақада бўлсам ҳам ишлайман. Ёшларга ҳунаримни ўргатаяпман. Ёшимга мос, оилани қадрлайдиган, меҳрибон аёл учраса, хабар берарсиз деган умидда сизларга хат ёздим.

САЛИМЖОН ака,
Фарғона вилояти»

ТАҲРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» рукнига хат йўллаётган ёки бевосита мурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла қўмитасидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

«ЎКТАМХОН-НУР»
ЎҚУВ МАРКАЗИ

қуйидаги ўқув курсларга таклиф этади:

Тикувчилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.
Аёллар костюм-шими, плаш-пальто — 1-2 ой.
Ҳамшира — 6 ой. 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалиёт.
Ҳамшира (тезкор) — 3 ой.
Тиббий массаж — 2 ой (амалиёт билан). Нуқтали — 1 ой.
Торт ва пишириқлар — 2 ой (амалиёти билан).
Пишириқлар олий курси — 1 ой.
Уйғурча таомлар ва салатлар — 1 ой (амалиёти билан).
Аёллар сартарошлиги — 3 ой (амалиёт билан).
Педикюр, маникюр — 1 ой (амалиёт билан).
Сартарошлик — 3 ой (амалиёти билан).
Тўй ва оқшом турмаклари ва макияж — 1 ой.
Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой.
Элита парда ва чойшаблар олий курси — 1 ой (амалиёт билан).
Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун, амалий).
Каштачилик — 3 ой (машинкада вышивка).
Тўқувчилик — 2 ой.
Инглиз тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Рус тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Бисер тикиш, яъни мунчоқ тикиш — 2 ой.
Сунъий гул ясаш — 1-2 ой.
Компьютер сабоқлари — 2 ой. Интернет — 1 ой
Арабча ва миллий рақс — 3 ой.

Ўқишга қабул ҳар куни

■ Машғулотлар амалиёт билан бирга олиб борилади. ■ Ётоқхона мавжуд.

Ўқишни тугатганларга ДИПЛОМ берилади.

Манзил: Юнусобод тумани, 3-мавзе, 1-уй, 31-хона. Мўлжал: Юнусобод деҳқон бозори орқасида. Тел: 221-17-95, 221-77-72 (кундузи), 225-97-93 18:00 дан 22:00 гача.

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси ва «Соғлом авлод учун» халқаро жамғармаси

Таҳририятга келган қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди.
Реклама материаллари учун таҳририят жавобгар эмас.

«Шарқ» *нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.*
Босишга топшириш вақти – 15:00
Босишга топширилди – 16:00

Бош муҳаррир: Норқобил ЖАЛИЛОВ

Қабулхона: (тел/факс) 233-28-20
Мухбирлар: 234-25-46
Котибият: 233-04-35

МАНЗИЛИМИЗ:
Тошкент – 700000
Амир Темур кўчаси, 1-тор кўча, 2-уй
Мўлжал: Олой бозори ёнида

ОБУНА ИНДЕКСИ – 176
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида **0169**-рақам билан **11.01.07**да рўйхатга олинган. Буюртма Г – 632. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ. Адади – 9014
Навбатчи муҳаррир — **Фаррух ЖАББОРОВ**
Саҳифаловчи — **Илҳом ЖУМАНОВ**
Мусаҳҳиҳлар — **Саидғани САЙДАЛИМОВ, Феруза РАҲМОНҚУЛОВА**

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz
Web-site: oilavajamiyat.uz

ISSN 2010-7609

1 3 4 5